

Kanslienheten
Helena Edenborg
Kanslichef
0156-520 06
helena.edenborg@trosa.se

Kallelse
Datum
2025-08-28

Tid: 2025-09-03, klockan 18:00
Plats: Skärborgarnas hus
Gruppmöte: Alliansen: klockan 17:30
Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet: klockan 17:30
Sverigedemokraterna: klockan 17:30

Kallelse till Kommunstyrelsen

Ärende

Dnr

Till kommunstyrelsen

1. Åtgärdsplan för en ekonomi i balans	KS/2025:63
2. Finansiering av kommunala ordningsvakter	KS/2025:105
3. Förvärv av del av fastigheten Trosa Åby 2:1	KS/2025:94
4. Svar på remiss - Strategi för storregional kollektivtrafik	KS/2025:96
5. Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037	KS/2025:81
6. Svar på remiss - Sörmlands regionala utvecklingsstrategi	KS/2025:82
7. Uppdrag att ta fram en fördjupningsstudie för Ostlänkens resacentrumområde, Vagnhärad	KS/2025:79

Till kommunfullmäktige

8. Inbetalning av kapitalinsats till kommuninvest	KS/2025:104
9. Revidering av ägardirektiv för Trofi	KS/2025:99
10. Revidering av bolagsordning för Trofi	KS/2025:102
11. Revidering av bolagsordning för Trobo	KS/2025:103
12. Revidering av Rehabiliteringspolicy för Trosa kommun	KS/2025:98
13. Revidering av förbundsordning för kommunalförbundet Sydarkivera	KS/2025:72
14. Revidering av förbundsordning för Samordningsförbundet Sörmland (tidigare RAR)	KS/2025:86

Övrigt

15. Anmälan av delegationsbeslut	KS/2025:1
16. Rapportering av meddelanden till kommunstyrelsen	KS/2025:2

Daniel Portnoff
Ordförande

Helena Edenborg
Sekreterare

1

Åtgärdsplan för en ekonomi i balans

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner återsrapporteringen av åtgärdsplanen från teknik- och servicenämnden för fastighet.
2. Kommunstyrelsen uppmanar teknik- och servicenämnden för fastighet att fortsätta med planerade och vidtagna åtgärder för att nå en ekonomi i balans enligt presenterad åtgärdsplan.

Sammanfattning av ärendet

I kommunens kvartalsprognos redovisade några nämnder en negativ prognos för helåret 2025. Nämnderna som gick fram med ett underskott i marsprognosen var Vård- och omsorgsnämnden samt Teknik- och servicenämnden för fastighet och renhållning. Teknik- och servicenämnden för fastighet behövde mer tid då underskottet prognostiserades vara av relativt stor omfattning och fordrar förankring. Åtgärdsplanen återkopplas därför till detta kommunstyrelsemöte.

Ärendet

Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats ska nämnden vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att budget kan hållas. Detta innebär att förvaltningen samtidigt som det befarande underskottet redovisas för nämnden ska ge förslag till hantering av underskottet. Undantag kan gälla om avvikelsen är av relativt stor omfattning och fordrar förankring innan redovisning till nämnden. Då kan redovisningen göras vid nästkommande nämndsammanträde. Återkoppling ska även ske till det kommunstyrelsesammanträde som ligger närmast efter i tid.

Teknik- och servicenämnden redogör för orsakerna bakom prognostiserat underskottet för fastighetsverksamheten med en historisk genomgång av ekonomiska utmaningar de senaste åren då det varit kraftiga prisökningar generellt men även specifikt på delar som drabbar fastighetsverksamheten som exempelvis fjärrvärme, el och VA. Det är idag nästan 4,0 mkr högre mediakostnader än budgeterat trots ett långsiktigt arbete med att sänka energiförbrukningen.

Verksamheten ser även en liknande kostnadsutveckling inom bevakning, brandskydd och larm där en nödvändig upprustning inleddes 2022 till rätt nivå och har i prognosen kostnader på 1,3 mkr över budget.

I åtgärdsplanen beskrivs vilka åtgärder som pågår och vilka som planeras med hårdare prioriteringar inom underhåll samt energibesparande åtgärder som har effekt med ca 1,5 mkr under året som minskar prognosticerat underskott.

Kommunstyrelsen har tagit del av nämndens åtgärdsplan och uppmanar nämnden att fortsätta med arbetet med planerade och vidtagna åtgärder för att nå en ekonomi i balans.

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

Beslutsunderlag

- Åtgärdsplan TSN fastighet

Beslut till

Teknik- och servicenämnden

§ 35

TSN/2025:49

Åtgärder för en ekonomi i balans - Fastighet

Beslut

1. Teknik- och servicenämnden överlämnar nämndens åtgärdsplan för en ekonomi i balans 2025 inom Fastighet till kommunstyrelsen.
2. Teknik- och servicenämnden ger verksamheten i uppdrag att återkomma med en statusuppdatering och en mer detaljerad åtgärdsplan för kommande budgetår till nämnden i oktober 2025.

Teknik- och servicenämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner att teknik- och servicenämnden tillämpar alternativ 2 i bilaga till tjänsteskrivelsen från kultur-, fritid-, teknik- och servicekontoret daterad 2025-06-01 för att hantera underskott 2025 inom Fastighet.

Reservation

Socialdemokraterna reserverar sig skriftligen mot beslutet, se nedan.

Ärendet

Verksamheten har ett prognostiserat underskott på 5 814 tkr som framför allt kan härledas till kostnader för media samt larm, brandskydd och bevakning. Detta är ett återkommande underskott för fastighet på grund av ökade krav och kostnader som inte täcks av den årliga uppräkningsen i hyresmodellen.

Förslag till beslut på sammanträdet

John Carlsson (C): Bifall till kontorets förslag med följande tillägg:

Teknik- och servicenämndens förslag till kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsen godkänner att teknik- och servicenämnden tillämpar alternativ 2 i bilaga till tjänsteskrivelsen från kultur-, fritid-, teknik- och servicekontoret daterad 2025-06-01 för att hantera underskott 2025 inom Fastighet.

Madelen Grahn (S): Bifall till John Carlssons (C) förslag till beslut med följande tillägg:

- Kommunstyrelsen analyserar särskilt i sin beredning verksamhetens långvariga underfinansiering och konsekvenserna av en växande underhållsskuld.
- Kommunstyrelsen prövar alternativa finansieringslösningar, inklusive:
  - Återställning av kommunalskatten till 2022 års nivå.
  - En sänkning av VA-avgiften med 20 procent genom användning av tidigare öronmärkta konjunkturmedel.
- Kommunstyrelsen säkerställer att prioriteringar i fastighetsunderhållet grundas på en samlad och genomarbetad underhållsplan.
- Teknik- och serviceverksamheten ska, i den mer detaljerade åtgärdsplanen som

presenteras i oktober, också inkludera att:

- redovisa en uppdaterad och samlad underhållsplan för fastighetsbeståndet med prioriteringsordning inför åiterrapporteringen i oktober 2025.
- analysera och redovisa de huvudsakliga kostnadsdrivarna inom fastighetsverksamheten mer specifikt (exempelvis el, VA, bevakning, entreprenader, samt bolagsinterna kostnader).
- redovisa möjliga effektiviseringar och samordningsvinster inom fastighetsdriften. Ex bevakning.
- redovisa pågående och möjliga framtida energibesparande åtgärder och investeringar.

Beslutsgång

Ordförande frågar först om nämnden kan besluta enligt kontorets förslag med John Carlssons (C) förslag till tillägg. Ordförande konstaterar att nämnden beslutar enligt John Carlssons (C) förslag till beslut.

Därefter frågar ordförande om nämnden kan besluta enligt Madelen Grahns (S) tilläggsförslag. Ordförande konstaterar att det avslås.

Skriftlig reservation

Socialdemokraterna lämnar en skriftlig reservation:

Socialdemokraterna ser fortsatt med oro på det ekonomiska läget inom bland annat fastighetsverksamheten. Kostnadsläget har pressats av stigande priser på el, värme och VA, men även av tidigare politiska beslut som försämrat verksamhetens möjligheter att möta dessa kostnadsökningar. Den kraftiga höjningen av VA-taxan under 2024, i kombination med den skattesänkning som genomförts av den styrande majoriteten sedan 2022, har ytterligare försvårat för kommunens verksamheter. Samtidigt har hushållen fått betala mer utan att detta lett till stärkt välfärd eller bättre ekonomiska förutsättningar i verksamheterna.

Vi ser hur detta mönster leder till återkommande underskott, eftersatt underhåll och ständigt återkommande åtgärdsplaner. Vi vill därför se en ny ekonomisk riktning för Trosa kommun där långsiktigt ansvar kombineras med socialt ansvarstagande. Socialdemokraterna föreslår därför, såsom tidigare, att VA-avgiften sänks med 20 procent genom att använda tidigare avsatta medel för lågkonjunktur till att mildra trycket på VA-ekonomin samt att kommunalskatten återställs till den nivå som gällde 2022. På så sätt skapas en mer rättvis och hållbar finansiering, där både hushållens ekonomi och kommunens långsiktiga ansvar för fastigheter och trygghet balanseras.

Vidare vill vi betona vikten av att fastighetsverksamheten får tydliga, realistiska och hållbara ekonomiska ramar för att möjliggöra långsiktig planering. Prioriteringar inom fastighetsunderhållet bör utgå från en genomarbetad, samlad underhållsplan.

Vi ser även behov av en fördjupad genomlysning av kostnadsbilden: vilka faktorer driver kostnader, hur internhyresmodellen fungerar, hur energibesparande åtgärder kan utvecklas samt hur samordningen mellan olika förvaltningar och kommunala bolag kan förbättras för att nå större kostnadseffektivitet.

Socialdemokraterna kommer att följa ärendets fortsatta hantering noggrant och förväntar sig att kommunstyrelsen återkommer med en lösning som tar ett långsiktigt ansvar för både ekonomi, arbetsmiljö och kommunens samlade fastighetsbestånd.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse från kultur-, fritid-, teknik- och servicekontoret, 2025-06-02.
- Åtgärder för en ekonomi i balans – Fastighet.

Beslut till

Kommunstyrelsen

Åtgärdsplan för en ekonomi i balans¹

Utdrag ur Trosa kommuns styrmodell: "Så snart en avvikelse befaras eller har konstaterats ska nämnden vidta åtgärder inom ramen för sina befogenheter så att budget kan hållas. Detta innebär att förvaltningen samtidigt som det befarande underskottet redovisas för nämnden ska ge förslag till hantering av underskottet. Undantag kan gälla om avvikelsen är av relativt stor omfattning och fordrar förankring innan redovisning till nämnden. Då kan redovisningen göras vid nästkommande nämndsammanträde. Återkoppling ska även ske till det kommunstyrelse-sammanträde som ligger närmast efter i tid."

Prognos fastigheter mars 2025

Förutsättningar

Inför 2025 så är budgeten utlagd enligt vad hyresmodellens bestämda driftparametrar får kosta. Detta ger en tydligare bild av hur utfallet speglar budgetramen för ett specifikt område.

Fastighet har historiskt ett ansträngt ekonomiskt läge med flera årsbokslut som visar negativa resultat.

	Avvikelse mot Budget tkr	*	Driftresultat	Kommentar*
2020	-6 700	-4 600	-2 100	Engångsavskrivningar 4 600 tkr
2021	-16 050	-15 500	-550	Engångsavskrivningar 15 500 tkr
2022	-13 099	-8 500	-4 599	Engångsavskrivningar 8 500 tkr
2023	-3 897	2 500	-6 397	Elstöd 2 500 tkr
2024	-6 948	-3 033	-3 915	Engångsavskrivningar 3 033 tkr
2025	-5 814		-5 814	Prognos

Nedan redogör verksamheten för varför detta underskott är komplicerat att komma till rätta med och varför det ligger kvar över tid.

I nedanstående tabell framgår ramökningar, rationaliseringar och ettårssatsningar som verksamheten inom fastighet erhållit under 2020–2025.

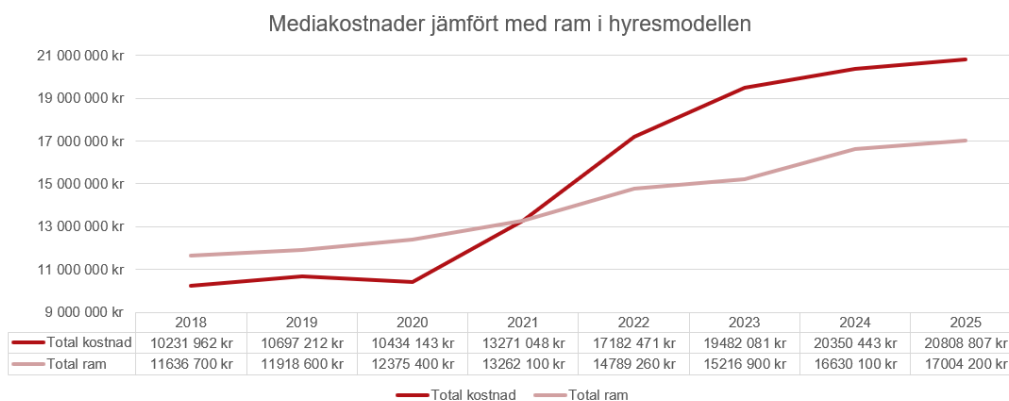
¹ Styrmodell för Trosa Kommun, KF 2019-1126m § 96. Dnr KS 2019/129

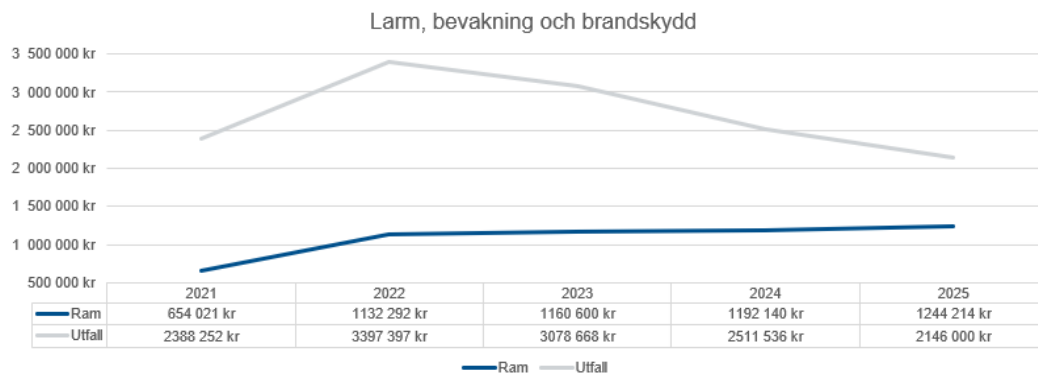
År	Uppräkning Drift och Personal	Ramökning	tkr	Rationalisering	tkr	Ettårssatsning	tkr
2020	2,00% 2,00%	Internhyra	765	Fastighet	-1 400		
		Å-rensning	500				
2021	2,00% 2,00%			Fastighet	-1 200		
2022	1,75% 1,75%	Bevakning	500	Fastighet	-1 200		
		Muddring	1000				
2023	2,50% 2,50%	Energi	1 000			Edanö	500
						Kråmö	600
2024	2,50% 3,50%					Underhåll	3 000
2025	2,00% 3,40%					Energibesparing	500
			3 765		-3 800		4 600
2026	2,00% 2,50%	Bevakning	800			Energibesparing	500

Rationaliseringarna genomfördes 2020–2022 på totalt -3 800 tkr. Dessa rationaliseringar sammanföll med omfattande prisökningar på energi och reservdelar under samma period.

Inledningsvis var budget för media (el, fjärrvärme och VA) något högre i hyresmodellen jämfört med kostnaderna. Nedan framgår hur utvecklingen av energipriserna nästan dubblats under perioden 2018 till och med 2025. Budgetramen för att täcka de ökade kostnaderna har inte utvecklats i samma takt. Det är i dag nästan 4 000 tkr i negativ differens mellan mediakostnader och budget.

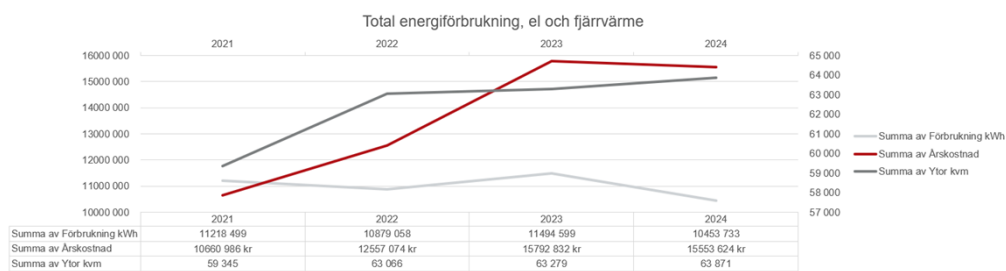

Verksamheten har haft en liknande kostnadsutveckling inom bevakning, brandskydd och larm som redovisas nedan. En nödvändig upprustning inom området inleddes 2022 då bland annat kvartalsavprovningar och SBA (systematiska brandskyddsarbetet) infördes på rätt nivå. Inom detta område har verksamheten dock en minskad differens mellan budgetram och ökade kostnader. Verksamheten räknar med en negativ differens i prognosen på ca 1 100 tkr. Bevakningstjänster som inte berör fastigheter beräknas vara ca 10% av utfallet.

Total energiförbrukning (el och fjärrvärme)

Nedan framgår att verksamheten långsiktigt arbetat med att sänka energiförbrukningen, se minskad förbrukning kWh på ca - 6,8%. Dock har prisutvecklingen inom energiområdet varit kraftig och givit oss ökade kostnader med ca + 46 % (ej graddagsberäknat)

Intäkter

Verksamheten kan konstatera att totala intäkterna i form av hyror inte täcker kostnaderna. Nedan redovisas utfallet 2024 på de olika fastighetsansvaren enligt hyresmodellen. Resultat fastighet 2024 (engångsavskrivningar ligger ej med nedan).

Fastighets kategori	Drift netto tkr
Fastighetsförvaltning (ej lokaler administration)	2836
Administrativa lokaler (kontorslokaler)	1539
Förskolor	-1311
Grundskolor	-4993
Vårdlokaler (Vårdcentralen, Paletten & Rubinen)	344
Kultur och Fritidsanläggningar (Häradsvallen, Kråmö)	-86
Övriga fastigheter (Kroka, Mölna etc)	-1504
Kök	-663
	-3 838

Sammanfattning

- Kostnader för VA, energi, media och indexuppräknande avtal är tvingande kostnader och svåra att påverka mer än via lägre förbrukningar och minskad omfattning när det gäller avtal.
- Underhållskostnaderna är den del i budgeten som går att påverka, men vid stor återhållsamhet innebär det ökad underhållsskuld och sämre fungerande lokaler (missnöjda hyresgäster).
- Inom larm, brand och bevakning har verksamheten arbetat långsiktigt för att trygga och säkerställa funktionerna inom området. Det har också inneburit högre kostnader kopplat till de ökade kraven och behoven.
- Intäkterna via våra hyror täcker inte kostnaderna

Prognos

Efter utfall i mars genomfördes en årsprognos för fastigheter. Verksamheten bedömer i nuläget att det genererar ett underskott på - 5 800 tkr utan åtgärder.

Prognos mars 2025 består i huvudsak av	
VA	-1 945 tkr
Fjärrvärme	-1 359 tkr
El	-517 tkr
Larm, brandskydd och bevakning	-1 295 tkr
Renhållning	-376 tkr
	-5 492 tkr

Kort beskrivning av aktiviteter kopplat till de områdena med störst avvikelse i prognosen Vatten och avlopp

- Verksamheten fortsätter att löpande följa upp och analysera vattenförbrukning
- Analys av rätt mätarstorlek kommer att intensifieras för att om möjligt minska fasta kostnader.

Fjärrvärme

- Fortsatt uppföljning av hela fastighetsbeståndet, avseende energiförbrukning.
- Verksamheten har påbörjat två fördjupande projekt inom energi (Safiren & Tomtaklintskolan)
- Dessa projekt finansieras via ettårssatsning 2025 på 500 tkr som är riktat mot energibesparande åtgärder. Ytterligare 500 tkr planeras inför 2026.

El

- Fortsatt uppföljning av hela fastighetsbeståndet, avseende elförbrukning.
- En workshop kommer att hållas efter sommaren för att analysera framtida sätt att arbeta med el-upphandling.
- Verksamheten har påbörjat två fördjupande projekt inom energi (Safiren & Tomtaklintskolan)
- Dessa projekt finansieras via ettårssatsning 2025 på 500 tkr som är riktat mot energibesparande åtgärder. Ytterligare 500 tkr planeras inför 2026.

Larm brand och bevakning

- Verksamheten kommer att se över möjligheterna att utföra kvartalprovning och SBA i egen regi tillsammans med Trobo. Detta beräknas ge en minskad kostnad på ca 400 tkr under 2026.
- Verksamheten räknar med att en utökad kameraanvändning kan ha en positiv effekt över tid med minskad skadegörelse och bevakningsbehov.
- Efter lagd prognos har ytterligare bevakning varit nödvändig att genomföra på helgerna. Dessutom har kommunen ansökt om möjlighet att använda sig av ordningsvakter för att förebygga trygghetsskapande åtgärder

Detta gör att verksamheten kommer att ha ytterligare en avvikelse inom området bevakning under 2025, om extra medel inte tilldelas.

Förslag till hantering av underskott

Alternativ 1. Åtgärder för en budget i balans under 2025

Detta kräver extraordinära åtgärder i form av kraftigt minskade underhållsinsatser.

Underhållsbudget 2025	20 000 tkr
Fast kostnad (avtal)	9 500
Rörlig kostnad	10 500
Avgår för ekonomi i balans	- 5 000
Avgår upparbetade kostnader	-2 200
Kvarstår	3 300

Verksamheten har en underhållsbudget på ca 20 000 tkr, se ovan. Kvarvarande medel skulle på 3 300 tkr ge ett snitt på ca 367 tkr / månad att hantera akuta underhållsåtgärder.

Konsekvensen av den minskade budgeten är att verksamheten enbart kan hantera akut underhåll och behöver minska förebyggande underhåll. Åtgärden kommer även att påverka uppdraget hos våra utförare vilket inte är en långsiktig lösning.

Alternativ 2. Åtgärder för en budget i balans under 2025

- Minskat underhåll med 1 000 tkr (Återhållsamhet och hårdare prioriteringar)
- Energibesparande åtgärder 500 tkr (Tidiga effekter av projekten samt löpande åtgärder)

Ovan skulle innebära en besparing på 1 500 tkr

Prognostiserat resultat fastigheter 2025 på -4 300 tkr

Kommunstyrelsen avser att tillföra medel under 2025 för att täcka ökade kostnader för ordningsvakter samt utökad bevakning.

Åtgärdsplan för kommande budgetår

- Hyresmodellen ses över som planerat inför budgetåret 2027
- Översyn av externa hyreskontrakt
- Översyn gränsdragning avseende kultur- och fritidsfastigheter
- Räkna på möjligheterna att genomföra kvartalsavprovning och SBA internt
- Fortsatt arbete med att minska energiförbrukningen
- En analys av nuvarande fastighetsdrift ska genomföras för att säkerställa kostnadseffektiv förvaltning.

Verksamheten återkommer med förslag på åtgärder och tidplan till Teknik och service nämnden i oktober 2025.

Ulf Hagstedt
Teknisk chef

2

Kommunkontoret

Björna Alm
Ekonomichef
0156-533 36
bjorn.alm@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum
2025-08-28
Diarienummer
KS/2025:105

Finansiering av kommunala ordningsvakter

Förslag till beslut

1. Kostnaden för kommunala ordningsvakter ska bekostas av BRÅ (Brottsförebyggande rådet) under kommunstyrelsen.
2. Medel omfördelas från kommunstyrelsens reserv om 593 tkr till BRÅ för att tillsammans med befintliga medel finansiera största delen av kostnaderna för ordningsvakterna för året.

Ärendet

Trosa är en av Sveriges tryggaste kommuner och har alla förutsättningar att fortsätta vara det. Under ett par års tid har det tyvärr skett en ökning av oroligheter främst nattetid och oftast kopplat till helger och skollov. Trosa kommuns offentliga miljöer ska vara tillgängliga och trygga för alla invånare under dygnets alla timmar. Det innebär att de som vistas i kommunens olika miljöer måste ta hänsyn till sin omgivning.

Den nya ordningsvaktslagen som trädde i kraft 2024 ger kommuner rätt att ansöka om kommunala ordningsvakter med befogenheter att arbeta trygghetsskapande och brottsförebyggande, utöver att upprätthålla ordning. I förekommande fall förstöra beslagtagna alkohol, genomföra kroppsvisitation för att fastställa någons identitet och i vissa fall transportera omhändertagna personer.

Vidare kan kommunala ordningsvakter underlätta och bidra till samverkan mellan kommun, polis och andra aktörer (näringsidkare samt olika delar av den kommunala verksamheten som exempelvis skola, socialtjänst, fältverksamhet och fritidsverksamhet).

Trosa kommun ansökte under våren till polisen om tillstånd för ordningsvakter under en treårsperiod. Polisen beviljade ansökan i början av sommaren och arbetet inleddes redan samma helg. Ordningsvakterna har arbetat nära Trosa kommuns fältverksamhet liksom väktare som arbetar parallellt, liksom polisen. Dvs. alla tidigare trygghetsskapande åtgärder är kvar och har utökats med de kommunala ordningsvakterna.

Områden som ingår i tillståndet är offentliga platser som är till för alla invånare och besökare. Områdena upplevs idag som otrygga platser med ordningsstörningar och skadegörelse på såväl privat som offentlig egendom med större grupper av unga människor samlas med fordon nattetid.

Problemområden har identifierats inom ramen för det lokala brottsförebyggande rådet, BRÅ, med underlag från bland annat Embrace. Kommunala ordningsvakter med ett större mandat och ett närmare samarbete med övriga parter i BRÅ som polis och fältare kan vara en viktig kugge där exempelvis väktare inte har något mandat.

Kommunala ordningsvakter är aktiva företrädesvis under helger och i anslutning till helgdagar och skollov, nattetid. Under sommarperioden 1/5 -1/9 kan behov finnas samtliga veckodagar nattetid.

Trosa kommuns tillstånd för kommunala ordningsvakter gäller för perioden 2025-04-30 - 2030-04-30. Kostnaden för perioden juni t.o.m. december 2025 bedöms uppgå till 1 mkr. Kostnaden föreslås finansieras under BRÅ med befintliga medel samt utökade medel från kommunstyrelsens reserv om 593 tkr. Ett mindre underskott kan uppstå inom BRÅ för 2025 vilket ryms i det överskott som kommunstyrelsen prognosticerade i marsprognosen.

För 2026 avser budgeten för BRÅ utökas med en ramökning om 1 mkr för brottsförebyggande åtgärder i samband med i revideringen av budget 2026 som sker under hösten.

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

3

Förvärv av del av fastigheten Trosa Åby 2:1

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner förslag till avtal om fastighetsreglering avseende fastigheten Trosa Åby 2:1.
2. Kommunstyrelsen uppdrar till kommunstyrelsens ordförande, Daniel Portnoff, att underteckna det föreslagna avtalet.

Ärendet

Trosa kommun har sedan 1960-talet haft en betydande befolkningstillväxt. För att långsiktig kunna säkra fortsatt tillväxt är tillgång till mark för olika typer av funktioner i tätortsnära lägen centralt. I en förhållandevis nära framtid kommer tillväxteffekterna i och kring Vagnhärads tätort bli allt tydligare.

En viktig orsak till de goda förutsättningarna är den snabba regionala tågtrafik som kommer trafikera Vagnhärad på Ostlänken vars järnvägsplan genom Trosa kommun vunnit laga kraft. Som en konsekvens av detta tillväxttryck har Trosa kommun ett stort behov av att utveckla Vagnhärads tätort österut på mark som idag ägs av Statens fastighetsverk. Markområdet angränsar till Vagnhärads tätort och utgörs av den utarrenderade gården Åby Gård samt odlad jordbruksmark och betesmark. Trosa kommun har under en längre tid både till Statens Fastighetsverk (SFV) och Regeringskansliet framfört ett aktivt intresse att förvärva delar av detta område i syfte att långsiktigt säkerställa möjligheter till en utbyggnad av Vagnhärads tätort. Detta berör mark som förvaltas av SFV inom bland annat fastigheten Åby 2:1.

Trosa kommun och SFV har nu kommit överens om ett markförvärv på ca 21 ha. Förvärvet innehåller två olika delområden på olika sidor av väg 218 vilket framgår av bifogad kartbilaga. Fastighetsvärderingar har beställts av respektive part och med dessa som grund har en köpeskilling på 10 000 000 kr överenskommits. Förvärvet föreslås ske genom avtal om fastighetsreglering vilket innebär att det aktuella markområdet tillförs den kommunägda fastigheten Åby 3:1 som gränsar till området.

Mats Gustafsson
Produktionschef

Hannes Stråle
Mark- och exploateringsingenjör

Beslutsunderlag

Avtal om fastighetsreglering – Trosa Åby 2:1

Beslut till

Kommunstyrelsens ordförande

AVTAL OM FASTIGHETSREGLERING

Undertecknade ansöker härmed om fastighetsreglering berörande fastigheten del av Trosa Åby 2:1, till fastigheten Trosa Åby 3:1 Trosa kommun.

FAST EGENDOM OCH PARTER

Del av Trosa Åby 2:1

-ägare: Statens fastighetsverk, Box 2263, 103 16 Stockholm
Org.nr: 202100-4474

Trosa Åby 3:1

-ägare: Trosa kommun, 619 80 Trosa
Org.nr: 212000-2957

BAKGRUND

Trosa kommun har stort behov av att utveckla Vagnhärad tätort österut på Statens fastighetsverks mark. Den framväxande järnvägssträckningen genom kommunen, och Vagnhärad, Ostlänken, är en viktig tillväxt förutsättning. Markområdet angränsar direkt till Vagnhärad's tätort och utgörs av den utarrenderade gården Åby Gård samt odlad jordbruksmark och betesmark.

MARKÖVER- FÖRING

Genom fastighetsreglering skall markområde, ca 21 hektar, samt tre ingående ekonomibyggnader; två större ladugårdar och ett mindre Magasin-vagnslider, överföras från fastigheten del av Trosa Åby 2:1 till fastigheten Trosa Åby 3:1 enligt bifogad karta.

ERSÄTTNING/ BETALNING

Ägare av Trosa Åby 1:3, Trosa kommun, har överenskommit att del av fastigheten Trosa Åby 2:1 enligt markering på bilagd karta skall föras till Trosa Åby 3:1 genom fastighetsreglering. Regleringen sker mot en överenskommen ersättning om:

TIOMILJONER / 10 000 000 / kronor

Ersättningen skall erläggas enligt följande:

Betalar handpenning inom 20 dagar efter att båda parter undertecknat detta avtal till Säljarens bankgiro konto nr 5134-3606

Att erlægga på tillträdesdagen	1 000 000 kronor
	9 000 000 kronor

TILLTRÄDE	Tillträdesdag skall vara inom 30 dagar efter lantmäteriförrättning vunnit laga kraft och registrerats.
FASTIGHETENS SKICK	Markområdet samt ekonomibyggnader överläts i det skick de befinner sig i på kontraktsdagen om inte annat anges i detta avtal om fastighetsreglering. Avtalsparterna är informerade om sin undersöknings- respektive upplysningsplikt. Trosa kommun har beretts tillfälle att på egen hand noga undersöka markområdet samt ekonomibyggnader och har därigenom skaffat sig kännedom om det skick vari det befinner sig i. Trosa kommun avstår med bindande verkan från sin rätt att kräva nedsättning av överenskommen ersättning eller skadestånd på grund av fel eller brist i markområde samt ekonomibyggnader.
FASTIGHETS- BILDNING	Samtliga förrättningskostnader inklusive aktkopior till parterna betalas av Trosa kommun. Parterna är skyldiga att tåla mindre jämkningar i fråga om områdets gränser, arealer eller dylikt vilka kan komma att bestämmas av förrättningen. Parterna medger att eventuella upplåtelser avseende teleledningar och elledningar som belastar den fastighet som avstår mark, får förordnas att gälla i den fastighet till vilken marken överförs. I det fall fastighetsbildningen ej kan ske, upphör detta avtal att gälla i alla sina delar. Upplupen ränta tillfaller Statens fastighetsverk.
ARRENDEAVTAL	Området är upplåtet av Statens fastighetsverk med jordbruksarrende till Bo Rundqvist (avtalsnummer 1000091). Arrendeaftalet som berörs av överlåtelsen överlämnas till Trosa kommun på tillträdesdagen och gäller mot densamma från samma dag.
ÖVERENS- KOMMELSE	Denna överenskommelse har upprättats i tre exemplar varav Trosa kommun och Statens fastighetsverk har tagit var sitt exemplar och ett exemplar skickas till Lantmäteriet.

Stockholm 2025 - -

Trosa 2025 - -

för Statens fastighetsverk

för Trosa kommun

_____

_____

4

Samhällsbyggnadskontoret

Jessica Berg

Infrastruktur- och kollektivtrafiksamordnare

0156-521 05

jessica.berg@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-08-25

Diarienummer

KS/2025:96

Remissvar Strategi för storregional kollektivtrafik

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner Samhällsbyggnadskontorets förslag till svar på Region Sörmlands remiss av Strategi för storregional kollektivtrafik.

Sammanfattning av ärendet

Region Sörmland har tagit fram ett förslag till Strategi för storregional kollektivtrafik. Strategin pekar ut generella principer för framför allt tågtrafikens utveckling med målbild år 2050 och delmål år 2035. I dokumentet finns även en utblick mot år 2070 med olika utvecklingsscenarier. Förslaget till strategi och dess bilagor finns i sin helhet på länken:

<https://utvecklasormland.se/publikationer/remiss-strategi-for-storregional-kollektivtrafik/>

Samhällsbyggnadskontoret ställer sig positiv till framtagandet av ett övergripande strategiskt dokument för kollektivtrafikens långsiktiga utveckling. I förslaget till remissvar lyfter kontoret särskilt fram trafikeringen på Ostlänken, fortsatt och utvecklad regional busstrafik, samt kommunens planer för utbyggnad av Vagnhärad med en stark kollektivtrafiknod: resecentrum vid Ostlänken.

Mats Gustafsson
Produktionschef

Jessica Berg
Infrastruktur- och
kollektivtrafiksamordnare

Beslutsunderlag

Förslag till remissvar

Jessica Berg
Infrastruktur- och kollektivtrafiksamordnare
Samhällsbyggnadskontoret
0156-521 05
jessica.berg@trosa.se

hallbarregionalutveckling@regionormland.se

Trosa kommuns svar på remiss av Strategi för storregional kollektivtrafik för Sörmland

Trosa kommun har tagit del av förslaget till strategi och lämnar härmed följande yttrande.

Allmänna synpunkter

Trosa kommun ställer sig mycket positiv till att Region Sörmland tar fram den här typen av strategiska dokument som ska peka ut generella principer för den storregionala kollektivtrafikens utveckling. För att uppnå målbilderna krävs långsiktighet och samplanering med såväl Trafikverket och grannregioner som med kommunerna i länet. Under framtagandet av förslaget till strategi har regionen bjudit in till dialoger och önskat kommunens inspel, vilket har varit värdefullt. Trosa kommun noterar att tidigare inlämnade synpunkter och förslag har tagits om hand och inkorporerats i remissversionen av strategin.

Ostlänken

I Trosa kommun har vi under flera decennier planerat för en historiskt stor omvandling av Vagnhärad, med anledning av Ostlänken och nytt resecentrum i nordvästra tätorten. All persontrafik med tåg kommer att flyttas över från Nyköpingsbanan till Ostlänken den dag som banan öppnar för trafik. Kommunen är överens med Region Sörmlands bedömning om ett trafikeringsupplägg på Ostlänken 2035 med huvudsakligen halvtimmestrafik mellan Stockholm och Nyköping. Däremot måste texten på sida 3 och sida 25 kompletteras med information om att tågen på Ostlänken gör stopp i Vagnhärad.

Därtill vill kommunen kommentera förslaget att enstaka regionaltåg i stråket Nyköping – Norrköping kan komma att trafikera Nyköpingsbanan via Kolmården och Åby. Trosa kommun anser att den regionala tågtrafiken ska prioriteras till Ostlänken i detta stråk, på grund av restidvinster och den arbetsmarknadsnod som Skavsta flygplats med tillhörande verksamhetsområde kommer att utgöra. Kommunen bedömer också att det kommer att finnas ett behov av halvtimmestrafik till Skavsta inte långt efter 2035, vilket bör förtydligas i figur 9. Att region express föreslås trafikera Skavsta i målbild 2050 ser kommunen som en positiv utveckling, och behovet av plattformar på huvudbanan vid Skavsta är viktigt att understryka.

Regional busstrafik

Trosa kommun delar regionens bedömning att behovet av busstrafik i stråket Trosa – Vagnhärad kommer att öka, och ser att ett Bus Rapid Transit-koncept (BRT) skulle kunna vara intressant att studera i detta stråk.

Kommunen vill även poängtera det fortsatta behovet och nyttan av expressbuss i stråket Trosa-Södertälje. Även med förstärkt tåg- och anslutningstrafik skulle en övergång till resa med tåg och dubbla byten i detta stråk innebära en försämring för många pendlare. Detta eftersom byten värderas mycket negativt av resenärerna och restiden uppfattas som längre. Av den anledningen är det positivt att målbilderna 2035 och 2050 pekar ut det fortsatta behovet av regional busstrafik i stråket. Där ser vi även fortsatt att ett starkt utbud är avgörande för linjens attraktivitet.

Utvecklingsscenarier 2070

I utvecklingsscenariot 2070 har lokaltåg införts på Nyköpingsbanan, från centrala Södertälje via Vagnhärad till Nyköping. Det är en ambitionsnivå som är svår att se hur kommunen ska kunna möta, i och med att det skulle innebära två olika stationslägen för tåg i Vagnhärad. Flera stationslägen försvårar effektiv matning av busstrafik men det innebär också stora utmaningar för en fortsatt stark utveckling samhällsbyggnadsmässigt. Trosa kommun planerar därför för utbyggnad av Vagnhärad med en stark kollektivtrafiknod: resecentrum vid Ostlänken.

Trosa kommun delar regionens bedömning att nya spår mellan Järna och Flemingsberg måste vara på plats snarast efter Ostlänkens färdigställande. Redan idag är kapaciteten på järnvägen mellan Järna och Stockholm ansträngd. Figur 12 kan med fördel förtydligas med att kapacitetsförstärkning i stråket är nödvändig långt före 2070.

Taxor

Ambitionen att "ett sammanhållet taxesystem som inte påverkas av länsgränser eller trafikslag ska vara utgångspunkten" låter lovande, men det är inte något som kan vänta tills tågtrafiken är utbyggd. Det är angeläget att redan idag se över biljett- och taxesystemet och förenkla kombinerat resande med tåg och buss, såväl inom länet som över länsgräns.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Jessica Berg
Infrastruktur- och
kollektivtrafiksamordnare

5

Remissvar Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner Samhällsbyggnadskontorets förslag till svar på Region Sörmlands remiss av Länsplan för regional transportinfrastruktur 2026-2037.

Sammanfattning av ärendet

Region Sörmland har upprättat förslag till Länsplan för regional transportinfrastruktur för perioden 2026 till 2037. Länets kommuner och andra myndigheter kan lämna synpunkter på förslaget under tiden mellan den 19 juni och den 3 oktober 2025. Samhällsbyggnadskontoret instämmer i huvudsak i regionens prioriteringar men betonar behovet av tydligare skrivningar om åtgärder i Trosa, tillräcklig finansiering för Nyängsbron samt att vägplaner för Kalkbruksvägen prioriteras. Satsningarna på kollektivtrafik och cykelvägar välkomnas, särskilt medfinansiering till Vagnhärads resecentrum vid Ostlänken.

Ärendet

Länstransportplanen omfattar investeringar på det regionala vägnätet i respektive län. I Södermanland innebär detta åtgärder på samtliga statliga vägar utom E4, E20 och väg 56 då dessa ingår i det nationella vägnätet och därmed den nationella planen. Det regionala vägnätet innefattar även cykelvägnätet och busshållplatser utmed statliga vägar. Planen gör även plats för statlig medfinansiering av åtgärder på det kommunala vägnätet för förbättrad miljö, trafiksäkerhet, kollektivtrafik samt gång- och cykeltrafik. Dessutom ingår bidrag till utveckling av det enskilda vägnätet i länsplanen. Däremot innefattar planen inte drift och underhåll av transportsystemet. Den nya Länstransportplanen ska ersätta den plan som omfattade år 2022-2033. Efter att Regionfullmäktige fastställt planen har Trafikverket ansvaret för att genomföra åtgärderna.

Den ekonomiska ramen är satt av regeringen till drygt 1 408 miljoner kronor för tolvårsperioden. Planen är uppdelat i sju olika budgetposter som visar åtgärdsområden och satsningar fördelat på år 1–3, 4–6 och 7–12.

Förslaget till Länsplan behandlar följande objekt inom Trosa kommun:

- Åtgärder enligt den gemensamma avsiktsförklaringen Resväg Västra Trosa, däribland 20 miljoner kronor till ny Nyängsbro.
- Statlig medfinansiering kopplat till nytt resecentrum i Vagnhärad.

- Väg 838, Kalkbruksvägen, nämns som en kvarvarande prioriterad brist som behöver studeras under planperioden då vägen får en förändrad funktion i och med placeringen av Vagnhärad's resecentrum vid Ostlänken.

Planförslaget och dess bilagor finns i sin helhet på länken:

<https://utvecklasormland.se/publikationer/remiss-lansplan-for-regional-transportinfrastruktur/>

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Förslaget till Länstransportplan är väl sammanhållet och Samhällsbyggnadskontoret kan i huvudsak instämma i de prioriteringar Regionen gör. I kontorets förslag till remissvar lyfts fem punkter fram som är av särskild vikt för Trosa kommun:

- I potten *Trafiksäkerhet, trimningsåtgärder på det regionala vägnätet* finns medel prioriterade för åtgärder i Trosa, utifrån den gemensamma avsiktsförklaringen Resväg västra Trosa. Det är positivt att åtgärderna pekas ut för finansiering under första delarna av planperioden, men kontoret konstaterar att texten i tabellen kan förtydligas.
- Stora satsningar på kollektivtrafik välkomnas, i synnerhet avsatt medfinansiering till nytt resecentrum i Vagnhärad.
- Nytt i detta förslag till Länstransportplan är att en pott avsätts för fördyringar under genomförandeskedet av regionala cykelvägar. Därtill framhålls att Länstransportplanen ska täcka planeringskostnaden för dessa åtgärder. Samhällsbyggnadskontoret är positiva till denna utveckling, och ser att det kan bidra till att saknade länkar i det regionala cykelvägnätet fortare kan byggas ut. Samtidigt påpekar kontoret att det är en relativt liten del av den totala planramen som avsätts till regionala cykelvägar.
- Potten för statlig medfinansiering till kommunalt vägnät är mindre än i nu gällande plan, vilket är beklagligt då detta historiskt varit ett träffsäkert och kostnadseffektivt sätt att få viktiga åtgärder på kommunalt vägnät genomförda. Samtidigt är det positivt att medel finns öronmärkta för ny Nyängsbro, men avsatta 20 miljoner bedöms otillräckliga för att uppnå 50 % statlig medfinansiering.
- Kalkbruksvägen, väg 838, finns identifierad i planen som en kvarstående brist. Samhällsbyggnadskontoret betonar att det finns olika tidsperspektiv för diskuterade åtgärder längs Kalkbruksvägen och poängterar att nödvändiga vägplaner som har koppling till Vagnhärad's resecentrum behöver påbörjas omgående.

Mats Gustafsson
Produktionschef

Jessica Berg
Infrastruktur- och
kollektivtrafiksamordnare

Beslutsunderlag

- Förslag till remissvar

Jessica Berg
Infrastruktur- och kollektivtrafiksamordnare
Samhällsbyggnadskontoret
0156-521 05
jessica.berg@trosa.se

Region Sörmland
hallbarregionalutveckling@regi
onsormland.se

Trosa kommuns svar på remiss av Länsplan för regional transportinfrastruktur för Södermanlands län 2026-2037

Region Sörmland har tagit fram ett förslag till länsplan för regional transportinfrastruktur för perioden 2026-2037 vilken skickats till Trosa kommun för samråd. Länstransportplanen har en ram på 1 408 miljoner kronor som fördelas utifrån målsättningar, strategier och pågående projekt från föregående plan. Trosa kommun konstaterar att behovet av åtgärder inom Södermanland är betydligt större än Länstransportplanens planeringsram. Det finns många brister i länets transportsystem. Med begränsade resurser krävs tuffa prioriteringar och det är lätt att i huvudsak instämma i de prioriteringar Regionen gör. För Trosa kommuns del finns två av de viktigaste transportinfrastrukturprojekten med i planen: åtgärder enligt den gemensamma avsiktsförklaringen Resväg Västra Trosa, däribland ny Nyängsbro, samt statlig medfinansiering kopplat till nytt resecentrum i Vagnhärad.

Allmänna synpunkter

Förslaget till Länstransportplan är väl sammanhållet och redovisar mål och strategiska inriktningar som stämmer överens med Trosa kommuns översiktsplan. Dokumentet är kortfattat och kan med fördel kompletteras med förtydligande kartor. Därtill skulle kopplingen till nu gällande länstransportplan och pågående projekt kunna beskrivas mer ingående. Åtgärdsplanen på sida 16 saknar tabelltext som förklarar att budget anges i tkr.

Synpunkter på åtgärdsplanen

Trafiksäkerhet, trimningsåtgärder av det regionala vägnätet

Det är mycket bra att trafiksäkerhets- och framkomlighetsåtgärder i Trosa kommun, utifrån den gemensamma avsiktsförklaringen Resväg västra Trosa, står utpekade för genomförande under första delarna av planperioden. Åtgärderna är angelägna och, precis som den strategiska hållbarhetsbedömningen påpekar, bidrar de till ökad tillgänglighet för medborgarna generellt, samtidigt som de ger positiv påverkan på buller, luft och trafiksäkerhet. Texten i tabellen skulle med fördel kunna kompletteras med information om att åtgärder i Trosa ingår i potten, på samma sätt som Eskilstuna och Strängnäs nämns.

Kollektivtrafiksatsningar

I förslaget till Länstransportplan avsätts nästan 100 miljoner till kollektivtrafikåtgärder på kommunalt vägnät. En viktig satsning för det gemensamma arbetet med att göra kollektivtrafiken mer tillgänglig och attraktiv. Trosa kommun har under de senaste åren gjort stora investeringar i att utveckla kollektivtrafikens bytespunkter: genom utbyggnad av nya samt tillgänglighetsanpassning av befintliga hållplatser, utbyggnad av cykelparkering och stärkta kopplingar till gång- och cykelvägnätet. I många fall har dessa satsningar genomförts med 50 % medfinansiering från Länstransportplanen.

Under planperioden ska ett helt nytt resecentrum i Vagnhärad byggas vid Ostlänken. En bussterminal, cykelgarage och anslutande gång- och cykelvägar ligger i vår planering, och Trosa kommun ställer sig mycket positiv till att förslaget till Länstransportplan avsätter medel för medfinansiering till Vagnhärad resecentrum under planens andra del.

Cykelsatsningar på statligt vägnät

Förslaget till Länstransportplan avsätter en relativt liten del av den totala ramen till cykelsatsningar på regionalt vägnät, 80 miljoner varav nära hälften är vigda åt cykelväg Katrineholm-Baggetorp. Medel ska i första hand gå till utbyggnad enligt målbilden för regionala cykelstråk. Målbilden överlappar med kommunens planeringsstrategi att koppla ihop tätorterna och att stråken byggs ut stegvis från huvudorten. Från Trosa tätort finns redan idag separerade och gena gång- och cykelvägar till Vagnhärad och till Västerljung. Att förlänga gång- och cykelvägnätet i stråket Vagnhärad - Västerljung är högt prioriterat av kommunen under planperioden. En utbyggnad av gång- och cykelväg från Vagnhärad till Lövsta-Sund har också hög prioritet, denna länk blir särskilt viktig med anledning av placeringen av Vagnhärad resecentrum vid Ostlänken.

Utbyggnad av gång- och cykelstråk på statligt vägnät kräver enligt planförslaget 50 % kommunal medfinansiering av bygghandling- och produktionskostnad. Det är positivt att Länstransportplanen ska täcka hela kostnaden för planeringsprocessen, samt att en pott avsätts för potentiella fördyringar i ett genomförande. Samtidigt lyfter planen en viktig aspekt i att Trafikverket framåt måste tydliggöra vilka underlag som krävs för ett effektivt genomförande av cykelåtgärder på det statliga vägnätet.

Statlig medfinansiering till kommunalt vägnät

Trosa kommun noterar att potten för statlig medfinansiering till trafiksäkerhet- och miljöåtgärder på kommunala vägar i planförslaget är mindre än i nu gällande plan. Det är beklagligt då detta historiskt varit ett träffsäkert och kostnadseffektivt sätt att få viktiga åtgärder på kommunalt vägnät genomförda, inte minst utbyggnad av gång- och cykelvägar i våra tätorter. Att medel till en ny Nyängsbro i Trosa kommun finns avsatta under planens första del är naturligtvis positivt, även om tidiga kostnadskalkyler indikerar att de 20 miljoner som avsatts sannolikt inte kommer att vara tillräckligt för att nå 50 % statlig medfinansiering. Vår reviderade bedömning är att kostnaden för åtgärden kommer att landa på närmare 50 miljoner.

Kalkbruksvägen, Väg 838

Väg 838 beskrivs i förslaget till Länstransportplan på samma sätt som i nu gällande plan, som en kvarvarande brist. Bristen/behoven är framför allt kopplade till de stora förändringar som kommer att ske i norra Vagnhärad och som innebär en stor påverkan på trafikvolym och resandemönster i området. Etableringen av ett nytt resecentrum och stadsutveckling som kretsar kring omvandling från perifert beläget verksamhetsområde till ny, blandad stadsdel med bostäder, verksamheter, förskola och skola. Enligt analyser som gjorts i ÅVS Resväg västra Trosa kommer Kalkbruksvägen att få en ökning av trafik till år 2040 med mellan 40–150 procent beroende på delsträcka och riktning.

Dialog om brister, behov och förändrade resmönster/nya flöden längs Kalkbruksvägen har förts mellan Trosa kommun, Trafikverket och Region Sörmland i en rad olika forum de senaste åren. Det är viktigt att betona att det finns olika tidsperspektiv för de åtgärder som diskuteras längs Kalkbruksvägen. I samband med att Ostlänken nu byggstartat är det av högsta vikt att arbetet med nödvändiga vägplaner som har koppling till Vagnhäradas resecentrum inleds omgående.

I ett längre perspektiv ser vi att Sund liksom Lövsta kommer att gagnas av Ostlänken och dess kommande resecentrum. I Trosa kommuns förslag till ny översiktsplan lyfts stråket längs Kalkbruksvägen från E4 norrut mot Sund-Lövsta och kommungränsen mot Gnesta fram som ett möjligt framtida utvecklingsområde. Översiktsplanen föreslår att en fördjupningsstudie tas fram för området, som stöd för framtida detaljplaner och planering av infrastruktur. Fördjupningsstudien kommer att vara lämplig att utgå ifrån i den fortsatta diskussionen.

Mats Gustafsson
Samhällsbyggnadschef

Jessica Berg
Infrastruktur- och
kollektivtrafiksamordnare

6

Samhällsbyggnadskontoret

Mats Gustafsson

Samhällsbyggnadschef

0156-520 27

mats.gustafsson@trosa.se

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-08-18

Diarienummer

KS/2025:82

Yttrande avseende remissversion av Sörmlands regionala utvecklingsstrategi

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner Samhällsbyggnadskontorets förslag till svar på Region Sörmlands remissversion av Sörmlands regionala utvecklingsstrategi.

Sammanfattning av ärendet

Region Sörmland har gjort en översyn av Sörmlands regionala utvecklingsstrategi (RUS) och tagit fram ett förslag till strategiska ställningstaganden. Regionala utvecklingsnämnden godkände den 19 juni 2025 förslaget att hämta in synpunkter från Sörmlands kommuner. Trosa kommun har därefter mottagit förslaget till strategi för yttrande.

Samhällsbyggnadskontorets bedömning

Samhällsbyggnadskontoret har tagit del av aktuell remissversion och anser att den på ett tydligt sätt beskriver Sörmlands stora variation gällande förutsättningar och utmaningar. Förankrat i dessa förutsättningar pekas fem prioriterade inriktningar ut som stämmer väl överens med inriktningen i kommunens övergripande planering och Kommunfullmäktiges mål i Trosa kommun. På så vis finns en tydlig röd tråd mellan den kommunala och regionala nivån.

Utöver den utpekade inriktningen presenteras även modell, genomförande och metod i en ambition att konkretisera den regionala strategin till nästa nivå. Genom att även införliva Strukturbild Sörmland i den regionala strategin blir den rumsliga aspekten tydligare en tidigare vilket är positivt för att öka strategins koppling till kommunala styrdokument.

Samhällsbyggnadskontoret har tagit fram ett förslag till yttrande som biläggs ärendet.

Mats Gustafsson

Samhällsbyggnadschef

Beslutsunderlag

- Förslag till yttrande avseende remissversion av Sörmlands regionala utvecklingsstrategi.
- Remissunderlag.

Beslut till

Region Sörmland

Remissversion

Sörmlands regionala utvecklingsstrategi

REGION
SÖRMLAND

Innehållsförteckning

Välkommen till Sörmlands regionala utvecklingsstrategi 2

Agenda 2030 och de globala målen 5

Sörmlands förutsättningar 7

Strukturbild Sörmland 10

Från ord till handling 28

Sörmlands modell för hållbar regional utveckling 28

RUS rekommenderade arbetssätt 30

RUS arbetsprocess 32

Strategins roll 24

Roller och aktörer i det regionala utvecklingsuppdraget 36

11 Sörmlands prioriterade inriktningar

- 11 Goda boende- och livsmiljöer för jämlika möjligheter till arbete, välbefinnande och välfärd
- 15 En hållbar fysisk och digital tillgänglighet och mobilitet
- 18 Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning
- 22 Ett dynamiskt och växande näringsliv som bidrar till hållbar omställning
- 25 Jämlika livsvillkor och god hälsa för alla, med särskilt fokus på barn och unga

37 Strukturbild Sörmland

- 39 Sörmland är väl integrerat med omvärlden
- 40 Sörmland har god tillgänglighet inom länet med en flerkärnig struktur
- 41 Sörmland har attraktiva miljöer, för invånare, företag och besökare

Välkommen till Sörmlands regionala utvecklingsstrategi

Grunden för den regionala utvecklingspolitiken och målet med Sörmlands regionala utvecklingsstrategi (RUS) är att **Sörmland ska vara ett socialt hållbart samhälle med goda och jämlika livsvillkor, där människor lever ett gott liv med god hälsa utan orättfärdiga skillnader.**

Utvecklingsinsatser och investeringar ska stärka Sörmland och leda till förbättrad hälsa och ökat välbefinnande för regionens invånare. Men utvecklingen får inte ske på bekostnad av att planetära gränser överskrids. Både människors hälsa och långsiktig ekonomisk utveckling är beroende av att ekosystemen är i balans. Ambitionen är att skapa hållbar utveckling inom den ekologiska ramen. Genom att arbeta utifrån den regionala utvecklingsstrategin står vi upp för goda och jämlika livsvillkor, demokrati och delaktighet, ett varsamt nyttjande av vår miljö. Samt att använda den del av det ekonomiska systemet vi råder över för att driva på en hållbar omställning. Strategin pekar på vad som är viktigt att göra för att vi ska nå målet.

SÅ LÄSER DU RUS

I den inledande delen av strategin beskriver vi utgångspunkterna:

- Agenda 2030 och de globala målen,
- Förutsättningarna för Sörmland

Därefter kommer vi till strategins kärna:

- Prioriterade inriktningar
  - Förutsättningar inom den prioriterade inriktningen
  - Strategiska ställningstaganden

Sen beskriver vi modell, genomförande och metod:

- Sörmlands modell för hållbar regional utveckling
- RUS rekommenderat arbetssätt
- RUS arbetsprocess
- Roller

Avslutningsvis kommer vi till strategins rumsliga del:

- Strukturbild Sörmland

Samtliga delar är viktiga för att strategin ska ge kraft i vårt län. En längre beskrivning av modellen, arbetssätt och roller hittar du på utvecklasormland.se. Där finns också RUS årshjul.

”Vi” är aktörer som bidrar till att genomföra RUS

”Vi” finns bland alla länets kommuner, hos näringslivet och dess organisationer, lärosäten som exempelvis Mälardalens universitet, civilsamhället, Region Sörmland, Länsstyrelsen i Sörmlands län och i andra statliga myndigheter. Det är ett öppet vi, ett vi som kan växa för att på bästa sätt möta dagens och morgondagens utmaningar.

Sörmlands regionala utvecklingsstrategi pekar ut fem prioriterade inriktningar för en hållbar framtid. Inriktningarna är grunden för att genomföra den regionala utvecklingspolitiken i Sörmland. Region Sörmland, som regionalt utvecklingsansvarig aktör, kommer att använda sina resurser och stötta utvecklingsarbeten inom de prioriterade inriktningarna:

1. Goda boende- och livsmiljöer som ger jämlika möjligheter till arbete, välbefinnande och välfärd
2. En hållbar fysisk och digital tillgänglighet och mobilitet
3. Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning
4. Ett växande och dynamiskt näringsliv som bidrar till hållbar omställning
5. Jämlika livsvillkor och god hälsa för alla, med särskilt fokus på barn och unga

I texterna använder vi ordet inriktningar synonymt med prioriterade inriktningar för att texterna ska bli mer lättillgängliga. Varje prioriterad inriktning avslutas med ett antal ställningstaganden. Ställningstagandena visar vägen framåt, vad vi tillsammans behöver göra för att uppnå hållbar utveckling i Sörmland.

AGENDA 2030 OCH DE GLOBALA MÅLEN

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är en given utgångspunkt för den regionala utvecklingspolitiken. För att inte ambitionen ska stanna vid ord använder vi en modell som både styr mot de globala målen och identifierar tänkbara effekter.

Vi betraktar de globala målen i figur 1 som styrande tvärperspektiv som ska genomsyra alla inriktningar inom RUS. Bekämpa klimatförändringarna (mål 13) är ett av dessa tvärperspektiv, men det är viktigt att komma ihåg att den ekologiska dimensionen av hållbarhet som sätter ramen för hållbar utveckling inkluderar förutom klimatfrågan fler målsättningar som även rör vatten och hav, ekosystem och biologisk mångfald (mål 6, 14, 15).

Vi bidrar till att de globala målen uppfylls genom att integrera de tre tvärperspektiven i samtliga inriktningar, all planering och alla insatser som följer av inriktningarna.

Figur 1. De globala målen som styrande tvärperspektiv.

Jämställdhet, mål 5 i Agenda 2030.

Sörmlands regionala utvecklingsstrategi förutsätter att alla processer inom regional utveckling omfattas av en ambitiös strävan att skapa ett jämställt samhälle. **Varje planerad insats eller aktivitet bör bidra till ett jämställt Sörmland.**

Minskad ojämlikhet, mål 10 i Agenda 2030

Social hållbarhet är det övergripande målet med den regionala utvecklingsstrategin. Strategin betonar därför återkommande strävan om jämställdhet och jämlikhet inom samtliga inriktningar. Perspektiven får dock inte ses som självuppfyllande i och med dessa betoningar utan ska omsättas i teoretiska och praktiska ansatser. Ibland kan detta innebära att en tänkt insats avstyrs om den kan förstärka skillnader mellan olika grupper i Sörmland. **Varje planerad insats eller aktivitet bör bidra till hög grad av inkludering och minskad ojämlikhet i Sörmland.**

Bekämpa klimatförändringarna, mål 13 i Agenda 2030

Samtliga inriktningar i RUS kräver hänsyn till klimatet, och kritiska ställningstaganden behöver ske. Ofta kan ekonomisk eller social vinst med en insats i utvecklingsstrategin vara uppenbar och värd att eftersträva. Sådana vinster får inte ske på bekostnad av klimatet. **Varje planerad insats eller aktivitet bör bidra till att motverka klimatförändringarna.**

Inriktningarna och dess insatser kan nå effekt på flera globala mål och delmål. Sådana effekter redovisas i början av varje prioriterad inriktning.

Figur 2. Inriktningarnas effekter på globala mål

SÖRMLANDS FÖRUTSÄTTNINGAR

Sörmland är en region med stor variation, både i landskap och i platsernas karaktär. Här finns stora värden i form av hav, sjöar, kultur- och naturmiljöer. Regionen har inte en enskild kärna utan flera tätorter som samverkar och har olika roller, en så kallad flerkärnig struktur. Med god tillgänglighet till närliggande regioner och en geografisk mångfald finns bra förutsättningar för fortsatt utveckling. De socioekonomiska förutsättningarna skiljer sig dock åt mellan kommuner inom länet.

- Strängnäs, Gnesta och Trosa gränsar till Stockholms län och därför är det många som pendlar dit. I de här kommunerna är de socioekonomiska förutsättningarna i många fall goda.
- Kommunerna Flen, Vingåker, Katrineholm och Oxelösund har sämre socioekonomiskt utgångsläge än de kommunerna som gränsar mot Stockholm.
- Eskilstuna, som är länets största kommun, samt Nyköping, som är länets två storregionala noder, har blandade förutsättningar, utmaningar och möjligheter.

Sörmlands storregionala, nationella och internationella samband

Sörmlands läge mitt i östra Mellansverige ger regionen förutsättningar att stärka sambanden med Stockholm och andra nodstäder och regionala stadskärnor. Katrineholms och Eskilstunas kombiterminaler för gods, Oxelösunds hamn och Stockholm Skavsta flygplats är viktiga noder för att stärka Sörmlands förutsättningar för nationell och internationell tillgänglighet. Ytterligare en resurs för att stärka kopplingarna mot omlandet är att Eskilstuna är utpekad som urban knutpunkt på europeisk nivå. Ostlänken behöver färdigställas för att ytterligare stärka Sörmlands utvecklingsstråk.

För att lyckas med det regionala utvecklingsarbetet krävs samverkan med både regionala och nationella aktörer, men även aktörer som finns i omgivande län. Sörmland är en relativt liten region i europeiskt hänseende. Det ökar betydelsen av att samverka storregionalt. Genom storregional samverkan kan vi utbyta kompletterande kunskap och expertis vilket i förlängningen kan bidra till ökad hållbarhet och konkurrenskraft. Dessutom ökar vi vår kapacitet och kan växla upp det regionala arbetet i större projekt samt skapa attraktivitet som främjar nationella och internationella samarbeten.

Demografin i Sörmland

Sörmland har som helhet haft en betydande ökning av befolkningen under 2000-talet. Variationen inom regionen, både när det gäller den demografiska utvecklingen och ålderssammansättningen, är dock stor. Delar av Sörmland står inför utmaningar med exempelvis ökad försörjningsbörda och allt färre förvärvsarbete. Förutsättningar som i sin tur påverkar möjligheterna att upprätthålla välfärd och service.

Antalet unga och äldre som varje person i arbetsför ålder måste försörja, den så kallade försörjningskvoten, är högre i Sörmland än i riket. Det finns dock stora skillnader inom länet:

- Eskilstuna har den yngsta befolkningen,
- Flen har den äldsta.

I Sörmland har antalet födda barn per kvinna minskat, precis som i riket. Åldersstrukturen i Sörmland påverkas dock inte bara av ett förändrat fruktsamhetstal, utan också av att färre barnfamiljer flyttar till länet.

Under perioden 2007 till och med 2024 har försörjningskvoten ökat i hela Sverige. Det beror på den demografiska utmaningen att befolkningen blir äldre. Utmaningen ställer offentlig sektor inför både resursutmaningar och utmaningar kring att kompetensförsörja samhällsviktiga yrken. Den demografiska utvecklingen är inte bara en utmaning utan kan också skapa nya möjligheter. Den växande gruppen äldre kan ses som en resurs i samhället. Många kan arbeta längre upp i åldrarna och på olika sätt bidra med sina erfarenheter och kompetenser till samhället.

Ett län med ökande klyftor

Inkomstskillnaderna ökar i Sörmland och länet har en hög arbetslöshet och låg utbildningsnivå jämfört med flera andra län. Situationen kring sysselsättningen i Sörmland är en utmaning som även får konsekvenser för barnen i vårt län. Många barn och unga lever i hushåll med ansträngd ekonomi.

God ekonomi är grundläggande för barnens uppväxtvillkor, tillsammans med faktorer som trygghet, känslor av delaktighet och en skola som ger alla möjlighet att lyckas. Skolresultaten i Sörmland visar att det fortsatt finns många unga som inte får det stöd de behöver för att klara skolan.

Den förväntade livslängden bland lågutbildade är markant lägre än den bland högutbildade. Sociala skillnader får alltså reella konsekvenser på hur långt livet förväntas bli. Sörmland sticker ut jämfört med riket genom att lågutbildade kvinnors förväntade livslängd minskar över tid.

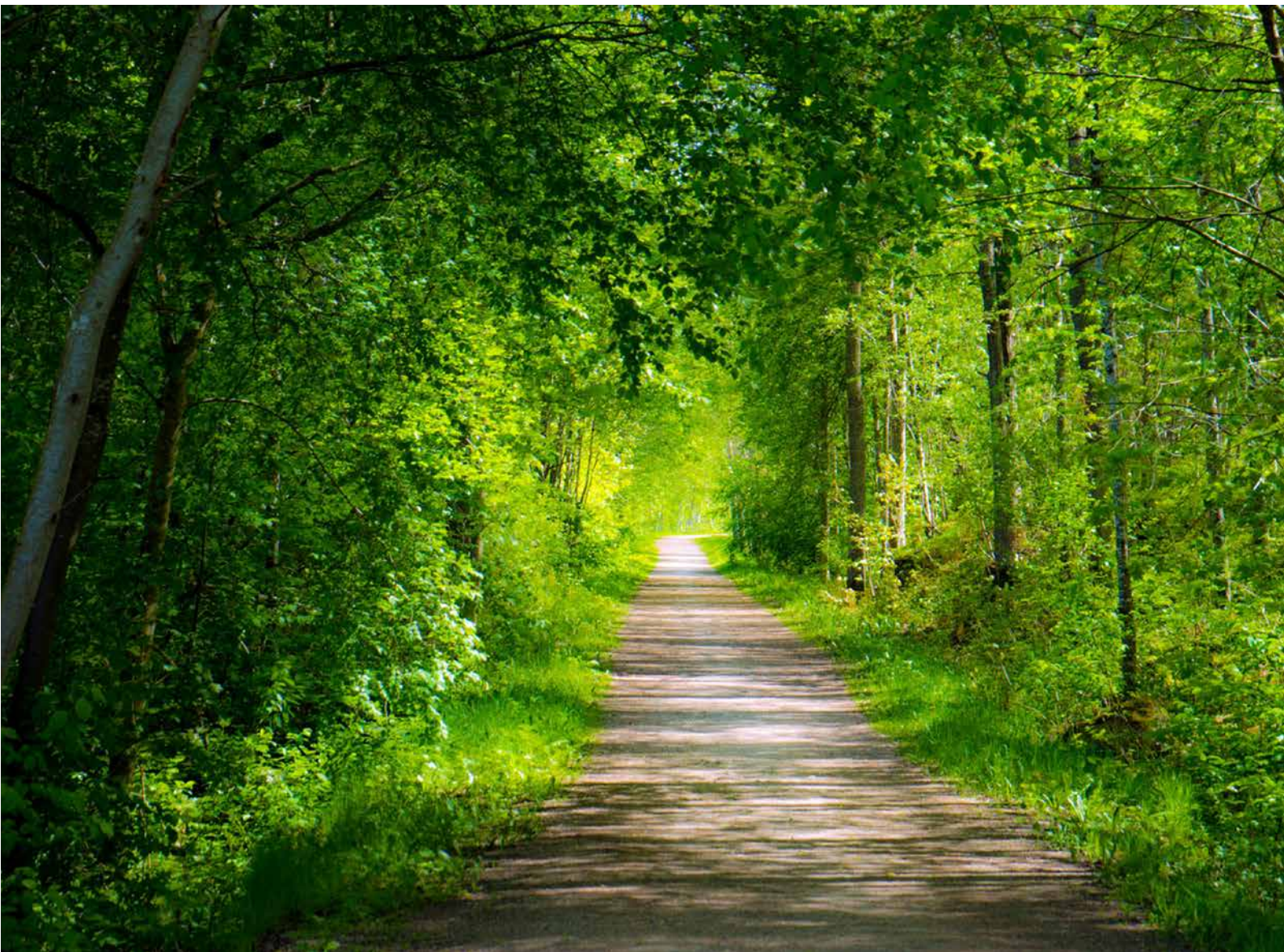
Miljö- och klimatutmaningar

Sörmland står inför flera miljö- och klimatutmaningar. Inget av de nationella miljömål som Länsstyrelsen bedömer på regional nivå nås i Sörmland, men två av miljömålen är nära att nås – Bara naturlig försurning och Frisk luft. Den biologiska mångfalden är hotad och en kontinuerlig förlust av biologisk mångfald och viktiga livsmiljöer pågår. Sett till de miljömål som bedöms på nationell nivå finns det stora utmaningar inom målet Begränsad klimatpåverkan, vilket också gäller i Sörmland. De pågående klimatförändringarnas effekter utgör allvarliga hot mot både samhällen och naturen.

Utsläpp av växthusgaser minskar i Sörmland men minskningstakten behöver öka för att uppnå nationella klimatmål samt bidra till att EU- och globala klimatmål kan uppnås. Industrin är den största källan till växthusgasutsläpp i Sörmlands län, följt av transporter. Trots att stålindustrins omställning förväntas kraftigt minska koldioxidutsläppen i länet inom några år, krävs betydande insatser inom transportsektorn och andra sektorer för att ytterligare reducera utsläppen. Dagens konsumtionsmönster är inte hållbara och har stor klimat- och miljöpåverkan.

Omställningen av energisektorn är avgörande för den gröna omställningen. I Sörmland dominerar fossila bränslen energianvändningen. Elektrifiering av industrin och transporterna ökar behovet av el och kapacitet i elnätet. Nuvarande elproduktion i Sörmland täcker mindre än en femtedel av den el som används i länet. Mer lokal fossilfri elproduktion behövs, genom vindkraft, storskaliga solkraftsanläggningar och solcellsanläggningar på tak. Kärnkraft kan på sikt också bli aktuellt som en del av länets elproduktion.

Läs mer om Sörmlands förutsättningar på utvecklasormland.se

STRUKTURBILD SÖRMLAND

Strukturbild Sörmland, figur 3, är den del av regionala utvecklingsstrategin som beskriver den rumsliga utvecklingen av Sörmland. Strukturbilden visar framtida utveckling av platser, funktionella noder samt samband inom länet och med omvärlden. Det rumsliga perspektivet är en viktig del i den regionala utvecklingen. De förutsättningar och möjligheter som finns vid platsen är utgångspunkter för insatser som stöttar utvecklingen i Sörmland.

Läs mer på sidan 31.

Figur 3. Strukturbild Sörmland

Figur 7. Sörmlands strukturbild

Noder

Noder utanför länet

Utvecklingsstråk

Transportsamband

Flygplats

Kombiterminal

Hamn

SÖRMLANDS PRIORITERADE INRIKTNINGAR

Nedan följer de fem prioriterade inriktningarna.

Goda boende- och livsmiljöer för jämlika möjligheter till arbete, välbefinnande och välfärd

Sörmland är en region präglad av mångfald – både vad gäller platser, människor och livsmiljöer. Det behövs medveten planering av boendemiljöer, energiförsörjning och samhällsstruktur för att skapa ett hållbart och inkluderande samhälle där alla känner trygghet och framtidstro. Inriktningen beskriver att när vi tar tillvara på länets flerkärnighet, värnar om tillgången till natur och kultur, och främja social sammanhållning kan vi bygga ett Sörmland där både invånare och besökare trivs, utvecklas och bidrar till en hållbar framtid.

De globala mål som påverkas positivt av insatser som sker inom inriktningens strategiska ställningstaganden är:

Platsen är en viktig utgångspunkt som har betydelse för hållbar regional utveckling. Genom att förstå platser som system av samverkande faktorer kan vi utveckla länet med utgångspunkt i platsens specifika förutsättningar.

Sörmland har en mångfald av platser

En tillgång för Sörmland är länets varierade utbud av livsmiljöer. Stora och små orter, landsbygder och vattennära miljöer, stadsdelar och pendlingssamhällen nära storstaden kompletterar varandra och skapar en flerkärnighet och mångfald. För att främja mångfald är det viktigt att säkerställa god tillgänglighet till service även i länets mer glesa delar. Sörmland har inte en given centralort och har starka kopplingar till flera omgivande län. Något som skapar en robusthet i länet med goda förutsättningar för utveckling i flera orter och stråk.

- Vi ska ta tillvara länets flerkärnighet för att skapa goda boende- och livsmiljöer i hela Sörmland.
- Vi ska främja hållbar tillgänglighet till service för att skapa jämlika boende- och livsmiljöer.

Sörmland präglas av närhet och tillgänglighet till naturmiljöer och platser för friluftsliv, rörelse och naturupplevelser. Natur och grönområden ger möjlighet till fysisk aktivitet och bidrar också till vårt psykiska välmående. Genom att vi integrerar mer grönska i staden säkerställer vi goda livsmiljöer och hållbara livsstilar. Ett fritt och vitalt kulturliv kan bidra till stolthet, social sammanhållning, utveckling och möjligheter till delaktighet i lokalsamhället. Förståelse för och utveckling av platserns historia, dess kulturmiljö och gestaltning kan också bidra till att stärka känslan av sammanhang.

- Vi ska verka för att bibehålla Sörmlands variation av platser samt utforma och gestalta boende- och livsmiljöer med närhet till natur och kultur, för att människor ska vilja leva, bo och besöka Sörmland.

Människor som besöker oss är viktiga, de berikar oss och de lär också känna vårt län. Vi kombinerar kultur, historia, natur och lokala måltidsupplevelser för att Sörmland ska vara en attraktiv plats för upplevelser som lockar besökare från både närområdet och från utlandet. För att turismen ska vara långsiktigt hållbar ska vi ta ansvar för vår miljö, bevara vårt kulturarv och främja en socialt och ekonomiskt rättvis utveckling av länets destinationer.

- Vi ska utveckla Sörmland till en tillgänglig och hållbar destination för att välkomna fler besökare till vårt län.

Jämlika boendemiljöer

I Sörmland finns stora geografiska skillnader i inkomst, hälsa, socioekonomi, utbildning och tillgänglighet. Skillnader finns främst inom orter men även mellan orter. Flera orter i Sörmland är segregerade, precis som i resten av landet. Det innebär att människor lever i skilda områden beroende på exempelvis inkomst eller bakgrund. När förutsättningarna blir för ojämlika kan det leda till både lägre tillit och bristande social sammanhållning. Att leva i områden med socioekonomiska utmaningar kan påverka möjligheten till anställning, goda studieresultat och hälsa. Det kan bero på både normer, nätverk och tillgänglighet. Men de områden i Sörmland som räknas som utsatta ligger i tätorterna och har därmed närhet till arbetsplatser och studiemöjligheter.

- Vi ska minska den socioekonomiska bostadssegregationen för att öka tryggheten, känslan av gemenskap och ge alla människor jämlika möjligheter.

Trygga boendemiljöer

Platserna där vi bor, lever och verkar påverkar känslan av trygghet. Upplevelse av otrygghet är en utmaning både nationellt och i Sörmland. På nationell nivå vet vi att utmaningen är störst bland människor som lever i områden med socioekonomiska utmaningar. Kvinnor och yngre flickor känner sig i större utsträckning än män och pojkar otrygga utomhus när det är mörkt. Genom god samhällsplanering och gestaltning av platser har vi möjlighet att verka för trygga miljöer.

- Vi ska gestalta och utforma boende- och livsmiljöer så att platser upplevs trygga och inkluderande, av alla oavsett socioekonomi, kön och ålder.

En hållbar bostadsförsörjning

Att det finns bostäder för alla grupper i samhället samt en variation av bostadstyper, storlekar, boendekostnader och upplåtelseformer är viktigt för en hållbar utveckling. Flera kommuner har brist på särskilt boende för äldre. Dessutom bedömer de att det finns ett behov av bostäder med rimliga boendekostnader.

Delar av Sörmland och Stockholms län har alltmer kommit att betraktas som en integrerad bostadsmarknad. Det betyder att behov av och utbud av bostäder inte längre bara är en kommunal fråga och inte heller enbart en regional, utan en storregional fråga. Nya bostadsområden och boenden innebär en belastning på jordens resurser. Därför behöver samhällsplaneringen innehålla innovativa lösningar för bättre nyttjande av befintlig bebyggelse, i form av exempelvis ökade flyttkedjor, funktionsdelning och ombyggnationer av befintligt fastighetsbestånd. Den nybyggnation som ändå sker behöver vara energieffektiv, resurssnål, återbruka material i större utsträckning och leda till minimal miljöpåverkan.

- Vi ska främja bostadsbyggande och flyttkedjor som möter dagens behov och framtidens utmaningar.
- Vi ska energieffektivisera befintliga fastigheter samt främja innovativa lösningar för att minska användning av resurser och växthusgasutsläpp kopplat till bygg- och fastighetssektorn.

Ett resilient Sörmland

Samordnad samhällsplanering är också viktig för att hantera de målkonflikter som kan uppstå gällande mark- och vattenanvändning. Det handlar om många intressen och målkonflikter som behöver vägas mot varandra såsom klimatanpassning, försörjningsberedskap, infrastruktur och platsutveckling. Genom att göra avvägningar samordnat på en regional och storregional nivå kan vi hantera målkonflikter och bidra till synergier mellan olika mål och intressen.

- Vi ska verka för en effektiv mark- och vattenanvändning som bidrar till att stärka den hållbara utvecklingen.

Med pågående klimatförändringar har det blivit allt viktigare att arbeta för klimatanpassning och ökad resiliens mot extremväder och andra klimatförändringar. Ett särskilt fokus bör också läggas för att skydda de sårbara grupperna i samhället som påverkas mest av klimatförändringar. Klimatförändringarna medför flera olika risker och problem som har direkt påverkan på människors hälsa, säkerhet, välmående, tillgänglighet och ekonomi. Antalet sammanhängande värmedagar och antal dagar med extrem nederbörd har blivit vanligare även i Sörmland.

- Vi ska integrera klimatanpassning och beredskap i den fysiska planeringen för att säkerställa att samhället står emot och kan hantera konsekvenser av klimatförändringar.

En robust energiförsörjning

En hållbar, trygg och konkurrenskraftig energiförsörjning är grundläggande för att samhället ska kunna ställa om till en fossilfri och mer effektiv energianvändning. Det är också en viktig beredskapsfråga. I och med den gröna omställningen och elektrifieringen av industrin och transportsektorn kommer länet att använda avsevärt större mängder el i framtiden. Både ökad lokal produktion och diversifiering av fossilfria energikällor krävs för att säkra framtidens energiförsörjning och försörjningstrygghet. Det är också viktigt med förbättrade möjligheter till energilagring, energidistribution, ökad överföringskapacitet inom elsystemet och att säkerställa reservkraft vid långvariga driftsstopp.

Fortsatta satsningar på energieffektivisering i alla sektorer minskar energiförbrukningen och beroendet av externa energikällor vilket gör oss bättre rustade vid energikriser.

- Vi ska utveckla energiplanering samt integrera energifrågor i den fysiska planeringen för att möta samhällets framtida energibehov.

Strategiska ställningstaganden:

- Vi ska ta tillvara länets flerkärnighet för att skapa goda boende- och livs miljöer i hela Sörmland.
- Vi ska främja hållbar tillgänglighet till service för att skapa jämlika boende- och livsmiljöer.
- Vi ska verka för att bibehålla Sörmlands variation av platser samt utforma och gestalta boende- och livsmiljöer med närhet till natur och kultur, för att människor ska vilja leva, bo och besöka Sörmland.
- Vi ska utveckla Sörmland till en tillgänglig och hållbar destination för att välkomna fler besökare till vårt län.
- Vi ska minska den socioekonomiska bostadssegregationen för att öka tryggheten, känslan av gemenskap och ge alla människor jämlika möjligheter.
- Vi ska gestalta och utforma boende- och livsmiljöer så att platser upplevs trygga och inkluderande, av alla oavsett socioekonomi, kön och ålder.
- Vi ska främja bostadsbyggande och flyttkedjor som möter dagens behov och framtidens utmaningar.
- Vi ska energieffektivisera befintliga fastigheter samt främja innovativa lösningar för att minska användning av resurser och växthusgasutsläpp kopplat till bygg- och fastighetssektorn.
- Vi ska verka för en effektiv mark- och vattenanvändning som bidrar till att stärka den hållbara utvecklingen.
- Vi ska integrera klimatanpassning och beredskap i den fysiska planeringen för att säkerställa att samhället står emot och kan hantera konsekvenser av klimatförändringar.
- Vi ska utveckla energiplanering samt integrera energifrågor i den fysiska planeringen för att möta samhällets framtida energibehov.

En hållbar fysisk och digital tillgänglighet och mobilitet

Både digital och fysisk tillgänglighet är förutsättningar för ett jämlikt samhälle. När vi länkar samman platser genom väl utvecklad kollektivtrafik, när människor kan prioritera hållbara färdsätt och det finns trygga digitala lösningar skapar vi jämlika möjligheter för fler att nå arbete, utbildning och fritidsaktiviteter. I inriktningen om hållbar fysisk och digital tillgänglighet kan du bland annat läsa om hur vi kan göra vägen till förskolan, jobbet eller träningen mer tillgänglig.

De globala mål som påverkas positivt av insatser som sker inom den prioriterade inriktningen är:

Tillgänglighet skapar möjligheter för invånare att nå en större arbets- och utbildningsmarknad och för arbetsgivare att rekrytera arbetskraft från ett större geografiskt område.

Den stora pendlingen mellan tätorter i länet och ut och in i länet visar att människor nyttjar tillgängligheten dagligen. Förutsättningarna skiljer sig dock åt mellan kommuner och mellan tätorter och landsbygder.

Ett transporteffektivt samhälle

I Sörmland siktar vi på att vara ett transporteffektivt samhälle. Ett transporteffektivt samhälle är ett samhälle där transporter med energiintensiva trafikslag som personbil, lastbil och flyg minskar. Med hjälp av digitaliseringen kan vi minska förflyttningen av såväl människor som gods. Omställningen till ett transporteffektivt samhälle är även viktig för att stärka länets resiliens och beredskap. När vi planerar för tillgänglighet utgår vi ifrån ett systemperspektiv där fysisk mobilitet, rumslig närhet och digital tillgänglighet ingår. För att uppnå god tillgänglighet kan vi arbeta med transportsystemet, markanvändning och digital infrastruktur.

Fler människor ska åka kollektivt, cykla och gå i Sörmland

Kollektivtrafiken är viktig för dagliga transporter till arbete, studier, service och fritid. Många människor i Sörmland har tillgång till kollektivtrafik, men bilen är fortfarande det vanligaste färdmedlet. Vi reser mer med bil än vad vi går och stora delar av befolkningen använder bilen nästan alla veckans dagar. En utvecklad kollektivtrafik förbättrar tillgängligheten på ett hållbart sätt.

- Vi ska utveckla kollektivtrafiken utifrån ett hela resan perspektiv för att bidra till ett tillgängligt och hållbart samhälle för alla.

Längs med länets utpekade utvecklingsstråk har tågtrafiken en central roll för att förbättra den internationella, storregionala och inomregionala tillgängligheten för både människor och gods.

- Vi ska stärka utvecklingsstråk enligt strukturbilden för att möta näringslivets behov av transporter samt öka vår internationella, storregionala och inomregionala tillgänglighet och robusthet.

Transportsystemets utformning påverkar möjligheter till aktiv mobilitet som i sin tur bidrar till förbättrad hälsa och, miljö. För barns självständiga mobilitet är förutsättningarna att gå, cykla och åka kollektivtrafik på ett säkert och tryggt sätt avgörande. I och med att det finns grupper som av olika anledningar inte har möjlighet att resa med bil behöver vi prioritera tillgängligheten med reseslag som fler kan nyttja för att bidra till jämlik tillgänglighet.

- Vi ska utforma ett tryggt transportsystem för att främja barns självständiga mobilitet.
- Vi ska prioritera aktiva färdmedel som gång och cykel i den fysiska planeringen för att öka jämlikheten och bidra till god folkhälsa.

Pendling och godstransporter kan påverka miljön negativt i olika stor grad beroende av vilka transportslag och drivmedel som används. Utsläpp av växthusgaser från transporter i Sörmland har minskat över tid, men de står för ungefär en femtedel av de totala utsläppen av växthusgaser i länet. Transportsektorn står inför stora utmaningar när det gäller att uppfylla klimatmålen, eftersom det inte räcker med att förlita sig på teknisk utveckling av fordon och omställning av drivmedel.

- Vi ska öka andelen resor och transporter som sker med hållbara färdmedel och fossilfria drivmedel för att minska utsläppen av växthusgaser från transportsystemet.

Korta avstånd för invånarna i Sörmland

Bebyggelse och infrastruktur förändras långsamt, vilket gör att dagens samhällsplanering får långsiktiga konsekvenser. Var bostäder och verksamheter finns har stor betydelse för tillgänglighet och effektivitet i transportsystemet. Ny bebyggelse och exploatering bör ske i stråk med kollektivtrafik och närhet till hållplatser eller stationer. Korta avstånd mellan boende, arbete, vård, service, fritidsaktiviteter och resande medför att fler får möjlighet att transportera sig till fots eller med cykel.

- Vi ska verka för att ny bebyggelse sker i stråk och områden med god kollektivtrafiktillgänglighet och närhet till stationer.

En demokratisk digitalisering

Det digitala samhället ska genomsyras av ett demokratiskt synsätt, jämlikhet och att alla ska känna en grundtrygghet i den digitala samhällsutvecklingen. En stabil digital infrastruktur minskar platsberoendet, stärker möjligheterna till utveckling och delaktighet. I Sörmland har andelen med tillgång till eller möjlighet att ansluta till höghastighetsbredband ökat över tid, både i tätbebyggda och glesbebyggda områden.

- Vi ska öka digital tillgänglighet, digital trygghet och digital kompetens för att skapa en jämlik delaktighet i samhället och bidra till ett transporteffektivt samhälle.

Digitaliseringen kan bidra till utvecklingen av smarta och hållbara samhällen. Dessutom ger digitaliseringen nya affärsmöjligheter till näringslivet och är en grundförutsättning för dess konkurrenskraft. Möjligheten att nyttja digital infrastruktur och digitala tjänster är beroende av ekonomiska och praktiska förutsättningar, teknik, digital kompetens och mognad. Många sörmländska företag har behov av att öka sin förmåga på alla dessa områden.

- Vi ska ta tillvara möjligheterna med digitaliseringen för att bidra till utveckling av framtidens smarta och hållbara samhällen.

En säker digitalisering

I takt med att vårt samhälle blir alltmer digitaliserat ökar också behovet av att säkerställa en hög nivå av digital säkerhet. Cybersäkerhet är en grundläggande förutsättning för att skydda både människor och organisationer mot digitala hot och attacker. I Sörmland arbetar vi aktivt för att stärka vår digitala beredskap och säkerställa att våra digitala system är robusta och motståndskraftiga. En stark digital beredskap innebär också att vi är förberedda på att hantera och återhämta oss från eventuella cyberincidenter. Genom att kontinuerligt utvärdera och förbättra våra säkerhetsrutiner kan vi minimera riskerna för cyberincidenter.

- Vi ska säkerställa en hög nivå av digital säkerhet för att kunna hantera cyberincidenter och skapa beredskap inför framtidens digitala utmaningar.

Strategiska ställningstaganden:

- Vi ska utveckla kollektivtrafiken utifrån ett hela resan perspektiv för att bidra till ett tillgängligt och hållbart samhälle för alla.
- Vi ska stärka utvecklingsstråk enligt strukturbilden för att möta näringslivets behov av transporter samt öka vår internationella, storregionala och inomregionala tillgänglighet och robusthet.
- Vi ska utforma ett tryggt transportsystem för att främja barns självständiga mobilitet.
- Vi ska prioritera aktiva färdmedel som gång och cykel i den fysiska planeringen för att öka jämlikheten och bidra till god folkhälsa.
- Vi ska öka andelen resor och transporter som sker med hållbara färdmedel och fossilfria drivmedel för att minska utsläppen av växthusgaser från transportsystemet.
- Vi ska verka för att ny bebyggelse sker i stråk och områden med god kollektivtrafik-tillgänglighet och närhet till stationer.
- Vi ska öka digital tillgänglighet, digital trygghet och digital kompetens för att skapa en jämlik delaktighet i samhället och bidra till ett transporteffektivt samhälle.
- Vi ska ta tillvara möjligheterna med digitaliseringen för att bidra till utveckling av framtidens smarta och hållbara samhällen.
- Vi ska säkerställa en hög nivå av digital säkerhet för att kunna hantera cyberincidenter och skapa beredskap inför framtidens digitala utmaningar.

Livslångt lärande för tryggad kompetensförsörjning

En grundpelare för ett hållbart samhälle är människors möjligheter att utbilda sig och utvecklas. Det krävs samverkan, inkluderande utbildningsinsatser och strategiska beslut som stärker både människan och regionen för att alla ska få chansen att nå sin fulla potential och bidra till utvecklingen i samhället. I Sörmland står vi inför utmaningar, där arbetsmarknadens förändrade behov, låg utbildningsnivå och demografiska skiften påverkar kompetensförsörjningen. Inriktningen och strategiska ställningstaganden beskriver hur vi tillsammans kommer framåt för ett livslångt lärande och tryggad kompetensförsörjning.

Globala mål som påverkas i positiv riktning av insatser i linje med inriktningens strategiska ställningstaganden:

Arbetslösheten är en stor utmaning i Sörmland. Trots att det finns lediga jobb har arbetsgivare svårt att rekrytera den kompetens de behöver. Näringslivets gröna omställning och utveckling samt offentlig sektors möjlighet att utföra sitt uppdrag är beroende av en fungerande kompetensförsörjning. Den demografiska utmaningen med en åldrande befolkning kommer ytterligare att öka efterfrågan på rätt kompetens.

Livslångt lärande i Sörmland

Arbetsmarknaden förändras hela tiden och många yrken som var vanliga för 30 år sedan finns knappt kvar i dag. För att kunna följa med i förändringen med exempelvis den gröna omställningen och AI efterfrågar näringslivet yrkesinriktningar som inte fanns för fem år sedan. Arbetsmarknadens förändrade behov gör att utbildningsbeslut innebär ett risktagande, både för människan och för samhället i stort. För att minimera risk och samtidigt bidra till goda möjligheter till utbildning krävs förutseende och god dialog mellan analysfunktioner, branschföreträdare och utbildningsanordnare. Dimensionering av utbildningsplatser behöver utgå från människors önskemål och samhällets samt arbetsmarknadens behov. För att främja livslångt lärande behöver människor ha god kunskap om arbetsmarknadens behov. Även normer kan påverka de val av utbildning som människor gör. Vi behöver aktivt arbeta mot vissa etablerade normer för att motverka att branscher, yrken och arbetsplatser blir könssegregerade.

- Vi ska bejaka både arbetsmarknadens, samhällets och invånarnas behov av kompetens vid dimensionering av utbildning för att bidra till en minskad arbetslöshet och en högre matchningsgrad.

Jämlik utbildning

Sörmland har en låg utbildningsnivå. Många barn och unga har föräldrar med lägre utbildning, vilket minskar sannolikheten till framtida högre utbildning för dessa barn. Andelen elever som är behöriga till gymnasieskolans nationella program är lägre i Sörmland än i andra regioner. Även andelen elever med examen från gymnasieskolan är i många sörmländska kommuner lägre än rikssnittet. Folkbildningen är en resurs för jämlik bildning genom sin förmåga att fånga upp de personer som haft svårt att klara reguljära studier. Skolan har ett kompensatoriskt uppdrag, men barn och ungas välmående och studieresultat påverkas av mycket mer än skolan. Av den anledningen behöver samhällets aktörer arbeta tillsammans utifrån en systemsyn för att säkerställa en trygg och jämlik skolgång.

- Vi ska samverka brett för att bidra till att alla unga får en trygg skolgång som leder till likvärdiga möjligheter att nå sin fulla potential.

Närhet till utbildning

Närhet till utbildning är viktigt för att kompetensförsörja länets arbetsmarknad. Länet ingår i en storregional utbildningsgeografi och har ett universitet i Eskilstuna. Trots detta varierar avståndet till eftergymnasiala studier inom länet. Flexibla utbildningsupplägg och tillgång till ett lärcentrum nära hemmet ökar intresset för högre studier.

Viljan att flytta för att studera är låg. Stora akademiska yrkesgrupper som exempelvis lärare och sjuksköterskor utbildar sig och rekryteras oftare relativt lokalt, jämfört med yrkesgrupper som exempelvis ingenjörer och läkare. Hur långt människor kan tänka sig att pendla till ett arbete beror till stor del på hur specialiserat yrket är. De med kortare utbildningar hittar oftare ett jobb i närområdet. Sörmlands ingår i flera stora arbetsmarknadsområden och kan därför ha svårt att konkurrera om högkvalificerad arbetskraft. Arbetsgivarna i länet behöver erbjuda arbetstagarna goda villkor och möjligheter att utvecklas för att göra det attraktivt att arbeta i Sörmland. Vidare är exempelvis tillgänglighet, mobilitet och goda livsmiljöer nyckelfaktorer för att attrahera kompetens till Sörmland.

- Vi ska attrahera kompetens till Sörmland genom tillgänglighet, mobilitet, goda livsmiljöer och attraktiva arbetsgivare för att säkra kompetensförsörjningen och stödja den gröna omställningen.

En inkluderande arbetsmarknad

Inkluderande kompetensförsörjning handlar om att säkerställa att alla människor, oavsett bakgrund, har möjlighet att få tillgång till utbildning och möjligheter till arbete. En bredd av egenskaper, språkliga kunskaper och erfarenheter är viktiga tillgångar på en föränderlig arbetsmarknad. Den kompetens som finns i gruppen långtidsarbetslösa i länet är därför värdefull och behöver tas tillvara i ökad utsträckning. Validering är ett viktigt verktyg där människor som saknar formell kompetens får ett intyg på faktisk kompetens. Det kan hjälpa personen att kunna delta i utbildning eller komma ut i jobb.

- Vi ska motverka diskriminering i utbildning och på arbetsmarknaden för att främja mångfald och jämlika möjligheter till egen försörjning.
- Vi ska synliggöra och ta vara på människors kompetens för att fler ska få chans till en sysselsättning i linje med sina intressen, kunskaper och erfarenheter.

I Sörmland är en stor andel långtidsarbetslösa utrikesfödda. Majoriteten av de utrikesfödda som är långtidsarbetslösa har en kort utbildningsbakgrund och inte tillräckliga språkkunskaper i svenska för att gå en utbildning eller ansluta till arbetsmarknaden. För de som har varit arbetslösa en längre tid finns hinder till egen försörjning. Det kan, förutom avsaknad av kunskap i svenska språket, handla om ohälsa, bristande självförtroende, brist på sociala kontaktnät eller avsaknad av kompetens.

- Vi ska främja goda och flexibla möjligheter till bildning, utbildning och yrkesväxling för att stimulera livslångt lärande.

Lösningen på långtidsarbetslöshet är komplex och kräver mer än språkkunskaper och eventuell validering. Samverkan som leder till att människor erbjuds flera insatser parallellt ökar möjligheten att snabbare komma ut i arbete. Det är också viktigt att det finns ett mötande samhälle i form av ett öppet näringsliv och ett tillgängligt civilsamhälle. Även folkbildningen erbjuder öppningar för att få människor som står långt från arbetsmarknaden att närma sig densamma.

- Vi ska främja parallella insatser för människor som står långt från arbetsmarknaden för att minska tiden utan sysselsättning.

De senaste åren har det skett en positiv utveckling där sysselsättningsgraden för utrikesfödda kvinnor har ökat. Det är en förändring som vi behöver fortsätta bidra till. Trots den positiva utvecklingen har utrikesfödda kvinnor lägre sysselsättningsgrad än andra grupper. Utöver bristande språkkunskaper och kort utbildningsbakgrund är ansvar för hemmet, låg kunskap om samhället och arbetsmarknaden exempel på hinder som försvårar situationen.

Strategiska ställningstaganden:

- Vi ska bejaka både arbetsmarknadens, samhällets och invånarnas behov av kompetens vid dimensionering av utbildning för att bidra till en minskad arbetslöshet och en högre matchningsgrad.
- Vi ska samverka brett för att bidra till att alla unga får en trygg skolgång som leder till likvärdiga möjligheter att nå sin fulla potential.
- Vi ska attrahera kompetens till Sörmland genom tillgänglighet, mobilitet, goda livsmiljöer och attraktiva arbetsgivare för att säkra kompetensförsörjningen och stödja den gröna omställningen.
- Vi ska motverka diskriminering i utbildning och på arbetsmarknaden för att främja mångfald och jämlika möjligheter till egen försörjning.
- Vi ska synliggöra och ta vara på människors kompetens för att fler ska få chans till en sysselsättning i linje med sina intressen, kunskaper och erfarenheter.
- Vi ska främja goda och flexibla möjligheter till bildning, utbildning och yrkesväxling för att stimulera livslångt lärande.
- Vi ska främja parallella insatser för människor som står långt från arbetsmarknaden för att minska tiden utan sysselsättning.

Ett växande och dynamiskt näringsliv som bidrar till hållbar omställning

Den här inriktningen beskriver de ställningstaganden som krävs för att näringslivet ska kunna växa och förnya sig så att Sörmland ska utvecklas för att vara en attraktiv och hållbar region. Kommuner och regionala aktörer spelar en avgörande roll för att skapa företagsklimat som främjar innovation, inkludering och långsiktig konkurrenskraft. När offentlig sektor, näringslivet och akademien samverkar kan vi tillsammans stärka jämlikhet och mångfald samt skapa nya arbetstillfällen och möta länets behov av kompetens.

Globala mål som påverkas i positiv riktning av insatser i linje med inriktningens strategiska ställningstaganden:

För att hela Sörmland ska vara en välmående region är det viktigt att näringslivet har goda möjligheter att utvecklas både på små och stora orter och på våra landsbygder. I Sörmland är det vanligare att vara sysselsatt inom tillverkning samt inom byggbranschen än det är i riket. Det är mindre vanligt att vara anställd inom IT, banksektorn, inom företagstjänster och inom handel. Tillverkningsindustrin domineras av ett antal stora globala företag och många små- och medelstora underleverantörer, ofta med koppling till tunga fordon. Inom tillverkningsindustrin finns en lång tradition och ett stort kunnande men produktutveckling, innovationsnivån och direkt export är relativt låg hos många små- och medelstora företag. Andelen nystartade företag som startas av kvinnor är bland de högsta i landet men nyföretagandet i Sörmland är något lägre än i riket.

- Vi ska främja ökad internationalisering för att underlätta näringslivets möjligheter att växa på fler och större marknader.

Ett innovativt och robust näringsliv

Det företagsfrämjande systemet ska stärka näringslivets förmåga till innovation, robusthet och omställning. På ortsnivå kan det finnas ett beroende av specifika branscher eller arbetsgivare varför en diversifiering av näringslivet är viktigt. Insatser som affärsrådgivning och finansiering ska därför bidra till diversifiering men också till att skapa ett öppet och tolerant företagsklimat. Insatserna ska vara tillgängliga för alla, oavsett plats, ålder, kön och bakgrund.

- Vi ska stärka och utveckla våra styrkeområden för att öka innovationskapaciteten samt länets konkurrenskraft och robusthet.
- Vi ska genom det företagsfrämjande systemet erbjuda insatser till entreprenörer i alla delar av länet, oavsett kön, ålder och bakgrund för att ge alla människor lika möjligheter till stöd.
- Vi ska genom det företagsfrämjande systemet utveckla entreprenörskapet och verka för en bredd av branscher, företagsformer och företagsstorlekar för att motverka sårbarheter i det regionala näringslivet.

Samverkan mellan näringsliv, offentliga aktörer och akademi är avgörande för att näringslivet ska utvecklas. Tillgång till innovationsmiljöer och mötesplatser är avgörande för att stärka Sörmlands innovationskultur och attraktionskraft. Miljöerna skapar arenor för samverkan, idéutbyte och test av nya lösningar mellan företag, akademi och offentlig sektor. Det stimulerar även nytänkande, entreprenörskap och förmåga att omvandla kunskap till konkret utveckling. I regionen finns Mälardalens Universitet och länet har även närhet till flera andra universitet och högskolor. Tillsammans med närliggande regioner utvecklas ett gemensamt och sammanhållet innovationssystem.

- Vi ska stärka samverkan mellan näringslivet, offentliga aktörer och akademi för att öka innovationsförmågan och näringslivets konkurrenskraft och motståndskraft.
- Vi ska främja tillgången till innovationsmiljöer och mötesplatser där aktörer från olika samhällssektorer kan mötas för att utveckla innovationskulturen och öka Sörmlands attraktionskraft.

Ett av de styrkeområden som Sörmland kraftsamlar inom är gröna näringar. Inom de gröna näringarna är behovet av kompetens stort. Hur skogs- och lantbruk bedrivs inverkar på våra möjligheter att nå miljö- och klimatmål. Dessutom har lantbruket en kritisk roll för beredskap och tillgång till livsmedel. Innovation och omställning till en cirkulär ekonomi är viktigt för både lantbrukets och skogsnäringens utveckling.

Hållbart företagande

Ett hållbart företagande kräver förmåga till innovation och förnyelse. Hållbara produktionskedjor och affärsmodeller i näringslivet tillsammans med en hållbar konsumtion bidrar till ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Efterfrågan och kraven på hållbara och cirkulära varor och tjänster ökar. Det gör att företag och hela vårt samhälle måste tänka om kring design, produktion och konsumtion. Cirkulära affärsmodeller öppnar upp för nya ekonomiska möjligheter, exempelvis genom att erbjuda tjänster i stället för produkter och utveckla fungerande system för återbruk. Genom industriell och urban symbios kan företag och andra organisationer samverka och nyttja varandras avfall och restprodukter som en värdefull resurs.

- Vi ska främja och underlätta hållbar omställning och förnyelse inom näringslivet, för att säkerställa en robust ekonomi som utvecklas utan negativ påverkan på miljön.
- Vi ska främja en övergång till cirkulär ekonomi för att öka företagets konkurrenskraft och skapa förutsättningar för hållbar produktion och konsumtion.

Cirkulär ekonomi är ett ekonomiskt system som använder ett systemiskt tillvägagångssätt för att upprätthålla ett cirkulärt flöde av resurser genom att återvinna, behålla eller öka deras värde samtidigt som det bidrar till hållbar utveckling. Till skillnad från den traditionella linjära ekonomin, där produkter tillverkas, används och sedan kastas, bygger den cirkulära ekonomin på att material och produkter hålls i kretsloppet så länge som möjligt.

En stabil och hållbar energiförsörjning är en förutsättning för ett konkurrenskraftigt näringsliv. En bred fossilfri energimix, energieffektivisering och innovativa lösningar krävs för att minska näringslivets klimatpåverkan och underlätta omställningen till en mer cirkulär ekonomi.

- Vi ska främja företagens energieffektivisering för att minska kostnader och klimatpåverkan samt påskynda den gröna omställningen.
- Vi ska främja att näringslivet använder en bred och fossilfri energimix för att säkra en stabil tillgång till energi över tid och bidra till minskade utsläpp av växthusgaser.

En attraktiv region

En attraktiv region lockar invånare, besökare och företag, vilket bidrar till ett starkare och växande näringsliv samt fler arbetstillfällen. I Sörmland har både offentliga och privata arbetsgivare svårt att rekrytera. Utbudet på arbetsmarknaden matchar inte arbetsgivarnas behov av kompetens. Lokal och internationell kompetens kan användas bättre genom att validera kompetens, att främja attraktiva arbetsplatser och genom att dela erfarenheter mellan arbetsgivare och akademi.

- Vi ska attrahera nationell och internationell spets och bredd på talang och kompetens för att säkra behov hos näringslivet och offentlig sektor.

Strategiska ställningstaganden:

- Vi ska främja ökad internationalisering för att underlätta näringslivets möjligheter att växa på fler och större marknader, inom EU och globalt.
- Vi ska stärka och utveckla våra styrkeområden för att öka innovationskapaciteten samt länets konkurrenskraft och robusthet.
- Vi ska genom det företagsfrämjande systemet erbjuda insatser till entreprenörer i alla delar av länet, oavsett kön, ålder och bakgrund för att ge alla människor lika möjligheter till stöd.
- Vi ska stärka samverkan mellan näringslivet, offentliga aktörer och akademi för att öka innovationsförmågan och näringslivets konkurrenskraft och motståndskraft.
- Vi ska främja tillgången till innovationsmiljöer och mötesplatser där aktörer från olika samhällssektorer kan mötas för att utveckla innovationskulturen och öka Sörmlands attraktionskraft.
- Vi ska främja och underlätta hållbar omställning och förnyelse inom näringslivet, för att säkerställa en robust ekonomi som utvecklas utan negativ påverkan på miljön.
- Vi ska främja en övergång till cirkulär ekonomi för att öka företagets konkurrenskraft och skapa förutsättningar för hållbar produktion och konsumtion.
- Vi ska genom det företagsfrämjande systemet utveckla entreprenörskapet och verka för en bredd av branscher, företagsformer och företagsstorlekar för att motverka sårbarheter i det regionala näringslivet.
- Vi ska främja företagens energieffektivisering för att minska kostnader och klimatpåverkan samt påskynda den gröna omställningen.
- Vi ska främja att näringslivet använder en bred och fossilfri energimix för att säkra en stabil tillgång till energi över tid och bidra till minskade utsläpp av växthusgaser.
- Vi ska attrahera nationell och internationell spets och bredd på talang och kompetens för att säkra behov hos näringslivet och offentlig sektor.

Jämlika livsvillkor och god hälsa för alla, med särskilt fokus på barn och unga

Många barn i Sörmland växer upp i ekonomisk utsatthet. Livsvillkor för barn och vuxna i Sörmland formar inte bara en människas framtid, utan också regionens långsiktiga utveckling. Uppväxtvillkor som är jämlika, hälsosamma levnadsvanor och delaktighet i arbets- och samhällslivet leder inkluderande och hållbara samhällen. Inriktningen visar hur samverkan mellan civilsamhället, folkbildningen och olika samhällsaktörer kan vara avgörande för att stärka sammanhållningen och ge alla möjligheten att leva ett hälsosamt och meningsfullt liv.

Globala mål som påverkas i positiv riktning av insatser i linje med inriktningens strategiska ställningstaganden:

Den regionala utvecklingspolitiken och den nationella folkhälsopolitiken överlappar till stor del varandra eftersom båda uppmärksammar befolkningens livsvillkor. De fyra föregående inriktningarna inom RUS bidrar till utveckling inom livsvillkor som arbete, boende, kunskaper och inkomster. Den här inriktningen omfattar folkhälsopolitikens målområde; 1. Det tidiga livets villkor; 6. Levnadsvanor och 7. Kontroll, inflytande och delaktighet.

Goda uppväxtvillkor

Livsvillkoren under barn- och ungdomsåren har stor betydelse för både den mentala och fysiska hälsan genom hela livet. Barn som växer upp i utsatthet riskerar att få sämre hälsa som vuxna. Föräldrarnas ekonomiska och sociala situation påverkar ofta barnens tillgång till stöd och resurser som de behöver för en gynnsam utveckling. Sörmland har den högsta andelen barn som lever i ekonomisk utsatthet i Sverige.

- Vi ska tidigt upptäcka och agera på behov av samhälleligt stöd för att kompensera skillnader i uppväxtvillkor.

Jämlika levnadsvanor

Levnadsvanor som fysisk aktivitet, matvanor, användning av alkohol och tobak har betydelse för hälsan. Barns levnadsvanor påverkas bland annat av föräldrars vanor och resurser, av vänner samt av aktiviteter i skolan. I Sörmland är övervikt och fetma hos barn vanligare än i landet i stort.

Utbildningsnivå har en stark koppling till levnadsvanor och folkhälsa. Generellt sett har människor med högre utbildningsnivå bättre förutsättningar för goda levnadsvanor. Exempelvis är det vanligare att personer med hög utbildning är fysiskt aktiva och har goda matvanor än personer med lägre utbildning. Sedan början på 2000-talet har andelen vuxna med övervikt ökat med över tio procentenheter i Sörmland.

För att främja goda matvanor behövs både insatser som riktar sig till alla och insatser för att möta olika gruppers behov. Samhällsplaneringen har en central roll att främja rörelse genom exempelvis planering av friluftsliv, rekreation, lek, tillgänglighet, mötesplatser, park, friluftsområden och naturturism.

- Vi ska främja goda levnadsvanor med särskilt fokus på rörelse och matvanor för att bidra till en god folkhälsa.
- Vi ska kombinera generella och riktade insatser för att minska ohälsan i befolkningen och skillnader i hälsa.

Ett delaktigt samhälle

Känslan av kontroll över det egna livet, inflytande och delaktighet i samhället är viktiga faktorer för den upplevda hälsan. När människor upplever kontroll över sin hälsa, sitt arbete och sin vardag minskar stress och risken för psykisk och fysisk ohälsa. I yrkeslivet kan brist på kontroll och inflytande leda till ökad stress och arbetsrelaterad ohälsa, vilket påverkar både individens välmående och arbetsplatsens produktivitet. Det är betydligt vanligare att kvinnor sjukskrivs för stress än att män gör det, både i Sörmland och i riket.

- Vi ska verka för att alla som lever i Sörmland ska få möjlighet att utvecklas och vara aktiva i arbets- och samhällslivet för att alla ska känna sig inkluderade och delaktiga.

Sociala sammanhang och olika former av mötesplatser ökar inflytande och delaktighet. Genom förbättrad social sammanhållning når vi inte bara hälsovinster. Det är även viktigt för samhällets motståndskraft vid kriser och bidrar till att vi i större utsträckning tar tillvara gemensamma resurser som exempelvis vår miljö. Civilsamhället spelar en viktig roll i detta genom att de erbjuder mötesplatser och aktiviteter som främjar gemenskap och engagemang. Även folkbildningen är en central del av civilsamhället och bidrar till delaktighet genom att skapa förutsättningar för såväl personlig bildning och utbildning som samhällelig utveckling och demokrati

- Vi ska värna om och utveckla samverkan med civilsamhället och folkbildningen för att skapa delaktighet och goda livsvillkor.

Att delta i kultur kan främja hälsosamma levnadsvanor och psykisk hälsa hos barn och unga. Ofrivillig ensamhet är ett samhällsproblem idag, framför allt bland barn, unga vuxna och de allra äldsta. Här kan föreningslivet spela roll. Bland unga i Sörmland upplever en högre andel av de som inte är med i en förening att de är ensamma i stort sett varje dag än de som är med i en förening. Kreativt skapande kan öka känslan av mening och delaktighet och samtidigt minska känslan av isolering och utanförskap. På nationell nivå vet vi att ungdomars deltagande i idrottsföreningar varierar med föräldrars socioekonomiska position. Unga i hushåll med stark socioekonomisk position utövar både lagidrott och individuell idrott i större utsträckning än unga med svagare socioekonomisk position. I länets kulturskolor finns på liknande sätt en överrepresentation av barn och unga med högutbildade föräldrar och en underrepresentation av barn med utländsk bakgrund.

- Vi ska skapa jämlika förutsättningar för barn och unga att ta del av och delta i kulturupplevelser och föreningsliv för att bidra till en meningsfull fritid.

Med civilsamhället i RUS avses en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor organiserar sig och agerar tillsammans för gemensamma intressen. I området ingår nätverk, ideella föreningar, registrerade trossamfund med mera. Det ingår även verksamheter som kombinerar ideella och professionella insatser för att uppnå sina mål. Trots att de har anställda, räknas de fortfarande som en del av civilsamhället. Eftersom deras huvudsakliga syfte är att främja sociala, kulturella och humanitära mål snarare än att generera vinst.

Strategiska ställningstaganden:

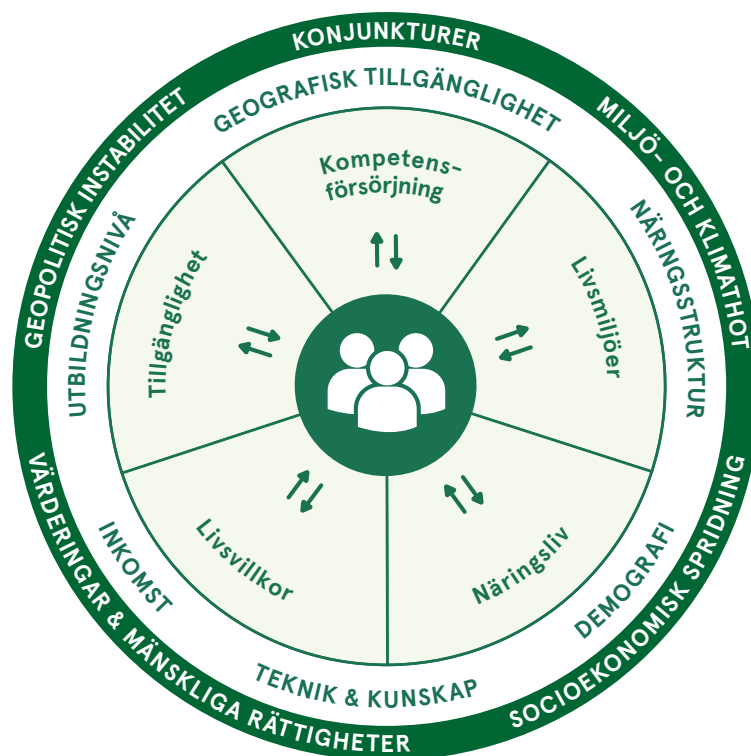
- Vi ska tidigt upptäcka och agera på behov av samhälleligt stöd för att kompensera skillnader i uppväxtvillkor.
- Vi ska främja goda levnadsvanor med särskilt fokus på rörelse och matvanor för att bidra till en god folkhälsa.
- Vi ska kombinera generella och riktade insatser för att minska ohälsan i befolkningen och skillnader i hälsa.
- Vi ska verka för att alla som lever i Sörmland ska få möjlighet att utvecklas och vara aktiva i arbets- och samhällslivet för att alla ska känna sig inkluderade och delaktiga.
- värna om och utveckla samverkan med civilsamhället och folkbildningen för att skapa delaktighet och goda livsvillkor.
- skapa jämlika förutsättningar för barn och unga att ta del av och delta i kulturupplevelser och föreningsliv för att bidra till en meningsfull fritid.

FRÅN ORD TILL HANDLING

Nu har vi gått igenom mål, förutsättningar och de prioriterade inriktningarna. I följande avsnitt ska vi gå igenom hur vi behöver arbeta utifrån strategin för att skapa kraft och utveckling i länet. Det handlar både om att definiera strategins roll, olika aktörers roller och om att skapa en tydlig arbetsprocess. Det handlar också om att bedriva arbetet utifrån Sörmlands modell för hållbar regional utveckling. Det säkrar att alla insatser vi genomför bidrar till strategins måluppfyllelse. Vi börjar med det viktigaste – att allt hänger ihop.

Sörmlands modell för hållbar regional utveckling

Figur 4. Sörmlands modell för hållbar regional utveckling

Sörmlands modell för hållbar regional utveckling beskriver hur människan och de utmaningar som vi arbetar med alltid rymts i ett system av samverkande faktorer.

Behovet av att se, belysa och utveckla samband, synergier och målkonflikter är därför en grundläggande utgångspunkt i Sörmlands regionala utvecklingsstrategi. I linje med detta utgår strategin från en systemsyn och ett tvärsektoriellt synsätt. Systemsyn innebär att se på problem och lösningar som en del av ett större system, där alla delar samverkar och påverkar varandra. Systemsyn innebär också att samarbeta över olika sektorer och områden för att uppnå gemensamma mål genom att kombinera resurser och kunskap.

Alla de fem prioriterade inriktningarna i strategin återfinns i Sörmlands modell för hållbar regional utveckling. Utvecklingen i en prioriterad inriktning kan få tydliga konsekvenser för ett annat område. Hur sambanden ser ut kan du läsa mer om på utvecklasormland.se.

I modellen belyses också viktiga förutsättningar i länet, den ljusa ringen, och viktiga omvärldsfaktorer, den mörkare ringen. Länets aktörer har viss rådighet att på olika sätt påverka förutsättningarna i den ljusa ringen, men de förändras långsamt. Det är viktigt att ha god insikt i dessa förutsättningar, för att kunna påverka dem för länets bästa i så stor utsträckning som möjligt. För de omvärldsfaktorer som lyfts i den mörkare ringen är dock vår regionala rådighet relativt liten. Förändring av dessa sker långsamt och oftast bortom den regionala nivåns påverkansmöjlighet.

Eftersom det som händer i omvärlden spelar stor roll för länets utveckling behöver vi vara lyhörda och flexibla nog att kunna agera i den mån dessa trender får påverkan i vårt län. Dessutom behöver vi vara framsynta och utveckla förmågan att se runt hörn. Förmågan att lyfta blicken och tänka på nya sätt är avgörande för att kunna föreställa sig olika framtider. Sådan kompetens är av största vikt i en tid när stora samhällssystem behöver ställas om och världspolitiken kännetecknas av instabilitet.

Omvärldsförändringar har olika stor påverkan och den geopolitiska utvecklingen och klimatförändringarna har gjort att alla samhällsaktörer har beredskap högt på agendan. Det finns en tydlig överlappning mellan den regionala utvecklingspolitiken och samhällets skyddsvärden, så som MSB definierar dem. Det innebär att den regionala utvecklingspolitiken i stor utsträckning bidrar till att skapa grundförutsättningar för en samhällelig beredskap.

Ambitionerna kring digitalisering är höga både på nationell och EU-nivå. Att bevaka vad som sker och dra största möjliga nytta av detta blir viktigt för en liten region som Sörmland.

Rekommenderade arbetssätt

- Vi samverkar över samhällssektorer och politikområden för att hantera utmaningar utifrån en systemsyn.
- Vi är lyhörda för trender i omvärlden och analysera dess inverkan på utvecklingen i Sörmland.
- Vi är förutseende och flexibla och anpassar insatser och arbeten efter förändrade omständigheter.

RUS REKOMMENDERADE ARBETSSÄTT

Aktörer på såväl europeisk, nationell, regional och lokal nivå ställer om för att möta komplexa utmaningar i samhället. Nuvarande organisering av samhällen har hittills inte löst de gemensamma problemen, vilket skapar intresse för nya sätt att arbeta med samhällsinnovation. I Sörmland har vi rekommenderade arbetssätt, genom vilka vi vill förenkla för fler aktörer att arbeta modigt och innovativt.

Det finns många verktyg som går att använda för att omsätta de rekommenderade arbetssätten i genomförande. Vilka verktyg som bör nyttjas varierar mellan frågeställningar och situationer och verktygen utvecklas också hela tiden. Därför hänvisar vi till utvecklasormland.se för tips för verktyg.

Vi analyserar konsekvenser för barn och för hållbar utveckling

Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling är en given utgångspunkt för den regionala utvecklingspolitiken. För att säkerställa att insatser, planer och program inte ger upphov till målkonflikter i hållbarhetshänseende är det viktigt att tidigt analysera arbetets hållbarhetskonsekvenser. Barns rättigheter ska särskilt beaktas.

- Vi ska se till att hållbarhetens tre dimensioner beaktas i större insatser och strategier, planer och program.
- Vi ska genomföra barnkonsekvensanalys i insatser som kan påverka barn.

Vi utgår från platsens specifika förutsättningar

Det regionala utvecklingsarbetet har också ett rumsligt perspektiv. Det innebär att vi bär med oss en grundläggande förståelse av att människor lever och verkar i och på sina platser. Dessa platser har olika förutsättningar. Det kan handla om närliggande områden som skiljer sig åt genom att ett område har en skola men inte det andra. Det kan också handla om kommuner som skiljer sig åt genom att tåget stannar i den ena orten men inte den andra. De rumsliga skillnaderna kan alltså uppstå på olika nivåer och vara av olika karaktär. För att vårt arbete ska skapa varaktigt värde behöver vi utgå från platsers särskilda förutsättningar när vi utvecklar vårt hållbara samhälle.

- Vi anpassar insatser och lösningar utifrån människors och platsers särskilda förutsättningar.

Vi inkluderar människan och skapar nytt tillsammans

För att lösa komplexa utmaningar i samhället är det nödvändigt att använda ett utforskande arbetssätt. Det innebär att vi behöver utgå från förutsättningarna och utmaningarna, men också om att vi behöver erkänna att lösningen inte alltid är självklar. Människan är central för Sörmlands utvecklingsstrategi. Att inkludera människan ska vara den röda tråden oavsett om det gäller boende, kollektivtrafik, bredband, utbildning eller arbetsmarknad. När vi arbetar på detta sätt skapar vi både beskrivningen av utmaningen och förslag på lösningar tillsammans med inblandade aktörer, särskilt med den grupp som ska dra nytta av arbetet.

Det är viktigt att testa nya lösningar i liten skala för att dra lärdom och få nya insikter. Därefter kan insatsen justeras och testas igen. Först när lösningen har testats och anpassats i liten skala, är det dags att implementera den i stor skala.

- Vi inkluderar relevanta aktörer i processen när vi utformar insatser. Särskilt viktigt är att vi involverar den som äger behovet.
- Vi utforskar utmaningar och testar lösningar i liten skala innan vi skalar upp.

Vi lär oss nytt och utgår från kunskap i vårt arbete

En viktig utgångspunkt för utvecklingsarbete är att vi utvärderar och följer upp vilka resultat och värden som arbetet ger upphov till. Uppföljning bidrar även till lärandet, framför allt då insikter och lärdomar sprids. Regionalt utvecklingsarbete kan anta många former och kan många gånger vara svårt att följa upp med hjälp av enkla mätetal. På utvecklasormland.se kan du hitta ett antal olika metoder för uppföljning.

- Vi följer upp och lär av det arbete som sker.
- Vi använder befintlig kunskap i utformandet av våra insatser och sprider lärande mellan relevanta aktörer.

RUS ARBETSPROCESS

För att driva utvecklingsfrågorna som en del av ett större system behöver arbetet med den regionala utvecklingsstrategin följa en process. Den regionala utvecklingsstrategins årshjul syftar till att göra processen för planering, genomförande, uppföljning och lärande för det regionala utvecklingsarbetet i Sörmland tydlig.

RUS arbetsprocess beskriver hur Region Sörmland sömlöst integrerar RUS:en i ordinarie mål- och budgetprocess för regionala utvecklingsnämnden. Även kommunerna kan välja att integrera inriktningar från den regionala utvecklingsstrategin i den ordinarie styrprocessen.

Under hösten bedrivs ett arbete för att hämta in information om genomfört arbete, resultat samt bedömningar om förflyttningar bland länets aktörer och internt hos RUA. Det är via informationsinhämtningen samt ett antal kvantitativa mätetal som Region Sörmland följer upp det regionala utvecklingsarbetet. Den sammanställda uppföljningen utgör sedan underlag för ett politiskt riktningsmöte som RUN håller under våren. De kraftsamlingar som RUN då väljer att fokusera på under nästkommande verksamhetsår beslutas sedan om i budgetunderlaget och blir därmed en del av ordinarie mål- och budgetprocess för regionalt utvecklingsansvarig aktör. **För att läsa mer om de olika delarna i RUS arbetsprocess, besök utvecklasormland.se.**

Riktningsmöte

Ett årligt möte där regionala utvecklingsnämnden pekar ut kraftsamlingar för kommande års budgetunderlag. Vill din organisation kraftsamla med Region Sörmland? Besök utvecklasormland.se för att få mer information.

Under våren genomförs också ett regionalt utvecklingsforum där länets aktörer får chans att träffa varandra och lära av det gångna årets arbete. Genom ett årligt återkommande lärtillfälle bidrar vi till samsyn kring utmaningar och möjligheter i länet och till samverkan över sektorsgränser.

STRATEGINS ROLL

Sörmlands regionala utvecklingsstrategi är Sörmlands regionala uttolkning av den nationella strategin för hållbar regional utveckling. Svensk regionalpolitik syftar till att skapa förutsättningar för hållbar utveckling i hela landet. Det handlar om många olika nivåer som samverkar och påverkar varandra, se figur 5.

Figur 5. Flernivåsamverkan

För Region Sörmland som är regionalt utvecklingsansvarig aktör har den regionala utvecklingsstrategin en styrande roll. För länets övriga aktörer är strategin inte styrande, utan vägledande och inspirerande. Det innebär att länets aktörer kan välja på vilket sätt de vill använda strategin, och vilka delar man vill prioritera i lokala strategier, planer och program. Strategin ska beaktas i processer såsom översiktsplanering och bostadsförsörjning.

Ett stort antal regionala planer, program och insatser tar sin utgångspunkt i den regionala utvecklingsstrategin. Det är ofta i dessa strategier som görandet och hur-et kan bli tydligt. Det är där vi pekar ut riktningen på en mer konkret nivå än i den regionala utvecklingsstrategin. Det är också inom ramen för dessa strategier som olika aktörer kan hitta vägledning som är konkretare inom det egna sakområdet. Den lista som finns här är en ögonblicksbild, eftersom strategier uppdateras, revideras, nya tillkommer och andra tas bort. **En aktuell bild av dessa finns på utvecklasormland.se.**

SÖRMLANDS REGIONALA UTVECKLINGSSTRATEGI

Målet är att Sörmland ska vara ett socialt hållbart samhälle med goda och jämlika livsvillkor, där människor lever ett gott liv med god hälsa utan orättfärdiga skillnader

Utvecklingskarta – strukturbild Sörmland och dess strategiska områden

Sörmland är väl integrerat med omvärlden, har attraktiva miljöer för invånare, företag och besökare samt god tillgänglighet inom länet med en flerkärning struktur

Övergripande Globala mål

Prioriterade inriktningar

Livsmiljöer

Tillgänglighet

Kompetens

Näringsliv

Livsvillkor

Inriktningsövergripande strategier

Territoriell strategi för Sörmlands hållbara utveckling

Energi- och klimatstrategi för Sörmland

Jämställdhetsstrategi för Sörmland

ÖMS 2050 – Samverkan kring planering i Östra mellansverige

En bättre sist – storregional systemanalys

Strategi för storregional kollektivtrafik

Handlingsplan för Kust- & skärgårdsutveckling

Kulturplan Sörmland

Länstransportplan

Cykelstrategi

Storregional godsstrategi

Inriktningar för digital infrastruktur

Trafikförsörjningsprogram

Regional bredbandsstrategi

Sörmlands näringslivsstrategi

Målsättningar för kompetensförsörjning

Strategi för Smart specialisering

Regionalt besöksnäringsprogram

Regionalt skogsprogram

Regionalt serviceprogram

Livsmedelsstrategi

Handlingsplan för Kust- & skärgårdsutveckling

Regionalt folkhälsoprogram*

ANDTS-strategi

Kulturplan Sörmland

Figur 6. RUS system

Eftersom RUS är antagen av länets aktörer gemensamt har den förutsättningar att fungera kraftsamlande. Genom att samlas kring de utpekade utmaningarna i RUS kan länets aktörer hämta vägledning och riktning från RUS i sin samverkan.

Den regionala utvecklingsstrategin är inte bara en utgångspunkt för gemensam kraftsamling och för regionala planer och program. Eftersom den är Sörmlands uttolkning av den nationella strategin för hållbar regional utveckling är den också styrande för vad statliga regionala utvecklingsmedel får användas till. De regionala utvecklingsprojekt som Region Sörmland finansierar ska bidra till att uppnå den regionala utvecklingsstrategins mål och ligga i linje med dess förhållningssätt och prioriterade inriktningar. På samma sätt ligger strategin till grund för prioriteringar och beslut om stöd via Europeiska regionala utvecklingsfonden (Eruf) och Europeiska socialfonden+ (ESF+).

Den regionala utvecklingsstrategin är alltså:

- Styrande för Region Sörmland och verksamhetsområdet Hållbar regional utveckling
- Vägledande och inspirerande för andra aktörer
- Paraply till en mängd andra strategier och planer inom olika sakområden
- Utgångspunkt för gemensam kraftsamling
- Utgångspunkt för ansökningar av nationella utvecklingsmedel
- Utgångspunkt för ansökningar inom EU:s strukturfonder

ROLLER OCH AKTÖRER I DET REGIONALA UTVECKLINGSUPPDRAGET

Region Sörmlands regionala utvecklingsnämnd ansvarar för hållbar regional utveckling i Sörmland. Nämnden hanterar de regionala utvecklingsfrågor som Region Sörmland har fått från staten. Regionalt utvecklingsansvarig aktör kan anta ett antal olika roller för att främja länets regionala utveckling. Det handlar exempelvis om roller som utförare, finansiär eller kunskapsbyggare. Ibland antas olika roller inom samma fråga och vilka roller som regionalt utvecklingsansvarig aktör antar varierar mellan sakfrågor. För att läsa mer om roller inom den regionala utvecklingspolitiken, se utvecklasormland.se.

Det finns en mängd aktörer förutom Region Sörmland som driver det regionala utvecklingsarbetet i länet. Länets kommuner är avgörande för att länet ska röra sig mot en hållbar regional utveckling. Det är i samverkan med kommunerna som mycket av det regionala utvecklingsarbetet sker. Även samverkan med övriga myndigheter samt med våra grannregioner skapar utvecklingskraft för Sörmland.

Hälso- och sjukvården har en viktig roll i det regionala utvecklingsperspektivet dels som arbetsgivare, dels som en betydande samhällsfunktion då det gäller regionens attraktivitet för inflyttande människor och företag med dess anställda. Den demografiska utmaningen kommer framöver sannolikt kräva ökad samverkan mellan det offentliga, utbildningsakademier samt näringslivet för att finna lösningar på personalbrist och andra vård- och omsorgsresurser.

Civilsamhället är även en viktig arbetsgivare, ofta med anställningsformer som kan erbjuda människor som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden värdefull sysselsättning. Civilsamhället har också visat sig vara en kraftfull aktör när det gäller att snabbt ställa om och anpassa sig till förändrade förutsättningar. Tack vare sin flexibilitet och närhet till lokalsamhället kan civilsamhällets organisationer ofta reagera snabbare än offentliga verksamheter på nya utmaningar och behov. Detta gör dem till en ovärderlig resurs i tider av kris och förändring, där snabb anpassning och innovativa lösningar är avgörande.

Rekommenderade arbetssätt

- Vi tillvaratar civilsamhället som resurs för att stärka samhällets beredskap.
- Vi samverkar med andra regioner för att öka möjligheterna att driva regionala eller storregionala insatser med finansiellt stöd från nationella och internationella utvecklingsmedel.

STRUKTURBILD SÖRMLAND

Strukturbild Sörmland visar det fysiska perspektivet för den regionala utvecklingsstrategin, och berör därmed alla de prioriterade inriktningarna. Strukturbild Sörmland visar en framtidsbild för hur Sörmlands geografi ska utvecklas för att få en hållbar regional utveckling utifrån vår regionala utvecklingsstrategi. Förutom att strukturbilden bidrar med ett fysiskt perspektiv till hela det regionala utvecklingsarbetet, fungerar den även som ett verktyg för tvärsektoriell- och flernivåsamverkan. Strukturbilden ska stärka kopplingen mellan den regionala utvecklingsstrategin och kommunernas översiktsplaner samt det storregionala arbetet. Med Strukturbild Sörmland som grund kan regionen och kommunerna, tillsammans med till exempel Länsstyrelsen och nationella myndigheter, rikta insatser till de platser där de gör störst nytta för Sörmlands invånare och utveckling. Detta konkretiseras i strukturbildens tre strategiska områden med tillhörande ställningstaganden.

Strukturbilden är uppbyggd av noder, utvecklingsstråk och transportsamband. Noderna visar städer och orter som har viktiga roller och funktioner på storregional, regional och delregional nivå, till exempel inom utbildning, bostäder och arbetsmarknad. De storregionala noderna är även utpekade i ÖMS 2050. Utvecklingsstråken är viktiga för att stärka sambanden mellan noder, både inom och utanför länet, samt med funktioner i omvärlden. De starkaste stråken är även utpekade i ÖMS 2050 som storregionala samband. De stråk som har järnväg är starkare, då det är den mest strukturskapande infrastrukturen med möjlighet till ett hållbart resande. Transportsamband är viktiga främst utifrån transportsammanhang och inte minst näringslivets behov av godstransporter.

ÖMS 2050 är en gemensam strategi för regional utveckling i östra Mellansverige, som omfattar sju regioner: Stockholm, Uppsala, Gävleborg, Västmanland, Örebro, Sörmland och Östergötland. Strategin togs fram för att samordna planeringen och utvecklingen i regionen fram till år 2050.

Sörmlands geografiska läge med befintlig och planerad infrastruktur gör att vi har goda förutsättningar att möta dagens och morgondagens utmaningar, som demografiska förändringar, klimatförändringar och ökade klyftor i samhället.

En bärande del i strukturbilden är flerkärnighet som möjliggör hållbar utveckling i hela Sörmland där de olika platserna i länet, städerna, orterna och deras omland är beroende av och kompletterar varandra. Digital- och transportinfrastruktur i kombination med kollektivtrafik skapar god tillgänglighet mellan nod-städer och orter med viktiga funktioner som exempelvis bostäder, arbetsplatser, utbildning, kultur och service. Med strukturbilden som utgångspunkt kan regionen och kommunerna tillsammans med andra aktörer som myndigheter, näringsliv och civilsamhället ha en gemensam bild av vilka insatser som kan skapa störst nytta för Sörmlands utveckling.

Noder

Noder utanför länet

Utvecklingsstråk

Transportsamband

Flygplats

Kombiterminal

Hamn

Sörmland är väl integrerat med omvärlden

Sörmlands läge mitt i östra Mellansverige (ÖMS) med befintlig och planerad infrastruktur, ger regionen förutsättningar att stärka sambanden med Stockholm och andra nodstäder inom ÖMS som Södertälje, Västerås, Norrköping, Linköping, Örebro och Uppsala. Inom ÖMS möjliggörs för nodstäderna att specialisera sig vilket passar en alltmer specialiserad arbetsmarknad samtidigt som en bredd i näringslivet kan behållas. Sörmland kan bli ett mer intressant alternativ för människor att flytta till och för företag att etablera sig i. De två sörmländska storregionala noderna, Eskilstuna och Nyköping, är viktiga för att attrahera människor, företag och kapital i ett storregionalt sammanhang, och kan fungera som regionala utvecklingsmotorer.

Sörmland har flera utvecklingsstråk i strukturbilden, som även är av storregional och nationell betydelse, för både person- och godstransporter. De stråk som har järnvägsinfrastruktur är de viktigaste utvecklingsstråken i regionen, med potential för ökade marknadsandelar för kollektivtrafiken och därmed ett hållbart resande. Samtliga av Sörmlands noder ligger utefter något av de starkaste utvecklingsstråken. Insatser som leder till ökad andel av gods på miljövänliga transportslag, så som sjöfart och järnväg bör prioriteras och behöver hanteras tidigt i planeringsprocesserna.

- Vi ska stärka utvecklingsstråken för storregional integration.
- Vi ska möta näringslivets behov av hållbara godstransporter.

Genom att stärka utvecklingsstråken förbättras tillgängligheten till Arlanda flygplats samt stråken Stockholm–Oslo och Stockholm–Köpenhamn. Sörmland bidrar även till ökad internationell tillgänglighet för hela ÖMS, dels genom Stockholm Skavsta flygplats och Oxelösunds hamn, dels genom ett strategiskt logistikläge med kombiterminaler i Eskilstuna och Katrineholm.

Näringslivets behov av internationalisering har ökat genom globaliseringen som även lett till en mer komplex näringslivsstruktur. Internationell tillgänglighet möjliggör kompetensförsörjning till både offentlig som privat sektor, samt ökad handel av varor och tjänster för näringslivet. Besöksnäringen kan stärkas genom tillgänglighet till större marknader. Inom länet finns även flera outnyttjade infrastrukturresurser, som skulle kunna få en framtida betydelse beroende på transportsystemets utveckling på längre sikt.

- Vi ska främja Stockholm Skavsta flygplats som en del i ett nationellt och internationellt flygplatssystem, samt utifrån ett beredskapsperspektiv.
- Vi ska tillgängliggöra och utveckla Oxelösunds hamns betydelse, med sjöfartens stärkta roll i transportsystemets utveckling.
- Vi ska utveckla effektiva anslutningar till Eskilstuna och Katrineholms kombiterminaler och stärka deras roller som noder.

Sörmland har god tillgänglighet inom länet med en flerkärnig struktur

Flerkärnighet gynnar hela regionens utveckling och leder till funktionella vardagsrelationer där hela regionen stärks i sitt läge centralt i ÖMS. Befintliga huvudsakliga strukturer och stråk nyttjas och stärks vilket ger effektiv resurshushållning och hållbar långsiktig utveckling. De sörmländska noderna behöver stärka sambanden mellan varandra samt med sina respektive omland. Tvärförbindelserna är viktiga för bättre tillgänglighet inomregionalt för en utveckling som gynnar hela länet.

För en hållbar regional utveckling är kollektivtrafiken som strukturbildare av betydelse för ökad tillgänglighet. Ett "hela resan-perspektiv" ska lyftas fram, där resan räknas från dörr till dörr, med funktionella och attraktiva bytespunkter inom och mellan olika transportslag som möjliggör hög användning av kollektivtrafik.

- Vi ska ta tillvara länets flerkärnighet för att skapa goda boende- och livsmiljöer i hela Sörmland.

- Vi ska stärka utvecklingsstråken för inomregional tillgänglighet.
- Vi ska verka för att ny bebyggelse sker i stråk och områden med god kollektivtrafiktillgänglighet och i närhet till stationer.
- Vi ska öka kollektivtrafikens attraktivitet genom ökad tillförlitlighet och komfort.

För att minska transportsektorns negativa miljöpåverkan samt öka befolkningens hälsa och välmående behöver vi arbeta med att öka andelen hållbara resor och transporter, samt nyttja digitaliseringens möjligheter. Vid bebyggelseutveckling i nodstäderna och orterna bör stations- och kollektivtrafiknära lägen prioriteras med blandad tät bebyggelse som är givande med både bostäder, arbetsplatser och service. För att tillgängliggöra dessa lägen behöver även pendlingsparkeringar tillgodoseas. Vid planering bör förutom kollektivtrafik även gång- och cykeltrafik prioriteras för ett hållbart resande, och redan tidigt bör dessa trafikslag vara attraktiva för bestående beteendeförändringar.

- Vi ska utveckla kollektivtrafiken utifrån ett hela resan perspektiv för att bidra till ett tillgängligt och hållbart samhälle för alla.
- Vi ska prioritera aktiva färdmedel som gång och cykel i den fysiska planeringen för att öka jämlikheten och bidra till god folkhälsa.
- Vi ska öka andelen resor och transporter som sker med hållbara färdmedel och fossilfria drivmedel för att minska utsläppen från transportsystemet.
- Vi ska främja barns självständiga mobilitet för att fler barn ska kunna gå, cykla och åka kollektivtrafik på ett säkert och tryggt sätt.

Sörmland har attraktiva miljöer, för invånare, företag och besökare

Genom regional utveckling och integrering i ett storregionalt sammanhang stärks Sörmlands arbets- och bostadsmarknader i och med att matchning mellan utbud och efterfrågan underlättas. Vi behöver även verka för fler bostäder i länet. Dels för att möta befintliga behov från en växande befolkning. Dels för att attrahera kompetens till regionens arbetsplatser.

Bostäder för alla samhällets grupper behöver byggas med olika bostadstyper, storlekar och upplåtelseformer. En utmaning är att skapa fler bostäder för de som är nya eller har svagare ställning på bostadsmarknaden. Sörmland hör i dag till de län som har lägst andel av sin befolkning med eftergymnasial utbildning. För att underlätta framtida kompetensförsörjning och samtidigt öka regionens boendeattraktivitet för framför allt en yngre befolkning behöver Sörmland öka tillgängligheten till högre utbildning.

Service är en förutsättning för attraktiva samhällen som inte sällan även utgör en viktig social funktion, och är inte minst en utmaning att upprätthålla på landsbygderna. Utan grundläggande service minskar attraktiviteten både för människor och företag. En tillgång för Sörmland är regionens kulturliv och, natur- och rekreationsvärden. Vi behöver ta tillvara dessa värden som är av regional betydelse i den regionala utvecklingsplaneringen. Det gäller även havs- och vattenmiljöerna för att knyta samman hav, vatten och land bättre. Attraktiva boende- och livsmiljöer är även en viktig del i att stärka besöksnäringen.

- Vi ska öka tillgängligheten till högre utbildning för länets alla delar, och nyttja Mälardalens universitet, som en resurs.

- Vi ska främja bostadsbyggande och flyttkedjor som möter dagens behov och framtidens utmaningar.
- Vi ska verka för en effektiv mark- och vattenanvändning som bidrar till att stärka den hållbara utvecklingen.
- Vi ska verka för att bibehålla Sörmlands variation av platser samt utforma och gestalta boende- och livsmiljöer med närhet till natur och kultur, för att människor ska vilja leva, bo och besöka Sörmland.
- Vi ska främja hållbar tillgänglighet till service för att skapa jämlika boende- och livsmiljöer.
- Vi ska gestalta och utforma boende- och livsmiljöer så att platser upplevs trygga och inkluderande, av alla oavsett socioekonomi, kön och ålder.
- Vi ska integrera klimatanpassning och beredskap i den fysiska planeringen för att säkerställa att samhället står emot och kan hantera konsekvenser av klimatförändringar.

Förr följde människorna företagen, nu följer i stor utsträckning företagen människorna och kompetensen. Därför är attraktiva och funktionella regioner av betydelse både för människor och företag. Innovation drivs av att människor och olika kompetenser möts och är en förutsättning för utveckling och för omställning till ett hållbart samhälle. Länet behöver platser där företag, organisationer och forskning kan verka i närheten av varandra. Lägen där närliggande branscher kan samarbeta och mötas. Miljöer där människor och företag från olika branscher kan mötas är också viktiga. Att placera sådana platser i närheten av bytespunkter för olika transportsätt främjar utveckling och innovation. Digital tillgänglighet och digitala mötesplatser gör det möjligt för hela regionen att vara innovativ.

Det är viktigt med ökad tillgänglighet till starka utvecklingsnoder utanför Sörmland och med regionförstoring möjliggörs specialisering med större genomslagskraft. Sörmland behöver även stärka sitt eget näringsliv, där samhällsplanering för näringslivets utveckling är en del i att utveckla miljöer som företagen vill etablera sig och växa i som kan arbetskraftförsörjas med kollektivtrafik. Markreserv i tillgängliga och strategiska lägen för framtida etableringar är viktigt för regionens utveckling, där regionalt samarbete och samsyn kan vara alla kommuner till gagn. Vid planering bör regionens specialiseringar enligt strategin Smart specialisering beaktas. Dessa tre områden med särskild potential är avancerad tillverkning, biobaserade näringar och verksamhetsnära digitala tjänster. Miljöer som möjliggör möten och samverkan mellan näringsliv, akademi och offentliga aktörer inom och mellan dessa områden kan främja innovation och bidra till regionens utveckling och attraktivitet. Med globalisering och teknisk utveckling förändras näringslivets behov i allt högre grad och i snabbare takt vilket innebär behov av flexibilitet i planeringen för att gynna utveckling samtidigt som viktiga värden beaktas. Energiomställningen är en av flera alltmer aktuella frågor vid företagsutveckling och nyetableringar och bör hanteras som en tidig strategisk fråga vid planeringen.

- Vi ska utveckla attraktiva och tillgängliga miljöer för näringslivets behov.

- Vi ska utveckla energiplanering inom energitillförsel och distribution för att möta samhällets framtida energibehov.

Med digitaliseringen öppnar sig nya möjligheter för människor och företag. Inte minst kan den stärka tillgängligheten för de områden som i dag ligger längre bort från nodstäderna och orterna, med ökad tillgänglighet till arbete och utbildning, samt service och kultur. Den digitala infrastrukturen i Sörmland ska vara robust och medge snabbt bredband och stabila mobila tjänster, vilket i dag är en förutsättning för en attraktiv region för människor och företag. Digitaliseringens möjligheter ska tas tillvara där den kan bidra till hållbara lösningar för transporter och energi samt möjliggöra hållbara levnadssätt som inte minst kan bidra till cirkulär- och delningsekonomi. Digital infrastruktur och digitalisering bör inte främst ses som en teknisk fråga utan som en samhällsfråga som bör beaktas tidigt i planeringsprocesserna. Samtidigt bör vi beakta och hantera de utmaningar som digitalisering för med sig för att motverka att enskilda och grupper exkluderas i omställningen.

- Vi ska öka digital tillgänglighet, digital trygghet och digital kompetens för att skapa en jämlik delaktighet i samhället och bidra till ett transporteffektivt samhälle.
- Vi ska ta tillvara möjligheterna med digitaliseringen för att bidra till utveckling av framtidens smarta och hållbara samhällen.

Remissinstanserna enligt sändlista

Remittering av förslag till ny regional utvecklingsstrategi för Sörmland

Region Sörmland har gjort en översyn av Sörmlands regionala utvecklingsstrategi (RUS) och tagit fram ett förslag till strategiska ställningstaganden. Regionala utvecklingsnämnden godkände den 19 juni 2025 förslaget att hämta in synpunkter från Sörmlands kommuner, Länsstyrelsen i Södermanlands län, statliga myndigheter, intresseorganisationer samt civilsamhället. För att se den fullständiga sändlistan besök [Remissversion av RUS | Region Sörmland](#).

Vi önskar era synpunkter på följande frågor

1. Bidrar ställningstagandena i RUS till en ökad tydlighet i förhållande till nuvarande version?
2. Bidrar den uppdaterade RUS både avseende innehåll som struktur, till större möjligheter att använda RUSen i din organisation?
3. Vilket innehåll bedömer ni är särskilt viktigt och varför?

Om översynen

Syftet med översynen är att vår RUS behöver tydligare ställningstaganden för att skapa bättre grund för handlingskraft och förverkligande av RUSens mål: ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa utan orättfärdiga skillnader. Regionala utvecklingsnämnden (RUN) beslutade den 30 augusti 2024 att se över den regionala utvecklingsstrategin.

En tvärssektoriell arbetsgrupp inom verksamhetsområden Hållbar regional utveckling (HRU) har tagit fram förslaget. HRU:s befintliga nätverk har haft dialog och fyra öppna dialogmöten anordnades under hösten 2024 och våren 2025. Statliga myndigheter och civilsamhället har haft bilaterala dialoger. RUNs presidium har varit projektets politiska referensgrupp. Under arbetets gång har återkommande avstämningar skett på RUN, där Sörmlands samtliga kommuner är representerade. Avstämningar och dialog har även skett regelbundet i kommundirektörsnätverket och med länsstyrelsen.

Efter remitteringen kommer förslaget att bearbetas utifrån de synpunkter som kommer in och beräknas att fastställas vid Regionala utvecklingsnämnden i december 2025 eller februari 2026, därefter i Regionstyrelsen och Regionfullmäktige. När förslaget är remissbehandlat och antaget kommer materialet att layoutas och publiceras på utvecklasormland.se.

Region Sörmland besöker gärna remissinstanserna, för information och diskussion om förslaget. Förmiddagen den 5 september planerar vi för ett digitalt dialogtillfälle. För att boka in besök eller för mer information kring remissen, kontakta Alina Treijner alina.treijner@regionsormland.se. Synpunkter på remissen skickas senast 10 oktober 2025 till hallbarregionalutveckling@regionsormland.se (ange RUN-HRU24-0081 som ämne).

Christoffer Öqvist
Ordförande i regionala utvecklingsnämnden

Yttrande avseende remissversion av Sörmlands regionala utvecklingsstrategi

Ärendet

Region Sörmland har gjort en översyn av Sörmlands regionala utvecklingsstrategi (RUS) och tagit fram ett förslag till strategiska ställningstaganden. Regionala utvecklingsnämnden godkände den 19 juni 2025 förslaget att hämta in synpunkter från Sörmlands kommuner. Trosa kommun har därefter mottagit förslaget till strategi för yttrande.

Trosa kommuns bedömning

Trosa kommun har tagit del av aktuell remissversion och anser att den på ett tydligt sätt beskriver Sörmlands stora variation gällande förutsättningar och utmaningar. Vi noterar att strategin likt Trosa tydligt betonar tillväxt och utveckling och också väljer att bejaka länets olikheter och dess flerkärnighet vilket vi tror är avgörande för fortsatt positiv utveckling. Tillsammans blir Sörmland starkare och mer attraktivt för såväl medborgare, näringsliv som besökare och där kan länets kommuner på många sätt komplettera varandra med olika kvaliteter. Här har Sörmland redan kommit en bra bit på väg men det finns fortfarande mer att göra för att understödja såväl fortsatt befolkningstillväxt som förutsättningar för näringslivet.

Förankrat i dessa förutsättningar pekas fem prioriterade inriktningar rörande boendemiljö, fysisk och digital tillgänglighet, lärande, näringslivsklimat och livsvillkor med särskilt fokus på unga ut. Dessa områden är högprioriterade även på den lokala agendan och stämmer väl överens med inriktningen i kommunens övergripande planering och Kommunfullmäktiges mål i Trosa kommun. På så vis finns en tydlig röd tråd mellan den kommunala och regionala nivån. Till varje inriktning finns ett antal strategiska ställningstaganden vilket förstärker dokumentets läsbarhet och tydlighet.

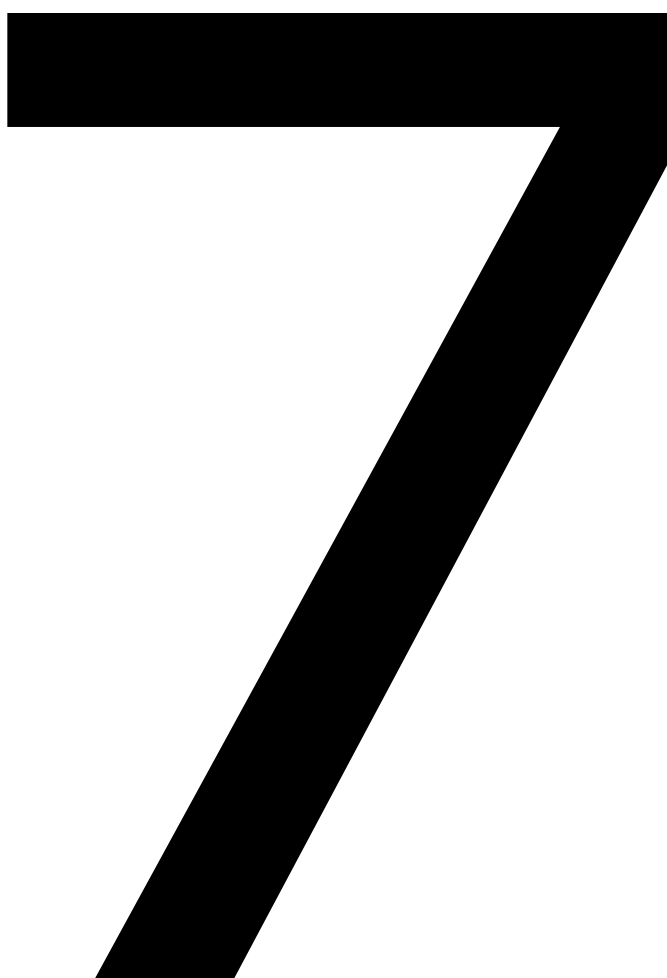
Till den utpekade inriktningen presenteras även en tillhörande modell rörande genomförande i en ambition att konkretisera strategin till nästa nivå. Detta är ett steg i rätt riktning men här skulle ännu tydligare tankar kring hur vi går från ord till handling gärna formuleras. Utöver det riktas också fokus till att försöka beskriva strategins roll relativt den kommunala översiktsplanen samt andra regionala

strategier, program och planer. Allt detta gör sammantaget att möjligheterna att använda den regionala utvecklingsstrategin även på lokal nivå ökat relativt tidigare regionala strategier. Genom att också införliva Strukturbild Sörmland i den regionala strategin blir den rumsliga aspekten tydligare än tidigare vilket är positivt för att öka strategins koppling till kommunala styrdokument.

Sammantaget gör Trosa kommun bedömningen att strategin på ett bra sätt beskriver både utmaningar och möjligheter men också pekar på tydliga vägar framåt för att långsiktigt stärka Sörmlands konkurrenskraft. Trosa kommun deltar gärna i detta fortsatta arbete.

Daniel Portnoff
Kommunstyrelsens ordförande

Johan Sandlund
Kommunchef

Uppdrag att ta fram en fördjupningsstudie för Ostlänkens resecentrumområde, Vagnhärad

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen uppdrar åt planutskottet att ta fram en fördjupningsstudie för området invid Ostlänkens resecentrum i Vagnhärad.

Ärendet

Trosa kommun och Vagnhärad står inför stora förändringar inför framtiden i och med utbyggnaden av Ostlänken. Området runt det kommande resecentrum är av strategisk betydelse liksom hela norra Vagnhärad som i översiktsplanen pekas ut som ett av de viktigaste utbyggnadsområdena i kommunen på sikt. Inom området förväntas såväl bostäder som verksamheter byggas ut och det gynnsamma kommunikationsläget kommer stödja en sådan utveckling.

Norra Vagnhärad har studerats i flera omgångar och över tid har förutsättningarna ändrats vilket till stor del kan förklaras av förändringar som gjorts av Ostlänkens sträckning och lokalisering av resecentrum. Nu finns en fastställd järnvägsplan och förberedande arbete pågår inför själva utbyggnaden av järnvägen parallellt som Trafikverket upphandlar entreprenör för den delsträcka som passerar Vagnhärad. Kommunen pekar ut nya utbyggnadsområden och sedan den antogs har förslag till ny översiktsplan ytterligare konkretiserat utbyggnadsplanerna. Dock behöver Trosa kommun fördjupa detta arbete ytterligare.

Resecentrum vid Ostlänken är idag perifert beläget och i tätortens utkant. Stråket mot Vagnhäradsgård torg behöver stärkas och hela resecentrumområdet behöver integreras i Vagnhäradsgård tätort. Intelligande projekt behöver stärka utvecklingen och det pågår planarbete inom Kalkbruksområdet för att bejaka detta. För att säkerställa en långsiktigt gynnsam utveckling för Vagnhäradsgård tätort och kommunen generellt behöver området runt resecentrum och dess kopplingar till övriga tätorten och kommunen studeras ytterligare. Frågeställningar som bl a behöver belysas är:

- Vilka områden är lämpliga för bostäder och verksamheter samt vad krävs för resecentrums funktioner?
- Vilken exploateringsgrad och skala är rimlig i de olika delarna av området?
- Vilken typ av offentlig och kommersiell service behövs i resecentrums närhet? Skola, förskola, handel, tjänster mm?

- Hur bör väginfrastrukturen byggas ut i området för att på bästa sätt trafikförsörja resecentrum och funktioner däromkring samt hur stärks kopplingen till övriga delar av tätorten och kommunen?
- Vilken infrastruktur behöver byggas ut, vem ansvarar för detta och hur kan en rimlig tidplan se ut?

Med utgångspunkt i redan framtagna utredningar behöver de norra delarna av Vagnhärad i anslutning till resecentrum studeras ytterligare för att säkerställa en effektiv planprocess och konstruktiv dialog med Trafikverket i det fortsatta arbetet med Ostlänken och Kalkbruksvägen.

Mats Gustafsson
Produktionschef

Linda Axelsson
Planchef

8

Kommunkontoret
Björn Alm
Ekonomichef
0156-533 36
Bjorn.alm@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2025-08-27
Diarienummer
KS/2025:104

Inbetalning av kapitalinsats till Kommuninvest Ekonomisk förening

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige:

1. Trosa kommun ska till Kommuninvest ekonomisk förening ("Föreningen") inbetala ett insatsbelopp om 2 460 400 kronor samt att kommunstyrelsen bemyndigas att vidta de åtgärder som krävs med anledning av inbetalningen.
2. Kommunstyrelsen bemyndigas att utse särskilt angiven person att för kommunstyrelsens räkning vidta de åtgärder som krävs med anledning av inbetalningarna enligt besluten ovan.

Sammanfattning av ärendet

Trosa kommun är medlem i Kommuninvest Ekonomisk förening ("Föreningen"). Föreningen är en medlemsorganisation som utifrån en kommunal värdegrund företräder den kommunala sektorn i finansieringsfrågor.

Upplånings- och utlåningsverksamheten bedrivs i det av Föreningen helägda dotterbolaget Kommuninvest i Sverige AB (publ) ("Kommuninvest"). Kommuninvests kreditvärdighet bärs upp av en solidarisk borgen från medlemmarna, vilken bidrar till att göra Kommuninvest till en attraktiv motpart för kvalificerade investerare och finansiella institutioner.

Inbetalning av kapitalinsats

För medlemskap i Föreningen krävs att en medlem bidrar med en kapitalinsats genom en obligatorisk medlemsinsats.

Vid föreningsstämman 2024 beslutades om en kapitaliseringsplan 2025-2028. Beslutet innebär även att befolkningstalen låses till året innan kapitaliseringsplanen dvs 2024-11-30. Insatskapitalet för 2025 baseras på invånarantalet enligt SCB detta datum. Insatskapitalet sänks samtidigt till 1200kr/invånare. Eftersom Trosa kommun haft en stor befolkningsökning sedan senaste åren och insatskapitalet tidigare räknats på 2014 års invånare blir det trots en sänkning per invånare en ökning av insatskapitalet för Trosa kommun.

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

Beslutsunderlag

- Information om kapitalisering.
- Insatskapital per medlem.

Beslut till

Kommunfullmäktige

Information avseende inbetalning av obligatorisk medlemsinsats 2025

Föreningsstämman 2024-03-21 beslutade om en fyraårig kapitaliseringsplan (2025-2028). Beslutet innebär att medlemmarna i Kommuninvest Ekonomisk förening under åren 2025-2028 kan behöva betala in ökat insatskapital till föreningen. Enligt kapitaliseringsplanen har föreningsstyrelsen möjlighet att besluta om 1300 kr/2025, 1300 kr/2026, 1400 kr/2027 samt 1400kr/2028.

Beslutet innebär även att befolkningstalen låses till året innan kapitaliseringsplanen börjar, det vill säga 2024-11-30. Insatskapitalet för 2025 baseras därför på invånartalet enligt Statiska Centralbyrån per detta datum.

Föreningsstyrelsen har mandat att årligen fatta beslut om årlig medlemsinsats inom de ramar som föreningsstämman har beslutat i kapitalplan för åren 2025-2028.

Föreningsstyrelsen för Kommuninvest ekonomisk förening har inför 2025 beslutat att **sänka** insatskapitalet per invånare till 1200 kr/invånare för primärkommuner samt till 240 kr/invånare för regioner. Skälet är att Kommuninvest i Sverige AB riskerar att bli överkapitaliserat.

De medlemmar som har haft en ökad befolkning och som därmed ska betala in ytterligare kapital har fått instruktioner för inbetalning via KI-finans. Dokumentet heter Årlig medlemsinsats 2024-12-31.

Beslutet innebär att de medlemmar som har haft en minskande befolkning eller har en marginell befolkningsökning och där den nya kapitalinsatsen understiger den redan inbetalda kapitalinsatsen *inte* kommer att behöva betala in ytterligare kapitalinsats för 2025. De har därför inget dokument som heter Årlig medlemsinsats publicerat i KI Finans.

Eftersom kapitalinsatsen för föregående år var 1300 kr/invånare för primärkommuner och 260 kr för regioner kommer några medlemmar att ha en överinsats. Denna kommer inte kunna betalas tillbaka utan kommer att dras av vid framtida kapitalinsatser. Överinsatsen kommer framgå i Insatskapitalbesked per 2025-12-31 som publiceras i KI Finans efter årsskiftet.

Rasmus Persson

Direktör för Kommuninvest ekonomisk förening

KOMMUNINVEST

Svenska kommuner och regioner i samverkan

Instruktion för inbetalning av obligatorisk medlemsinsats 2025

Föreningsstämman 2024-03-21 beslutade om en fyraårig kapitaliseringsplan (2025-2028). Beslutet innebär att medlemmarna i Kommuninvest Ekonomisk förening under åren 2025-2028 kan behöva betala in ökat insatskapital till föreningen.

Beslutet innebär även att befolkningstalen låses till året innan kapitaliseringsplanen börjar, det vill säga 2024-11-30. Insatskapitalet för 2025 baseras därför på invånartalet enligt Statistiska Centralbyrån per detta datum.

Föreningsstyrelsen för Kommuninvest ekonomisk förening har inför 2025 beslutat att sänka insatskapitalet per invånare enligt nedan. Skälet är att Kommuninvest i Sverige AB riskerar att bli överkapitaliserat. Beloppen för regionerna justeras i enlighet med nuvarande regler som innebär att regionernas insatskapital ska vara en femtedel av kommunernas insatskapital. Det är viktigt att inbetalningen av insatskapitalet sker senast vid nedan angivna inbetalningsdag.

Insatskapital för kommuner	Insatskapital för regioner	År
1200 kr/invånare	240 kr/invånare	2025

Inbetalning av obligatorisk medlemsinsats - Trosa kommun

Inbetalning till Bankgiro	5495-1462
Inbetalningsdag	2025-10-10
Obligatorisk medlemsinsats att betala	2 460 400 SEK

*Vänligen ange referensnummer 178373 vid inbetalning. Betalning sker till Kommuninvest i Sverige AB som ombesörjer mottagandet av betalningar på uppdrag av Kommuninvest Ekonomisk förening.

Eventuella frågor kan ställas till finansrådgivare på kundgruppen@kommuninvest.se eller på telefon 010-470 88 20 alternativt Rasmus Persson på rasmus.persson@kommuninvest.se eller telefon 076-13 12 949.

9

Kommunkontoret
Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare
0156-522 50
emma.eklund@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2025-08-25
Diarienummer
KS/2025:99

Revidering av Ägardirektiv för Trosa Fibernät AB avseende bolagets ändamål

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar revidering av Ägardirektiv för Trosa Fibernät AB avseende bolagets ändamål.

Sammanfattning av ärendet

Det har framkommit behov av revidering av utvalda delar i ägardirektiv respektive bolagsordning för Trosa Fibernät AB efter rekommendationer i revisionsrapporten *Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning* (KS/2024:141) gällande att "säkerställa att Trosa Fibernät AB:s ägardirektiv och bolagsordning är harmoniserad och överensstämmande".

Revideringen berör första stycket under rubriken 6. *Bolagets ändamål*.

Förslag till ny text:

Bolagets verksamhet ska vara att bygga, äga, förvalta, utveckla samt säkra bredbandsnätet.

Bolaget ska även idka därmed förenlig verksamhet såsom uthyrning av kapacitet samt, om möjlighet ges, förvärva annat nät inom kommunen.

Bolaget ska även verka för att anpassa sig till marknadens behov och förändringar genom att kontinuerligt se över sin roll i värdekedjan.

Ändamålet med verksamheten är att främja utbyggnad och utveckling av en stabil och säker digital infrastruktur till gagn för invånare, organisationer och företag i Trosa kommun.

Nuvarande text som föreslås utgå:

Bolagets ändamål är att, som lägst och i samverkan med andra aktörer, uppfylla de nationella, regionala och kommunala målen för bredband till hushåll, näringsidkare och offentlig verksamhet.

Johan Sandlund
Kommunchef

Jonas Ivervall
Näringslivschef

Beslut till

Kommunfullmäktige
Trosa Fibernät AB

10

Revidering av Bolagsordning för Trosa Fibernät AB avseende verksamhetens ändamål, styrelse och kallelse till bolagsstämma

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar revidering av Bolagsordning för Trosa Fibernät AB avseende verksamhetens ändamål, styrelse och kallelse till bolagsstämma.

Sammanfattning av ärendet

Det har framkommit behov av revidering av utvalda delar i ägardirektiv respektive bolagsordning för Trosa Fibernät AB efter rekommendationer i revisionsrapporten *Granskning av kommunstyrelsens uppsikt, ledning och styrning* (KS/2024:141) gällande att "säkerställa att Trosa Fibernät AB:s ägardirektiv och bolagsordning är harmoniserad och överensstämmande".

Revideringen berör rubriken § 3 Verksamhetens ändamål.

Förslag till ny text:

Bolagets verksamhet ska vara att bygga, äga, förvalta, utveckla samt säkra bredbandsnätet. Bolaget ska även idka därmed förenlig verksamhet såsom uthyrning av kapacitet samt, om möjlighet ges, förvärva annat nät inom kommunen.

Bolaget ska även verka för att anpassa sig till marknadens behov och förändringar genom att kontinuerligt se över sin roll i värdekedjan.

Ändamålet med verksamheten är att främja utbyggnad och utveckling av en stabil och säker digital infrastruktur till gagn för invånare, organisationer och företag i Trosa kommun.

Nuvarande text som föreslås utgå:

Bolaget ska driva, äga och bygga ut bredbandsnät och hyra ut kapacitet i bredbandsnätet i Trosa kommun samt idka därmed förenlig verksamhet. Ändamålet med bolagets verksamhet är att, med iakttagande av lokaliseringsprincipen, främja utbyggnad av bredbandsnät för att ge enskilda, organisationer och företag tillgång till goda digitala kommunikationer.

Övriga revideringar

Kommunkontoret har uppmärksammat behov av ytterligare ändringar i bolagsordningen för att anpassa dokumentet efter gällande beslut om styrelsens sammansättning samt önskad rutin för att kalla till bolagsstämma.

Förslag till ändringar visas med gulmarkering nedan.

- **§ 7 Styrelse**

Styrelsen ska bestå av tre ledamöter med lika många **personliga** ersättare. Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Trosa kommun för tiden från den årsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

- **§ 10 Kallelse till bolagsstämma**

Kallelse till bolagsstämma ska ske genom brev med posten **eller genom e-post** till aktieägarna tidigast fyra veckor och senast två veckor före stämman.

Johan Sandlund
Kommunchef

Jonas Ivervall
Näringslivschef

Beslut till

Kommunfullmäktige
Trosa Fibernät AB

1

1

Kommunkontoret
Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare
0156-522 50
emma.eklund@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2025-08-27
Diarienummer
KS/2025:103

Revidering av Bolagsordning för Trosabygdens Bostäder AB avseende styrelse och kallelse till bolagsstämma

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar revidering av Bolagsordning för Trosabygdens Bostäder AB avseende styrelse och kallelse till bolagsstämma.

Sammanfattning av ärendet

Kommunkontoret har uppmärksammat behov av ändringar i bolagsordningen för att anpassa dokumentet efter gällande beslut om styrelsens sammansättning samt önskad rutin för att kalla till bolagsstämma.

Förslag till ändringar visas med gulmarkering nedan.

§ 8 Styrelse

Styrelsen skall bestå av tre ledamöter med lika många **personliga** ersättare. Styrelsen utses av kommunfullmäktige i Trosa kommun för tiden från den årsstämma som följer närmast efter det att val till kommunfullmäktige förrättats intill slutet av den årsstämma som följer efter nästa val till kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige utser också ordförande och vice ordförande i bolagets styrelse.

§ 11 Kallelse till bolagsstämma

Kallelse till bolagsstämma skall ske genom brev med posten **eller genom e-post** till aktieägarna tidigast fyra veckoroch senast två veckor före stämman.

Johan Sandlund
Kommunchef

Björn Alm
Ekonomichef

Beslut till

Kommunfullmäktige
Trosabygdens Bostäder AB

12

Revidering av rehabiliteringspolicy för Trosa kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad rehabiliteringspolicy för Trosa kommun.

Sammanfattning av ärendet

Nuvarande rehabiliteringspolicy är från 2016. Innehållet i den nya policyn har uppdaterats textmässigt och anpassats efter uppdaterade lagar och direktiv. I stort sett behålls tidigare policyns rubriker och avsnitt som omfattar syfte och mål, arbetsgivaransvar, samt medarbetarens ansvar för att tillsammans hitta insatser och anpassningar för återgång i arbete.

Ärendet

Under mandatperioden ska samtliga styrdokument som personalenheten förvaltar, ses över och vid behov uppdateras. Rehabiliteringspolicyn har reviderats med omarbetad text utifrån den tidigare policyn med anpassning till uppdaterade lagar och direktiv.

Torbjörn Unnebäck
Personalchef

Helena Rydberg Granath
HR-partner

Beslutsunderlag

- Förslag till revidering av rehabiliteringspolicy för Trosa kommun.
- Nuvarande rehabiliteringspolicy för Trosa kommun: [rehabiliteringspolicy.pdf](#)

Beslut till

Kommunfullmäktige

Rehabiliteringspolicy

Antagen av:	Kommunfullmäktige 2025-XX-XX § XX, KS/2025:98
Dokumentkategori:	Styrdokument
Dokumenttyp:	Policy

Innehållsförteckning

TROSA KOMMUNS REHABILITERINGSPOLICY	2
1. Inledning och definition	2
2. Syfte och mål.....	2
3. Ansvar.....	
3	
3.1 Närmaste chef.....	3
3.2 Arbetsgivarens ansvar.....	3
3.3 Medarbetarens ansvar.....	3

TROSA KOMMUNS REHABILITERINGSPOLICY

Policyn klargör arbetsgivarens och medarbetarens ansvar i rehabilitering.

1. Inledning och definition

Trosa kommun ska verka för en god arbetsmiljö och förebygga ohälsa. Denna rehabiliteringspolicy är ett styrdokument som säkerställer att rehabiliteringsarbetet bedrivs strukturerat, med god kvalitet och i enlighet med gällande lagstiftning.

Policyn klargör roller och ansvar så att tidiga och effektiva insatser kan sättas in. Rehabiliteringsinsatser är avgörande för att säkerställa en fungerande och hållbar verksamhet.

Arbetsanpassning är en individuell åtgärd i arbetsmiljön som möjliggör för en medarbetare att återgå i arbete vid nedsatt arbetsförmåga, samt för att förebygga att arbetsförmågan försämras. Anpassningen kan vara tidsbegränsad eller varaktig.

Målet med rehabilitering är att medarbetaren, utifrån sitt anställningsavtal, ska kunna återgå till arbete så snart som möjligt.

2. Syfte och mål

Arbetsgivarens rehabiliteringsarbete syftar till att:

- Främja hälsa och arbetsmiljö genom förebyggande arbete.
- Förebygga arbetsrelaterade skador och sjukdomar.
- Identifiera behov av insatser i ett tidigt skede.
- Öka medarbetarnas delaktighet, utveckling och inflytande i arbetet.
- Främja frisknärvaron och minska sjukfrånvaron.

Rehabiliteringsarbetet utgår från det enskilda anställningsavtalet.

- Arbetsgivaren ska i första hand stödja återgång till medarbetarens ordinarie arbetsuppgifter.
- Arbetsgivaren är inte skyldig att utöka verksamheten eller skapa nya arbetsuppgifter.
- Omplacering blir aktuellt först när det är klarlagt att återgång till ordinarie tjänst inte är möjlig.
- Omplaceringsutredning inom kommunen ska ske i nära anslutning till att rehabiliteringsinsatserna avslutas.

3. Ansvar

3.1 Närmaste chef

- Har det övergripande ansvaret för att undersöka, planera och genomföra rehabiliteringsarbetet.
- Ansvarar för finansiering av rehabiliteringsinsatser inom ramen för verksamheten.

3.2 Arbetsgivarens ansvar

- Uppmärksamma och utreda behov av rehabilitering samt anpassningar.
- Organisera och dokumentera rehabiliteringsarbetet.
- Genomföra arbetsanpassningar och rehabiliteringsåtgärder.

Begränsningar i arbetsgivarens ansvar:

- **Ekonomiska begränsningar:** Arbetsgivaren är inte skyldig att genomföra anpassningar som innebär oskäligen framtida merkostnader.
- **Arbetsmiljörelaterade begränsningar:** Anpassningar får inte försämra arbetsmiljön eller öka risken för övriga medarbetare. Riskbedömning ska alltid genomföras och handlingsplan tas fram.
- **Organisatoriska begränsningar:** Arbetsgivaren är inte skyldig att genomföra anpassningar som innebär omfattande organisatoriska förändringar.

3.3 Medarbetarens ansvar

- Delta aktivt i planering och genomförande av rehabiliteringen.
- Bidra till en god arbetsmiljö.
- Ta ansvar för sin egen hälsa.
- Stötta kollegor som är i rehabilitering.

Om medarbetaren inte aktivt medverkar i sin rehabilitering kan arbetsrättsliga åtgärder vidtas.

13

Kommunkontoret
Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare
0156-522 50
emma eklund@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2025-06-10
Diarienummer
KS/2025:72

Reviderad förbundsordning för kommunalförbundet Sydarkivera

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar reviderad förbundsordning för kommunalförbundet Sydarkivera.
2. Den reviderade förbundsordningen träder i kraft den 1 januari 2026.

Sammanfattning av ärendet

Gällande förbundsordning för kommunalförbundet Sydarkivera började gälla den 1 januari 2020. Sedan dess har behov av ändringar i förbundsordningen uppkommit, bland annat utifrån förändrad lagstiftning och kommentarer i en revisionsrapport. Förslag till ny förbundsordning har varit ute på remiss till förbundets medlemmar under våren 2025. Synpunkter har lämnats in och förslaget har justerats efter medlemmarnas synpunkter.

Sydarkiveras förbundsfullmäktige har under våren godkänt reviderad förbundsordning och uppmanar samtliga medlemmar att fatta samma beslut för att den nya förbundsordningen ska kunna börja gälla den 1 januari 2026.

Trosa kommun är sedan 2021 medlem i Sydarkivera som tillhandahåller digitalt slutarkiv samt råd och stöd inom informationshantering och arkiv.

Johan Sandlund
Kommunchef

Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare

Beslutsunderlag

- Protokollsutdrag Sydarkivera förbundsfullmäktige 2025-04-25, § 7 Sydarkiveras förbundsordning - revidering
- Förslag till reviderad förbundsordning för Sydarkivera med markeringar och överstrykningar

Beslut till

Sydarkivera

Förbundsfullmäktige 2025-04-25

§ 7

Sydarkiveras förbundsordning - revidering

SARK/2022:235

Beslut

Förbundsfullmäktige beslutar att

1. Anta föreliggande förslag till förbundsordning för kommunalförbundet Sydarkivera,
2. Att förbundsordningen ska börja gälla 2026-01-01,
3. Att sända förbundsordningen för antagande till samtliga förbundsmedlemmar i kommunalförbundet Sydarkivera och
4. Att uppmana samtliga förbundsmedlemmar att anta förbundsordningen så att förbundsordningen kan träda i kraft 2026-01-01.

Sammanfattning

Gällande förbundsordning för kommunalförbundet Sydarkivera antogs av förbundsfullmäktige 2019-04-05 och började gälla 2020-01-01. Sedan dess har behov av ändringar i förbundsordningen kommit, bland annat utifrån förändrad lagstiftning, revisionsrapport samt utifrån diskussioner i samband med arbetet med arkivcentrum.

Förbundsstyrelsen beslutade vid sammanträde 2023-03-03 att skicka ett förslag till förbundsordning på remiss som medger försäljning av anslutande tjänster till externa samarbetspartners, bland annat i syfte att komma vidare i ärendet om arkivcentrum.

Remissvar från 31 förbundsmedlemmar kom in och många ställde sig negativa till ett flertal av ändringsförslagen. Synpunkterna har lett fram till att ett nytt kommunalförbund har bildats i syfte att skapa och bygga ett arkivcentrum samt förvalta analogt arkivmaterialet för sina förbundsmedlemmar.

Förslag till ny förbundsordning för Sydarkivera har tagits fram utifrån förändrad lagstiftning, revisionsrapport och inkomna remissvar.

Förbundsordningen föreslås träda i kraft 2026-01-01 och samtliga förbundsmedlemmar behöver anta den nya förbundsordningen för att den ska träda i kraft.

Beslutsunderlag

Gällande förbundsordning för Sydarkivera med färgkodad text, ID 2023:418

Förslag till ny förbundsordning för Sydarkivera, ID 2023:419

Förbundsfullmäktiges beslut 2022-11-11, § 8

Justerare

Utdragsbestyrkande

Förbundsfullmäktige 2025-04-25

Förbundsstyrelsens beslut 2022-12-02, §§ 33–34

Remissvar från 31 förbundsmedlemmar

Arbetsutskottets protokoll § 16, § 27, § 31 under 2023

Arbetsutskottets protokoll § 12 och § 40 under 2024

Uppdaterad sammanställning av remissvaren, ID 2025:337

Förslag till förbundsordning för kommunalförbundet Sydarkivera, ID 2025:345

Beslut ska skickas till

Förbundsstyrelsen

Samtliga förbundsmedlemmar

Justerare

Utdragsbestyrkande

Förbundsordning för kommunalförbundet Sydarkivera

Förbundsordningen gäller från och med 2026-01-01

Antagen av förbundsfullmäktige 2025-04-25, Dnr SARK 2022/235

Ersätter förbundsordning antagen 2019-04-05

Innehåll

1 § Namn och säte	3
2 § Medlemmar	3
3 § Ändamål och tjänster	3
4 § Utbud av tjänster	4
5 § Organisation	5
6 § Förbundsfullmäktige	6
7 § Förbundsstyrelsen	6
8 § Revisorer och ansvarsfrihet	7
9 § Förbundets anslagstavla	8
10 § Andel i tillgångar och skulder	8
11 § Kostnadsfördelning	8
12 § Styrning, insyn, samråd m m	9
13 § Riktlinjer för budgetprocessen	10
14 § Utträde m m	11
15 § Likvidation och upplösning	12
16 § Tvister	12
17 § Bestämmelser om förmåner till förtroendevalda Arvoden	12
18 § Ändringar och tillägg till förbundsordningen	13
19 § Särskilda bestämmelser	13

Förbundsordning för Kommunalförbundet Sydarkivera

1 § Namn och säte

1.1 Kommunalförbundets namn är Sydarkivera.

1.2 Kommunalförbundet, **nedan förbundet**, har sitt säte i Alvesta.

2 § Medlemmar

2.1 Medlemmar i förbundet framgår av bilaga 1.

3 § Ändamål **och tjänster**

3.1 Förbundet ska i förbundsmedlemmarnas ställe fullgöra de skyldigheter enligt arkivlagen (Arkivlag 1990:782) och därtill anslutande författningar som förbundsmedlemmarna överlämnar till förbundet. Förbundet ska särskilt skapa och förvalta en digital bevarandeplattform för digital information för slutarkivering och förvalta överlämnad digital information. Uppdraget ska fullgöras med iakttagande av vad som i kommunallagen (2017:725) stadgas om kommunalförbund med de ändringar och tillägg som framgår av denna förbundsordning.

Förbundet ska fullgöra myndighetsutövningssuppgifter enligt arkivlagen som överlämnas innefattande bland annat att utöva tillsyn samt handhavande av slutarkiv för förbundsmedlemmarna i den omfattning som regleras i särskild ordning i medlemsorganisationens arkivreglemente. **Ovanstående är en del av bastjänsten som ingår i den avgift som förbundsmedlem betalar. Inga andra avgifter från förbundet ska utgå för bastjänster.**

3.2 Förbundet får vidare arbeta med närliggande frågor till det som ingår i bastjänsterna utifrån behov framställt av förbundsmedlem eller som förbundet bedömer är till gagn för förbundsmedlem. Förbundsmedlem får överlämna uppgifter som inte ingår i bastjänsterna till förbundet och gör det genom anslutande tjänster eller tilläggstjänster.

Anslutande tjänster eller tilläggstjänster kan t.ex. innebära dataskyddsombud, deltagande i utbildningar, tillfälliga arbetsinsatser mm. Skriftligt avtal ska vid behov upprättas beträffande villkoren för utförande av sådana uppgifter eftersom tjänsterna blir uppgifter för förbundet.

3.3 Förbundsmedlem kan hos förbundsstyrelsen väcka fråga om att förbundet ska få arbeta med en närliggande fråga.

4 § Utbud av tjänster

4.1 Förbundsstyrelsen beslutar om utbudet av tjänster.

Förbundets tjänster delas in i följande kategorier:

Bastjänster – ingår för samtliga förbundsmedlemmar

Anslutande tjänster – möjligt för förbundsmedlem att ansluta sig till

Tilläggstjänster – möjligt för förbundsmedlem att använda sig av

Bastjänster

4.2 Uppdraget utgörs i huvudsak av arkiveringsuppdrag, innebärande konvertering av dokument och andra uppgifter i IT-baserade verksamhetssystem till en digital bevarandeplattform samt informations- och utbildningsuppdrag i verksamheten, samverkan med förbundsmedlemmarna och med externa parter samt myndighetsutövningsuppdrag ~~hädanefter kallat Bastjänster.~~

4.3 Inom ramen för bastjänsterna ska förbundet, genom information, rådgivning och annat stöd underlätta förbundsmedlemmarnas överlämnande av digital arkivinformation. Förbundet ska vidare vara förbundsmedlemmarna behjälpliga i arbetet med framtagande av informationshanteringsplaner, arkivbeskrivningar och systematiska arkivförteckningar.

4.4 Inom ramen för bastjänsterna åligger det också förbundet att biträda förbundsmedlemmarna med specialistkompetens inom området arkivering samt genomföra utbildningsinsatser inom arkivområdet.

~~3.5 Kommunalförbundet ska inom ramen för Bastjänsterna efter samråd med samtliga medlemmar fastställa ett handlingsprogram och en verksamhetsplan för arkivering av förbundsmedlemmarnas information. Handlingsprogrammet ska övergripande beskriva de strategiska målen för kommunalförbundets verksamhet. Handlingsprogrammet ska bland annat fastställa prioriteringsprinciper mellan förbundsmedlemmarna och för de förekommande verksamhetssystemen.~~

4.5 Förbundet ska inom ramen för bastjänsterna årligen i samband med budget fastställa en verksamhetsplan bland annat för förbundsmedlemmarnas överlämnande av information från IT-baserade verksamhetssystem. Verksamhetsplanen ska fastställa vilka verksamhetssystem som ska prioriteras för leverans och avställning. Verksamhetsplanen är kommunalförbundets konkretisering av de i av förbundsfullmäktige ~~handlingsprogrammet~~ uppställda målen.

4.6 I bastjänsten ingår att biträda förbundsmedlemmarna med kompetens beträffande långsiktigt bevarande vid upphandling av IT-baserade verksamhetssystem.

4.7 I bastjänsten ingår inte sådant internt arbete med förberedelser för arkivläggning som varje förbundsmedlem inom den egna organisationen har att samordna och hantera, exempelvis rensning och gallring.

~~3.9 De uppgifter som överlämnas utöver bastjänsterna regleras och finansieras i enlighet med bestämmelserna i 3.10.~~

Anslutande tjänster

3.10 Förbundsmedlem får överlämna uppgifter som inte ingår i Bastjänsterna till Kommunalförbundet. Sådana särskilt överlämnade uppgifter ska ansluta till Bastjänsterna och ligga inom ramen för kommunalförbundets ändamål och kan t.ex. innebära helt eller delat övertagande av analogt arkivmaterial. Skriftligt avtal ska upprättas beträffande villkoren för utförande av sådana särskilt överlämnade uppgifter, eftersom denna anslutande tjänst därmed blir uppgifter för kommunalförbundet. Ersättning för särskilt överlämnade uppgifter enligt denna punkt 3.10 utgår i enlighet med punkt 10.5 nedan.

Anslutande tjänster

4.8 Förbundsmedlem får överlämna uppgifter som inte ingår i bastjänsterna till förbundet genom anslutande tjänster. Anslutande tjänster ska vara närliggande frågor till arkivlagen och därtill anslutande författningar.

Anslutande tjänster kan vara:

- Dataskyddsombud
- Andra närliggande områden

Skriftligt avtal ska upprättas beträffande villkoren för utförande av anslutande tjänster. Ersättning för anslutande tjänster utgår i enlighet med punkt 11.5.

Tilläggstjänster

4.9 Förbundsmedlem får överlämna uppgifter som inte ingår i bastjänsterna till förbundet genom att använda sig av de tjänster som erbjuds inom ramen för tilläggstjänster. Tilläggstjänster ska vara närliggande frågor till arkivlagen och därtill anslutande författningar.

Tilläggstjänster till förbundsmedlem kan vara:

- Utbildningar som är utöver det som ingår i bastjänst eller anslutande tjänster
- Tillfälliga arbetsinsatser efter överenskommelse och i mån av personella resurser
- Annan närliggande fråga

Skriftliga avtal för tilläggstjänster ska tas fram vid behov. Ersättning för tilläggstjänster regleras enligt punkt 11.6.

5 § Organisation

5.1 Förbundet är ett kommunalförbund med förbundsfullmäktige och förbundsstyrelse.

5.2 För förbundsstyrelsen gäller reglemente som beslutas av förbundsfullmäktige.

5.3 Förbundsstyrelsen får tillsätta de organ den anser behövs för fullgörande av förbundsstyrelsens uppgifter. Interimsorgan får inrättas. Delegation kan beslutas i enlighet med kommunallagens bestämmelser.

5.4 Förbundsfullmäktige ska utse en valberedning.

Mer regler om valberedningen ska finnas i förbundsfullmäktiges arbetsordning.

6 § Förbundsfullmäktige

6.1 Antalet ledamöter i förbundsfullmäktige ska vara lika med antalet medlemmar i förbundet. För varje ledamot ska en ersättare utses.

6.2 Varje förbundsmedlem ska utse en ordinarie ledamot och en ersättare.

6.3 För förbundsfullmäktige gäller arbetsordning som beslutas av förbundsfullmäktige.

~~5.3 Ordinarie fullmäktige sammankallas två gånger per år. Extra fullmäktige kan sammankallas vid behov. (bestämmelser om detta ska finnas i arbetsordningen)~~

6.4 Val av ledamot och ersättare ska ske i förbundsmedlems fullmäktige.

~~5.5 Vid förfall för ledamot ska ersättare från samma kommun inträda. (ska finnas i arbetsordningen).~~

6.5 Förbundsfullmäktige väljer för varje mandatperiod bland sina ledamöter ordförande och två vice ordförande. (presidium) Innehavare av posterna ska komma från olika kommuner. (Kan vara med i arbetsordning - uppdrag till valberedningen.)

6.6 Förbundsfullmäktiges ledamöter och ersättare väljs för en mandattid om fyra år räknat fr.o.m. den 1 januari året efter det att val till kommunalfullmäktige ägt rum i hela landet.

~~5.8 När val sker första gången ska mandattiden, om så är påkallat med hänsyn till vad som anges i punkt 5.7 ovan, vara tiden intill slutet av det år då val till kommunfullmäktige i hela landet ägt rum. (bör ej vara aktuellt nu längre)~~

~~5.9 I fråga om valbarhet och sättet att utse ledamöter och ersättare i Förbundsfullmäktige ska 3 kap 23 § och 4 kap 23a § 1 st. kommunallagen tillämpas. (gäller i alla fall enligt KL)~~

6.7 Förbundsfullmäktige äger rätt att uppdra åt förbundsstyrelsen att besluta i ärenden som det annars enligt 3 kap 9 § kommunallagen 5 kap 1 § kommunallagen ankommer på fullmäktige att besluta om och därigenom enligt 9 kap 6 § 2 p kommunallagen vara ställföreträdare för fullmäktige.

6.8 Rätt att väcka ärenden till förbundsfullmäktige har:

- förbundsmedlem genom respektive fullmäktige
- förbundsstyrelsen
- ledamot i förbundsfullmäktige
- en revisor, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen

5.12 Förbundsfullmäktigesammanträden är offentliga. (Framgår av 5 kap 42 § kommunallagen att fullmäktiges sammanträden är offentliga.)

6.9 Beslut i förbundsfullmäktige fattas med enkel majoritet. Ordföranden har utslagsröst.

6.10 Styrelsens ordförande, styrelsens vice ordförande eller kommunalråd/regionråd hos förbunds-medlemmarna har alltid rätt att närvara och yttra sig vid sammanträde med förbundsfullmäktige.

7 § Förbundsstyrelsen

7.1 Förbundsstyrelsen utses av förbundsfullmäktige och ska bestå av ~~minst sju ledamöter med minst sju ersättare och maximalt 11 ledamöter och 11 ersättare.~~ 11 till 15 ledamöter och 11 till 19 ersättare. Medlemskommun Förbundsmedlem som vid tidpunkten för val till kommunfullmäktige i hela landet har över 60 000 invånare ska alltid ha en ledamot som fast representation i styrelsen. Förbundsstyrelsen bör ha så bred representation som möjligt.

7.2 Förbundsstyrelsens ledamöter och ersättare väljs för fyra år med en mandattid som gäller från och med den tidpunkt då de väljs av förbundsfullmäktige och till och med tidpunkten för förbundsfullmäktiges nästkommande ordinarie val till förbundsstyrelse efter det val då styrelseledamoten eller ersättaren utsågs.

7.3 Förbundsmedlem som inträder under pågående mandatperiod kan få representation i förbundsstyrelsen tidigast efter nästkommande val till fullmäktige hos samtliga förbundsmedlemmar.

7.4 Förbundsfullmäktige utser för varje mandatperiod bland sina ledamöter en ordförande och två en vice ordförande i förbundsstyrelsen. (presidium) Innehavare av dessa uppdrag ska komma från olika kommuner. I fråga om valbarhet och sättet att utse övriga ledamöter och ersättare i förbundsstyrelsen ska 3 kap 23 § och 4 kap 23a § 1 st. kommunallagen tillämpas.

7.5 Ersättarna inträder i den turordning förbundsfullmäktige bestämt vid valet. Om ersättarna har utsetts vid proportionellt val inträder i stället ersättare enligt den ordning som beskrivs i lagen (2022:629) om proportionella val i kommuner och regioner (LPV). lagen (1992:339) om proportionellt valsätt.

7.6 Ärenden i förbundsstyrelsen får väckas av

- ledamot i förbundsstyrelsen
- förbundsmedlem genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen
- organ under förbundsstyrelsen om förbundsstyrelsen har medgivit sådan rätt

7.7 Kommunstyrelsens ordförande, styrelsens vice ordförande eller kommunalråd/regionråd hos förbundsmedlemmarna har alltid rätt att närvara och yttra sig vid sammanträde med förbundsstyrelsen.

7.8 Förbundsstyrelsen avgör i övrigt själv i vilka fall någon som inte är ledamot eller ersättare i förbundsstyrelsen har rätt att närvara och yttra sig vid förbundsstyrelsens sammanträden.

7.9 Förbundsstyrelsen får besluta att sammanträde med förbundsstyrelsen ska vara offentligt.

7.10 Förbundsstyrelsen utgör gemensam arkivmyndighet avseende den information och de uppgifter som förbundsmedlemmarna överlämnat till förbundet. Arkivmyndigheten ansvarar för tillsyn i enlighet med föreskrifterna i arkivlagen och av förbundsfullmäktige fastställt styrdokument.

7.11 Förbundsstyrelsen är arkivmyndighet åt förbundet.

8 § Revisorer och ansvarsfrihet

8.1 Förbundet ska ha tre revisorer. ~~Gäller från mandatperioden 2018–2022.~~

8.2 För revisorerna gäller föreskrifter i reglemente som beslutas av förbundsfullmäktige.

8.3 Förbundsfullmäktige utser revisorer från förbundsmedlemmarna.

8.4 Revisorerna väljs för samma mandatperiod som ledamöterna och ersättarna i förbundsstyrelsen.

8.5 Revision sker i enlighet med bestämmelserna om revision i kommunallagen. Revisionsberättelse ska tillsammans med årsredovisningen överlämnas till förbundsmedlemmarnas respektive fullmäktige, som var och en beslutar om ansvarsfrihet för förbundet i dess helhet.

Förbundsfullmäktige beslutar i frågor om ansvarsfrihet och anmärkning enligt kommunallagen.

~~7.6 Revisorerna i kommunalförbund är skyldiga att på begäran lämna upplysningar till de förtroendevalda revisorerna i varje kommun eller landsting som är medlem i förbundet. Framgår av 9 kap 15 § kommunallagen och bör ej upprepas.~~

8.6 Frågor om ansvarsfrihet och anmärkning bereds av förbundsfullmäktiges presidium.

8.7 Beslut i fråga om ansvarsfrihet och anmärkning om expedieras till förbundsmedlem för kännedom.

9 § Förbundets anslagstavla

9.1 Förbundets anslagstavla ska finnas på förbundets webbplats.

(Framgår av 9 kap 6 § punkt 10 KL att det ska finnas med på vilken webbplats förbundets anslagstavla ska finnas.)

~~8.1 Förbundets kungörelser, tillkännagivanden av protokollsjustering och övriga tillkännagivanden ska anslås på förbundets officiella webbanslagstavla och på förbundets hemsida.~~

~~8.2 Kungörelse om sammanträde vid vilket budgeten ska fastställas ska anslås på förbundets officiella webbanslagstavla och på förbundets hemsida.~~

10 § Andel i tillgångar och skulder

10.1 Förbundsmedlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder. Andelen utgörs av den andel av de totala avgifter som lämnats enligt paragraf 11 som respektive förbundsmedlem erlagt under förbundets tre senaste verksamhetsår.

10.2 Förbundsmedlemmarna ansvarar för täckande av eventuell uppkommande brist i enlighet med i 10.1 ovan angiven fördelningsgrund. Samma fördelningsgrund tillämpas vid skifte av förbundets behållna tillgångar om förbundet skulle komma att upplösas.

11 § Kostnadsfördelning, m.m.

11.1 Kostnaderna för förbundets verksamhet ska, i den mån de inte täcks på annat sätt, täckas genom bidrag från förbundsmedlemmarna i enlighet med vad som nedan anges beträffande kostnader för bastjänster, **anslutande tjänster och tilläggstjänster**, och ersättning för särskilt överlämnade uppgifter.

11.2 Kostnaderna för bastjänsterna ska fördelas mellan förbundsmedlemmarna med de summor som anges i bilaga 2 till denna förbundsordning. Förbundsmedlemmarna faktureras **en gång per år** kvartalsvis i förskott.

11.3 Förbundsfullmäktige ska årligen ta ställning till medlemsavgiftens storlek med beaktande av de erfarenheter som vunnits av förbundets verksamhet avseende kostnaderna för bastjänster och arkivläggning av information från olika verksamhetssystem samt dess storlek och innehåll. Denna fråga ska hanteras i samband med överläggningar mellan förbundsmedlemmarna om förbundets budgetförutsättningar. Vid behov får fördelningsfrågan föras till beslut i samtliga förbundsmedlemmarnas fullmäktigeförsamlingar.

11.4 Den i punkterna 11.2 och 11.3 bestämda kostnadsfördelningen mellan förbundsmedlemmarna ska bli föremål för justering om det inträder ny medlem i förbundet. För ny förbundsmedlem kommer en särskild engångsavgift, baserad på den inträdande kommunens/regionens invånarantal, tas ut i samband med inträde (se bilaga 2).

11.5 När förbundet på begäran utför särskilt överlämnade uppgifter anslutande tjänster enligt punkt 3.9 ovan (Anslutande tjänster) enligt punkt 4.8 till någon eller några av förbundsmedlemmarna ska sådana tjänster ersättas med full kostnadstäckning enligt självkostnadsprincipen.

11.6 När förbundet utför tilläggstjänster enligt punkt 4.9 till någon eller några av förbundsmedlemmarna ska sådana tjänster ersättas enligt prislista fastställd av förbundsstyrelsen utifrån full kostnadstäckning enligt självkostnadsprincipen.

11.7 Anslutande tjänster och tilläggstjänster ska redovisas separat.

11.8 Förbundet får uppta lån i enlighet med fastställd budget eller enligt vad förbundsmedlemmarna särskilt har godkänt. Förbundet får inte ingå borgen eller andra ansvarsförbindelser utan förbundsmedlemmarnas godkännande. Om godkänd borgen ingås gäller, i fråga om förbundsmedlemmarnas inbördes ansvar, fördelningsregeln i punkt 11.2 och 11.3.

11.9 Förbundet får inte bilda ekonomisk förening, aktie-, handels- eller kommanditbolag eller förvärva aktier eller andelar i företag utan förbundsmedlemmarnas godkännande.

12 § Styrning, insyn, samråd m.m.

12.1 Förbundsmedlemmarna har rätt till insyn i förbundet och rätt att utöva uppsikt över dess verksamhet. Uppsiktsplikten utövas av styrelsen hos respektive förbundsmedlem.

Innan beslut fattas om avtal av väsentlig betydelse eller i andra frågor av större vikt eller väsentlig betydelse för förbundet ska samråd ske mellan förbundet och samtliga förbundsmedlemmar. Samråd sker med förbundsmedlemmens kontaktperson. Varje förbundsmedlem ska utse en kontaktperson.

12.2 Förbundet ska fortlöpande tillställa förbundsmedlemmarna rapporter beträffande verksamhetens ekonomi och utveckling. Detta gäller främst godkänd delårsrapport, årsredovisning, revisionsberättelse, revisionsrapport och budget. Förbundsmedlem har skyldighet att på eget initiativ inhämta information från förbundet som är av betydelse för medlemsorganisationens egen informationsförvaltning.

12.3 Förbundet ska sträva efter att aktivt hålla förbundsmedlemmarna informerade om utvecklingslinjerna inom förbundets verksamhetsområde och frågor som har betydelse för

förbundsmedlemmarnas samverkan i förbundet. Förbundsmedlemmarnas politiska organisation som hanterar informationsförvaltningsfrågor har ett särskilt ansvar att på eget initiativ inhämta information från förbundet som är av vikt för den egna organisationens informationsförvaltning. Sådan information kan lämnas vid t.ex. årlig temadag då kommunstyrelsernas presidier och andra förtroendevalda hos förbundsmedlemmarna, samt ledande tjänstemän, ges tillfälle ta del av verksamheten hos förbundet. Förbundsmedlem ansvarar för att vara aktiv och delta i informationsmöten och liknande träffar som förbundet arrangerar.

12.4 Förbundsstyrelsen ska på begäran lämna förbundsmedlemmarnas respektive kommunstyrelse erforderligt underlag i form av yttranden och upplysningar.

13 § Riktlinjer för budgetprocessen

13.1 Förbundsfullmäktige ska årligen fastställa budget för förbundet inom de ekonomiska ramar och i enlighet med de riktlinjer i övrigt som gäller enligt vad som förbundsmedlemmarna anger som budgetförutsättningar.

13.2 Förbundet ska årligen ta fram en verksamhetsplan som är förbundets konkretisering av de i förbundsfullmäktige antagna målen.

13.3 Budgeten för nästkommande år ska vara upprättad av förbundsstyrelsen innan maj månads utgång. Budgeten för nästkommande år ska fastställas av förbundsfullmäktige innan juni månads utgång.

13.4 Budgetarbetet ska samordnas med förbundsmedlemmarnas budgetarbete. Under budgetprocessen ska samråd ske med samtliga förbundsmedlemmar. Samråd sker genom att förbundsmedlemmarnas kontaktpersoner bjuds in att delta på kontaktpersonträff inför styrelsens möte där budgeten behandlas. Det vilar ett ansvar på förbundsmedlem att se till att det finns en kontaktperson som kan förmedla förbundsmedlemmens syn på förslaget till budget.

13.5 Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret och en ekonomisk plan för den kommande treårsperioden.

12.5 Budgetförslaget ska vara tillgängligt för allmänheten enligt vad som stadgas i 8 kap. 14 § i kommunallagen. Sammanträde vid vilket budgeten fastställs ska vara offentligt. Kungörelse om sammanträdet ska utfärdas. (Detta gäller ändå enligt 8 kap 14 § KL).

13.6 På det sammanträde som årsredovisningen beslutas ska allmänheten inte beredas möjlighet att under en halvtimme före mötet ställa frågor.

14 § Utträde m.m.

14.1 Förbundsmedlem har rätt att utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år räknat från närmast kommande årsskifte efter det år uppsägning skedde. Uppsägning ska anses ha skett när det föreligger ett lagakraftvunnet beslut från den utträdande förbundsmedlemmens fullmäktige angående utträde samt förbundsstyrelsen har erhållit en skriftlig uppsägning från den utträdande förbundsmedlemmen. Regleringen av de ekonomiska mellanhavandena mellan förbundet och den utträdande medlemmen ska ske genom en överenskommelse. Den ekonomiska regleringen ska ske utifrån de andelar i förbundets samlade tillgångar och skulder som gäller vid det årsskifte som uppsägningen börjar gälla enligt ovan och ska utföras av förbundets vid var tid anlitade auktoriserade revisor. Överenskommelse ska träffas angående de av förbundet övertagna arkivhandlingarna om dessa ska återbördas till avlämnande förbundsmedlem i samband med utträdet eller ej. Denna överenskommelse avseende övertagna arkivhandlingar ska beakta gällande lagstiftning avseende kommuners och regioners arkivhandlingar, bl.a. arkivlagen (SFS 1990:782) eller sådan lag som har trätt i nämnda lags ställe.

Utträdande medlem är under uppsägningstiden fortsatt skyldig att erlägga samtliga avgifter i enlighet med § 10 § 11 och har rätt till alla bastjänster med nedanstående undantag, se 13.2 14.2.

14.2 Medlem som begärt utträde och som inte har överlämnat någon arkivinformation ~~vare sig digital eller analog~~, till förbundet kan beviljas i överenskommelse enligt p.13.1, p.14.1 ett utträde med en ekonomisk avtrappning. Dock ligger uppsägningstiden om tre år fast. Utträdande medlem äger enbart rätt till förbundets råd- och stödverksamhet under uppsägningstiden.

Den ekonomiska avtrappningen av medlemsavgiften sker, under ovan angivna förutsättningar, enligt följande:

- Första uppsägningsåret ska full medlemsavgift erläggas.
- Andra uppsägningsåret ska två tredjedelar av full medlemsavgift erläggas
- Tredje uppsägningsåret ska en tredjedel av full medlemsavgift erläggas.

14.3 De kvarvarande medlemmarna ska efter medlems utträde vid behov anta de ändringar i förbundsordningen som behövs med anledning av utträdet, se § 17, se § 18.

15 § Likvidation och upplösning

15.1 Om förbundsmedlemmarna enhälligt beslutar om likvidation ska förbundet likvideras och dess verksamhet upphöra.

15.2 Likvidationen ska verkställas av förbundsstyrelsen i egenskap av likvidator.

15.3 Vid skifte av förbundets behållna tillgångar ska fördelningsgrunden i § 10 **11** tillämpas.

15.4 När förbundet har trätt i likvidation, ska förbundets egendom i den mån det behövs för likvidationen förvandlas till pengar genom försäljning på offentlig auktion eller på annat lämpligt sätt. Förbundets verksamhet får fortsättas, om det behövs för en ändamålsenlig avveckling.

15.5 När förbundsstyrelsen har fullgjort sitt uppdrag som likvidator, ska förbundsstyrelsen avge slutredovisning för sin förvaltning genom en förvaltningsberättelse över likvidationen i dess helhet. Berättelsen ska också innehålla en redovisning för skiftet av behållna tillgångar. Till slutredovisningen ska fogas redovisningshandlingar för hela likvidationstiden.

15.6. Av förbundet övertaget arkivmaterial ska återbördas till den förbundsmedlem eller annan arkivmyndighet som förbundsmedlemmens fullmäktige har beslutat. Till slutredovisningen ska fogas förbundsstyrelsens beslut om vilken av förbundets medlemmar som ska överta och vårda de handlingar som hör till förbundets arkiv.

15.7 Förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna ska delges var och en av förbundsmedlemmarna. När berättelsen och redovisningshandlingarna delgetts samtliga förbundsmedlemmar, är förbundet upplöst.

16 § Tvister

16.1 Tvist mellan förbundet och dess medlemmar ska, om parterna inte kan nå en frivillig uppgörelse, avgöras genom skiljeförfarande enligt lagen om skiljeförfarande.

17 § Bestämmelser om förmåner till förtroendevalda Arvoden

17.1 **Förbundsfullmäktige beslutar om förmåner för förbundets förtroendevalda.** Arvoden till ledamöter och ersättare i förbundsfullmäktige, förbundsstyrelsen respektive revisorer och revisorsersättare ska utgå enligt den till invånarantalet största kommunens arvodesbestämmelser, fram till dess förbundet har antagit egna arvodesbestämmelser.

18 § Ändringar och tillägg i förbundsordningen

18.1 Ändringar av eller tillägg till förbundsordningen ska antas av förbundsfullmäktige och fastställas av förbundsmedlemmarnas kommunfullmäktige med undantag från det som anges i § 17.2 **18.2** nedan. Förbundsfullmäktige har rätt att delegera frågan om antagande till förbundsstyrelsen.

18.2 Ändringar och tillägg till förbundsordningen som beror på inträde av ny medlem och utträde av medlem ska inte handläggas i den ordning som beskrivs i punkt 17.1 18.1 ovan. Förbundsfullmäktige har rätt att ensam fatta beslut om ändringar och tillägg till förbundsordningen som beror på inträde av ny medlem eller utträde av medlem, t. ex. reglering av medlemmarnas respektive andel i tillgångar, skulder och kostnader som blir en direkt följd av ny medlems inträde eller medlems utträde.

19 § Särskilda bestämmelser

19.1 Förbundet är bildat när förbundsmedlemmarnas respektive fullmäktige har antagit Förbundsordningen, dock tidigast 1 januari 2015. Förbundsfullmäktige beslutar när förbundsstyrelsen ska tillträda. Förbundsordningen gäller från och med att samtliga förbundsmedlemmars fullmäktige antagit förbundsordningen, dock tidigast 2026-01-01.

19.2 Faktiskt och rättsligt övertar förbundet totalansvaret enligt paragraf 3 ovan från förbundsmedlemmarna den 1 januari 2016.

19.3 Annat kommunalförbund vars förbundsmedlemmar till minst hälften består av förbundsmedlemmar i Sydarkivera har samma rätt som förbundsmedlem att utnyttja förbundets tjänster. För bastjänster utgår ingen ersättning. För övriga tjänster ska ersättning utgå enligt punkt 10.5 § 11.

19.4 Aktiebolag och annan sammanslutning som till minst hälften ägs av förbundsmedlemmar i Sydarkivera har samma rätt som förbundsmedlem att utnyttja förbundets tjänster. För bastjänster utgår ingen ersättning. För övriga tjänster ska ersättning utgå enligt punkt 10.5 § 11.

14

Kommunkontoret
Sandra Berwing
Kommun-/Nämndsekreterare
0156-522 78
sandra.berwing@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2025-08-21
Diarienummer
KS/2025:86

Revidering av förbundsordning för Samordningsförbundet Sörmland

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige antar reviderad förbundsordning för Samordningsförbundet Sörmland.

Ärendet

Den 12 juni 2025, § 31 beslutade förbundsstyrelsen för Samordningsförbundet RAR i Sörmland att byta namn till Samordningsförbundet Sörmland. Med anledning av namnbytet behöver förbundsordningen uppdateras och antas av medlemmarna.

Johan Sandlund
Kommunchef

Sandra Berwing
Kommun-/Nämndsekreterare

Beslutsunderlag

- Förslag till reviderad förbundsordning för Samordningsförbundet Sörmland. Ändringar är rödmarkerade.
- Protokoll från Förbundsstyrelsen RAR i Sörmland, 2025-06-12.
- Skrivelse från förbundschef, Samordningsförbundet RAR i Sörmland.

Beslut till

Samordningsförbundet Sörmland

PROTOKOLL

fört vid sammanträde med Förbundsstyrelsen RAR i Sörmland

Datum: 2025-06-12 kl. 10:10–12:00

Plats: Digitalt, Microsoft Teams

Sekreterare: Nils Perers

Medlemsorganisation	Ordinarie ledamöter		Ersättare	
Region Sörmland	Helena Koch, Ordförande	x	Åsa Kratz	-
Eskilstuna kommun	Owe Ek, första vice ordförande	-	Majo Brostedt	x
Vingåkers kommun	Anna Gripenberg, andra vice ordförande	x	Camilla Tiredal	-
Gnesta kommun	Ingrid Jerneborg Glimne	x	Evelina Nissas	-
Katrineholm kommun	Ulrica Truedsson	-	Martin Edgélius	-
Oxelösunds kommun	Katarina Berg	x	Gun Holmstens	-
Trosa kommun	Michael Swedberg	x	Pia Eriksson	-
Strängnäs kommun	Leif Klingensjö	x	Thore Berggren	-
Flens kommun	Daniel Ljungkvist	x	Hans Åfeldt	-
Nyköpings kommun	Johan Wachtmeister	x	Marjo Gustafsson	-
Arbetsförmedlingen	Sam Farsani	x	Thomas Sättermon	-
Försäkringskassan	Oleg Kosovic	x	Åsa Brodd	x

Övriga närvarande	
Charlotta Skålén	Samordningsförbundets kansli, förbundschef
Annica Eklund	Samordningsförbundets kansli
Lena Hallberg	Samordningsförbundets kansli
Nils Perers	Samordningsförbundets kansli
Viola Westberg	Samordningsförbundets kansli, ekonom
Vedad Begovic	Samordningsförbundets kansli
Helena Rennemark	Samordningsförbundets kansli

§ 27 Mötets öppnande

Ordförande Helena Koch hälsade alla välkomna och förklarade dagens möte öppnat.

§ 28 Dagordningens godkännande

Dagordningen godkändes.

§ 29 Val av protokolljusterare

Majo Brostedt valdes att justera dagens protokoll.

§ 30 Förbundets alternativa förslag på ESF-förvaltning

Bakgrund

Regeringen gav under hösten 2024 Försäkringskassan i uppdrag att se över finsamlagen (2003:1210). Inga ändringar av lagen föreslogs, däremot fann Försäkringskassan att finsamlagen inte tillåter förbunden att hantera externa medel. Försäkringskassan fick därpå ett nytt uppdrag under våren 2025 att föreslå hur ESF-medel ska nyttjas. I förslaget uppger Försäkringskassan att de själva kan ta på sig att vara projektägare, om ingen annan part erbjuder sig och därmed inte gå miste om utlysta ESF-medel, som är betydande.

Nationella rådet, som ska fungera som ett stöd till förbunden (med en ordförande från Försäkringskassan och representeras utöver Försäkringskassan av Arbetsförmedlingen, SKR och Socialstyrelsen) har tidigare rekommenderat att förbunden kan och bör söka externa medel från Europeiska socialfonden men har nu lämnat en omvänd rekommendationen.

Från regeringen har det inte lämnats några förslag eller visats intresse för lagändring om att förbjuda förbunden att hantera externa medel.

Gällande förbundets alternativa förslag på ESF-hantering kan Försäkringskassan inte godkänna det då man endast kan se att förbunden ska bereda ESF-ansökningar.

En diskussion följer. Två parametrar som är viktiga i sammanhanget. Styrelsen är en egen juridisk person och fattar självständiga beslut. Samtliga styrelserepresentanter sitter på personligt mandat. Mot bakgrund av detta beslutar ordförande Helena Koch att styrelsen ska rösta om samordningsförbundet ska fortsätta söka och äga ESF-projekt som tidigare.

Ordförande finner att det finns ett förslag till beslut, att fortsätta söka och äga ESF-projekt som tidigare.

Oleg Kosovic, Försäkringskassan och Sam Farsani, Arbetsförmedlingen reserverar sig mot beslutet. De ombeds inkomma med en skriftlig reservation.

Beslut: Styrelsen beslutar att fortsätta söka och äga ESF projekt som tidigare.

§ 31 Namnbyte på förbundet

På uppdrag av styrelsen har förbundschefen tagit reda på kostnaden för byte av logga och meddelar att den uppgår till 11 tkr. För ändringar i tekniska system såsom domännamn beräknas kostnaden vara i samma storleksordning.

Beslut: Styrelsen beslutar att byta namn till Samordningsförbundet Sörmland.

§ 32 Mötet avslutas

Ordförande förklarar mötet avslutat.

Nils Perers
Sekreterare

Justeras

Helena Koch
Ordförande

Majo Brostedt
Tjänstgörande ersättare

Detta är ett elektroniskt undertecknat dokument

Underskrifterna i detta dokument uppfyller kraven för Avancerad Elektronisk Underskrift enligt definitionen i eIDAS (EU:s förordning 910/2014).

Äktheten kan kontrolleras i alla tjänster som kan validera underskrifter som godkänts av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Använd till exempel valideringstjänsten [Signport](#). För validering med Adobe Acrobat Reader, [läs mer här](#).

Notera, om dokumentet skrivs ut på papper följer de elektroniska underskrifterna inte med och kan därför inte valideras.

Följande personer har genom sin elektroniska underskrift godkänt innehållet i detta dokument samt försäkrat att angivna uppgifter är korrekta.

Underskrift 1

Namn: Nils Perers
Företag: Samordningsförbundet RAR i Sörmland
Befattning: Sekreterare
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2025-06-26 14:35:28 GMT+02:00
Transaktions-ID: d5c4d584e6664e4ba5f671995a68e30b

Underskrift 2

Namn: Helena Koch
Företag: Region Sörmland
Befattning: Politiker
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2025-06-26 14:53:36 GMT+02:00
Transaktions-ID: 8e4739fb14b74088a09db62bb6a73ec7

Underskrift 3

Namn: Majo Brostedt
Företag: Eskilstuna kommun
Befattning: Politiker
Identifieringsmetod: BankID SE
Datum och tid: 2025-06-26 18:31:08 GMT+02:00
Transaktions-ID: c461ed63db6b45da88b05e84157fece4

Reviderad förbundsordning	Dnr: 2025–2003
Skapad av: Charlotta Skålén, förbundschef	Beslutad av: Förbundsstyrelsen 2025-06-12

FÖRBUNDSORDNING

FÖR **SAMORDNINGSFÖRBUNDET SÖRMLAND**

Samordningsförbundet Sörmland (nedan kallat förbundet) har inrättats med stöd av lagen (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (FinsamL) mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, länets kommuner och Region Sörmland.

1 § FÖRBUNDETS NAMN

Förbundets namn är **Samordningsförbundet Sörmland**.

2 § FÖRBUNDETS SÄTE

Förbundets säte är Nyköping.

3 § FÖRBUNDETS MEDLEMMAR

Förbundets medlemmar är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Sörmland samt länets nio kommuner.

4 § FÖRBUNDETS ÄNDAMÅL

Förbundets ändamål är att inom det geografiska området för Sörmland svara för en finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Sörmland och länets kommuner i syfte att underlätta och uppnå en effektiv resursanvändning.

Medlemmarna ska använda förbundets medel till gemensamma samordnade insatser och genomförande av dessa i syfte att individer, som står långt från arbetsmarknaden, ska uppnå eller förbättra sin förmåga att utföra förvärvsarbete.

5 § STYRELSEN

Samordningsförbundet ska ledas av en styrelse. Styrelsen ska bestå av 12 ledamöter och 12 ersättare. Varje förbundsmedlem utser minst en ledamot och en ersättare. Ersättarna har närvaro- och yttranderätt. Ledamöter och ersättare väljs för fyra år räknat från och med den 1 april året efter det att val av fullmäktige i region och kommuner har ägt rum. Styrelsen utser ordförande.

6 § UPPGIFTER OCH BESLUTANDERÄTT

Styrelsen är beslutsför när fler än hälften av ledamöterna är närvarande. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst. Innan beslut om budget ska ett samråd med medlemmarna ske.

Förbundet har till uppgift att

1. besluta om mål och riktlinjer för den finansiella samordningen
2. stödja samverkan mellan samverkansparterna
3. finansiera insatser för individer som behöver samordnade rehabiliteringsinsatser
4. besluta på vilket sätt de medel som finns för finansiell samordning ska användas
5. svara för uppföljning och utvärdering av beslutade åtgärder
6. upprätta budget och årsredovisning för den finansiella samordningen

Förbundet får inte besluta i frågor om förmåner eller rättigheter för enskilda eller vidta åtgärder i övrigt som innefattar myndighetsutövning eller att tillhandahålla tjänster som är avsedda för enskilda.

7 § PERSONAL

Förbundsstyrelsen utser en tjänsteman som leder arbetet inom förbundet enligt styrelsens anvisningar.

8 § INITIATIVRÄTT

En medlem i förbundet har rätt att väcka ett ärende i förbundsstyrelsen (enligt respektive huvudmans beslutsordning).

9 § SAMRÅD

Styrelsen ska hålla förbundsmedlemmarna underrättade om den allmänna planläggningen av förbundets verksamhet och om frågor av större ekonomisk eller organisatorisk betydelse. Styrelsen har rätt att från förbundsmedlemmarna få de yttranden och upplysningarna som behövs för att styrelsen ska kunna fullgöra sina uppgifter.

10 § KUNGÖRELSE

Förbundets kungörelser, protokoll och andra tillkännagivanden ska anslås på förbundets officiella hemsida.

11 § ANDELAR I TILLGÅNGAR OCH SKULDER SAMT FÖRDELNING AV KOSTNADER

Medlemmarna har vid varje tidpunkt andel i förbundets tillgångar och skulder i förhållande till vad man tillskjutit för att täcka kostnaderna.

Fördelningen mellan medlemmarna är att Försäkringskassan bidrar med hälften av medlen, Region Sörmland med en fjärdedel samt kommunerna med en fjärdedel. Fördelningen mellan kommunerna ska göras utifrån invånarantalet den 1 november året före det år som fördelningen avser.

12 § STYRNING OCH INSYN

Uppföljningar med helårsprognos presenteras för medlemmarna i samband med medlemsmöte två gånger per år. Bokslut skickas för godkännande till förbundets medlemmar tillsammans med hemställan om medlemsavgift.

Förbundet får inte ingå borgen och inte heller sätta sig i skuld utöver vad som är sedvanliga krediter för verksamheten.

13 § BUDGET

Förbundsstyrelsen ska varje år upprätta en plan för förbundets verksamhet och ekonomi för de kommande tre åren. För det första av de tre åren ska styrelsen upprätta en preciserad årsbudget. Överskott eller underskott överförs till nästa verksamhetsår. Årsbudgeten ska också åtföljas av mål för verksamheten.

Förbundsstyrelsen fastställer senast den 30 november budgeten för nästkommande kalenderår.

Förbundsstyrelsen ska dessförinnan samråda med förbundsmedlemmarna om budgeten. För första verksamhetsåret fastställs budgeten av medlemmarna i samband med att förbundet bildas.

14 § REVISORER OCH REVISION

Förbundets räkenskaper och årsredovisning samt styrelsens förvaltning ska granskas av en revisor för varje förbundsmedlems räkning. För Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ska Försäkringskassan utse en gemensam revisor. För länets nio kommuner och Region Sörmland utser Nyköpings kommun en gemensam revisor.

Revisorer utses i övrigt i enlighet med bestämmelserna i 25 § FinsamL.

Revisorer utses första gången för tiden från och med den 1 maj 2005 till och med den 31 mars 2007. Därefter väljs revisorer för fyra år räknat från och med den 1 april året efter det att val av fullmäktige i region och kommuner har ägt rum. Mandattid för statens revisorer hanteras i särskild ordning. Vid revision tillämpas bestämmelserna i 26 § FinsamL.

15 § UTTRÄDE

En förbundsmedlem har rätt att efter uppsägning utträda ur förbundet. Uppsägningstiden är tre år.

Vid en förbundsmedlems utträde upplöses förbundet och medlemmarnas ekonomiska mellanhavanden regleras enligt 11 § i denna förbundsordning. Om det efter utträde på den kommunala sidan återstår minst en kommun ska upplösning ske endast om det beslutas enligt 16 §.

16 § LIKVIDATION OCH UPPLÖSNING

Förbundet kan träda i likvidation om medlemmarna är överens om det eller om en eller flera medlemmar utträder ur förbundet. Ett sådant beslut ska alltid föregås av ett samråd mellan huvudmännen.

När förbundet trätt i likvidation ska skulderna betalas och egendomen avyttras. Därefter ska kvarvarande tillgångar fördelas enligt principerna i 11 § i denna förbundsordning. Förbundsstyrelsen svarar för likvidationen.

När styrelsen har fullgjort sitt uppdrag ska den avge en slutredovisning för sin förvaltning.

Det görs genom att styrelsen visar en förvaltningsberättelse över likvidationen i sin helhet som redovisar betalning av skulder, försäljning av egendom och skiftet av resterande tillgångar därefter. Till berättelsen ska bifogas redovisningshandlingar för hela likvidationen.

Förbundet är upplöst när förvaltningsberättelsen och redovisningshandlingarna har delgivits medlemmarna.

17 § TVISTER

TVister mellan förbundet och dess medlemmar ska avgöras vid en allmän domstol i Sverige.

18 § ERSÄTTNING TILL LEDAMÖTER, ERSÄTTARE OCH REVISORER

Arvode och andra ersättningar till ledamöter och ersättare i förbundets styrelse utgår från samma principer som gäller för förtroendevalda i Region Sörmland. Till ordförande utgår 3% och till vice ordförandena utgår 1,5% av referensarvode. Referensarvode är 100 % av gällande riksdagsledamotsarvode.

För den revisor som Försäkringskassan utser betalas ersättning i särskild ordning.

19 § ARKIVTILLSYN

Kommunstyrelsen i Nyköpings kommun ansvarar för tillsynen av att förbundet fullgör sina skyldigheter enligt arkivlagen (1990:782).

20 § FÖRBUNDETS BILDANDE

Förbundets bildades den 1 maj 2005.

Namnbyte på förbundet

Bakgrund

Samordningsförbundet RAR i Sörmland får återkommande frågor om vad RAR betyder. Det är en okänd akronym som är onödig och förvirrande. Vid två styrelsemöten under våren 2025 har namnbyte varit en punkt på dagordningen och två förslag har diskuterats. Det ena är Samordningsförbundet Sörmland och det andra är Finsam Sörmland. Då det flesta förbund i landet kallar sig för samordningsförbund har styrelsen förordat Samordningsförbundet Sörmland.

I och med namnbytet behöver förbundsordningen uppdateras och därmed godkännas av medlemmarna.

Förslag

Samordningsförbundet RAR i Sörmland ändras till Samordningsförbundet Sörmland.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen beslutar att godkänna namnbytet och sända den till medlemmarna för antagande.

Samordningsförbundet RAR i Sörmland

Charlotta Skålén
Förbundschef

15

Kommunkontoret
Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare
0156-522 50
emma eklund@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2025-08-27
Diarienummer
KS/2025:1

Anmälan av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbeslut.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har överlåtit sin beslutanderätt till ordförande och tjänstepersoner i vissa ärenden enligt antagen delegationsordning. Dessa beslut ska redovisas till styrelsen. Följande förteckningar över delegationsbeslut har redovisats till dagens sammanträde med kommunstyrelsen:

- Delegationsrapport från kommunstyrelsens diarium perioden, 2025-05-28 - 2025-08-27.

Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare

Beslutsunderlag

Delegationsrapport från kommunstyrelsens diarium perioden, 2025-05-28 - 2025-08-27.

Rapportering av delegationsbeslut

Utskrivet: 2025-08-27 10:27

Utskrivet av: Emma Eklund

Ärendebeteckning	Beslutnummer	Beskrivning	Beslutsdatum	Delegat
KS/2025:69	KS Del/2025 § 14	Beslut tillfälligt förordnande kommunchef	2025-06-02	Daniel Portnoff, Kommunstyrelsens ordförande
KS/2025:70	KS Del/2025 § 15	Beslut om tillfälligt förordnande vård- och omsorgschef sommaren 2025	2025-05-28	Johan Sandlund, Kommunchef
KS/2025:71	KS Del/2025 § 16	Beslut tillfälligt förordnande produktionschef KFTS sommaren 2025	2025-06-09	Johan Sandlund, Kommunchef
KS/2025:74	KS Del/2025 § 17	Beslut tillfälligt förordnande samhällsbyggnadschef sommaren 2025	2025-06-09	Johan Sandlund, Kommunchef
KS/2025:84	KS Del/2025 § 18	Upprättande av avtal	2025-07-02	Johan Sandlund, kommunchef
KS/2025:87	KS Del/2025 § 19	Rättidsprövning av inkommen överklagan, detaljplan för Tureholm 2:316, Mörbytorp	2025-07-11	Helena Edenberg, kanslichef
KS/2025:69	KS Del/2025 § 20	Beslut tillfälligt förordnande av kommunchef sommaren 2025	2025-06-02	Daniel Portnoff, Kommunstyrelsens ordförande
KS/2025:97	KS Del/2025 § 21	Beslut tillfälligt förordnande kommunchef under delar av september 2025	2025-08-21	Daniel Portnoff, Kommunstyrelsens ordförande

16

Kommunkontoret
Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare
0156-522 50
emma.eklund@trosa.se

Tjänsteskrivelse
Datum
2025-08-27
Diarienummer
KS/2025:2

Rapportering av meddelanden till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner rapporteringen.

Sammanfattning av ärendet

Rapportering av meddelanden till kommunstyrelsen används för att informera om beslut och meddelanden från myndigheter inom och utanför kommunen och som har betydelse för kommunstyrelsen.

Emma Eklund
Nämnd-/bolagssekreterare

Beslutsunderlag

Rapportering av meddelanden till kommunstyrelsen.

Rapportering av meddelanden till kommunstyrelsen

Utskrivet: 2025-08-27 10:05
Utskrivet av: Emma Eklund

Inkommen	Beskrivning	Avsändare
2025-06-10	Bilaga Avgifter för hjälpmedel	Region Sörmland
2025-05-14	KF § 26 Prövning av frågan om ansvarsfrihet för 2024 års verksamhet	Kommunfullmäktige
2025-05-14	KF § 35 Frågor	Kommunfullmäktige
2025-06-27	Protokoll från förbundsstyrelsen RAR i Sörmland 2025-06-12	Samordningsförbundet RAR Sörmland
2025-06-24	Protokoll från Äldre- och omsorgsrådet 2025-06-02	Äldre- och omsorgsrådet
2025-05-23	Protokoll förbundsstyrelsen 2025-05-23	Sydarkivera
2025-06-09	Protokollsutdrag från Ineras äggarråd 2025	Inera
2025-06-05	Protokollsutdrag från Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård sammanträde den 2025-05-23 - Månadsrapport - april 2025	Region Sörmland
2025-06-05	Protokollsutdrag från Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård sammanträde den 2025-05-23 - Uppdrag gällande upprättande av avtal kring hjälpmedelsförsörjning	Region Sörmland
2025-06-05	Protokollsutdrag från Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård sammanträde den 2025-05-23 - Upphandling av Drivaggregat till manuella rullstolar	Region Sörmland
2025-06-05	Protokollsutdrag från Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård sammanträde den 2025-05-23 - Upphandling av Hörseltekniska hjälpmedel och varseblivningshjälpmedel	Region Sörmland
2025-06-04	Protokollsutdrag från Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård sammanträde den 2025-05-23 - Återrapportering gällande Hjälpmedelscentralen	Region Sörmland
2025-06-25	Protokollsutdrag från Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård sammanträde den 2025-05-23 - Översyn av hjälpmedelscentralens avgifter	Region Sörmland
2025-07-11	Regionstyrelsen § 151/25 - Region Sörmlands tillköpsbeställning av regional busstrafik T26 och beställning av regional tågtrafik T27	Region Sörmland
2025-06-10	Rättsprövning överklagande av kommunfullmäktiges beslut 2025-06-18 § 48, att anta detaljplan för Tureholm 2:316, Mörbytorp	
2025-07-03	Svarsformulär - erbjudanden inom Handslaget för välfärdsutveckling genom digitalisering 2025	
2025-06-18	Yttrande till MMD, P2860-25, överklagad detaljplan för del av Trosa 11:1, Rådmansbackarna, Trosa kommun	Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt
2025-07-08	Årsredovisning 2024 Energikontoret i Mälardalen sign inkl fastställelseintyg	Energikontoret i Mälardalen AB
	Överklagande av detaljplan för Tureholm, Mörbytorp Ryttarbyn, Trosa kommun	Privatperson